

Polovične resnice

Kako pomembno je objektivno, pošteno in odkrito informiranje nam nazorno kaže primer iz TOZD Napajanja v Novem mestu. Pred nedavnim se je namreč v nekaterih tednikih pojavilo nekaj člankov in zapiskov o tem novomeškem tozdu, iz katerih je bilo moč razbrati vrsto negativnih pojavov, od prekinitve dela pa tja do osebnih dohodkov, manjših od 2.500 dinarjev mesečno.

Ko smo se poglobili v to časnikarsko pisanje in ga soočili z dejstvi, smo prišli do zanimivih odkritij in zaključkov, ki bi jih lahko poenostavljeno označili za polovične resnice. Tako se je izkazalo, da v Napajanjih ni mogoče govoriti o prekinitvi dela, razen če zahtevajo nekatere delavce po razgovoru z direktorjem označimo za „štrajk“, kot so to zapisala nekatera glasila množičnega obveščanja. Pri tem velja še poudariti, da so člankarji v teh glasilih precej po svoje interpretirali posamezne izjave nekaterih delavcev iz Napajanj, kar je seveda spet podobno temu, čemur pravimo polovična resnica.

Tudi glede osebnih dohodkov je bilo v tem pisanju precej senzacionalizma in neobjektivnosti, saj je omenjene nizke osebne dohodke prejelo samo nekaj petnajst delavcev od 350 zaposlenih in še to je šlo na račun bolniške in neustreznega števila opravljenih ur.

Vsi ti in podobni problemi so bili v ospredju sestanka našega uredniškega odbora, ki smo ga to pot organizirali v TOZD Napajanja v Novem mestu in so se ga udeležili poleg članov našega uredniškega odbora tudi poslovodni in družbenopolitični delavci naše omenjene temeljne organizacije.

Razgovor o katerem bomo obširneje poročali v prihodnji številki, pa je razkril tudi vrsto dilem in problemov, ki nujno nastajajo ob preobrazbi našega celotnega družbenopolitičnega sistema, zlasti pa pri uveljavljanju zakona o združenem delu, za katerega nimamo vnaprej izdelanih nobenih obrazcev in čudežnih formul.

Tako smo lahko iz odkritega in konstruktivnega pogovora tudi razbrali, da v sami TOZD ni bilo vse tako kot bi moralo biti, da je bilo obveščanje pomanjkljivo, da je prepočasno uresničevanje zakona o združenem delu, da so neurejeni dohodkovni in drugi medsebojni odnosi tudi botrovali vsemu, kar smo omenili. Vendar pa je razčiščenje vsega tega in volja po razrešitvi vseh omenjenih problemov končno le zmagala, kar je zagotovo jamstvo, da se bodo tudi v Napajanjih po vseh teh pretresih, ki so normalni in v smislu napredka celo dobri, organizirali tako, da bodo lahko uspešno uresničili vse naloge in naročila, ki jim jih za letošnje leto nikakor ne primanjkuje.

Dušan Željeznov

Sindikat o interni banki

V ponedeljek, 22. maja je bila razširjena seja IO KOOOS SOZD ISKRA, na kateri so med ostalim obravnavali tudi osnutek predloga Samoupravnega sporazuma o ustanovitvi interne banke ISKRA. Razpravljalci so potrdili osnutek ter sprejeli enotna stališča o ustanovitvi Interne banke Iskra, ki jih objavljamo posebej.

V nadaljevanju se je IO obravnaval predloge kandidatov za podelitev nagrade in priznanj SOZD ISKRA. Glede na precej obsežen predlog kandidatov za nagrado in priznanja ISKRA so razpravljalci menili, da je treba pri izbiranju kandidatov ubrati drugačno pot kot doslej in sicer je potrebno misliti na to od 4. julija do 4. julija naslednjega leta, ne pa predlagati na hitro dva meseca pred podelitvijo nagrade in priznanj. Izrazili so tudi željo, da bi v ISKRI ta problem

uredili sistematsko in da bi vsa nagrajevanja v ISKRI uredili v enoten sistem, ki naj bi zajel vse: od delavca do direktorja in posamezne OZD.

Na dnevnem redu je bila tudi obravnava, oz. analiza izplačil regresov za letovanje. Ugotovili so, da kakih 6.000 delavcev ISKRE ni prejelo regresa zato, ker v posameznih OZD ob zaključnem računu ni bilo dovolj vpliva delavcev na gospodarjenje in razporeditev doseženega dohodka glede na razširjeno reprodukcijo in družbeni standard.

Ob koncu je IO KOOOS sprejel sklep, da bo v mesecu juniju sklical koordinacijski odbor, na katerem bi obravnavali izvajanje samoupravnega sporazuma o srednjeročnem razvoju SOZD ISKRA, s posebnim poudarkom na planirano poslovanje v letošnjem letu.

STALIŠČE SINDIKATA DO USTANOVITVE ISKRINE INTERNE BANKE

Izvršni odbor KOOOS SOZD Iskra je na svoji seji z dne 22. 5. 1978 pozitivno ocenil osnutek samoupravnega sporazuma o ustanovitvi interne banke Iskra, kar pomeni korak naprej v prizadevanju za optimalno poslovanje z denarnimi sredstvi.

Izvršni odbor KOOOS ugotavlja, da je tekst osnutka predloga samoupravnega sporazuma o ustanovitvi Iskrine interne banke že vsklajen v poslovodnem krogu Iskre in zadošči sindikalne aktiviste na vseh ravneh sindikalne organiziranosti, da se aktivno vključijo v proces javne obravnave.

Med javno razpravo ne smemo dovoliti, da bodo sindikalni aktivisti razlagali strokovnih rešitev iz tega sporazuma, ampak moramo predvsem zasledovati uresničevanje družbene vsebine dohodka in izpolnjevanje neposrednega odločanja v dohodku v TOZD ter organizirati poslovanje z denarnimi sredstvi čim bolj racionalno.

Poslovodni organi na vseh ravneh samoupravne organiziranosti v Iskri so politično odgovorni za razlago in dosledno uresničevanje rokov obravnave, vsklajevanja ter sprejemanja tega sporazuma skladno s sklepi delavskega sveta SOZD Iskra.

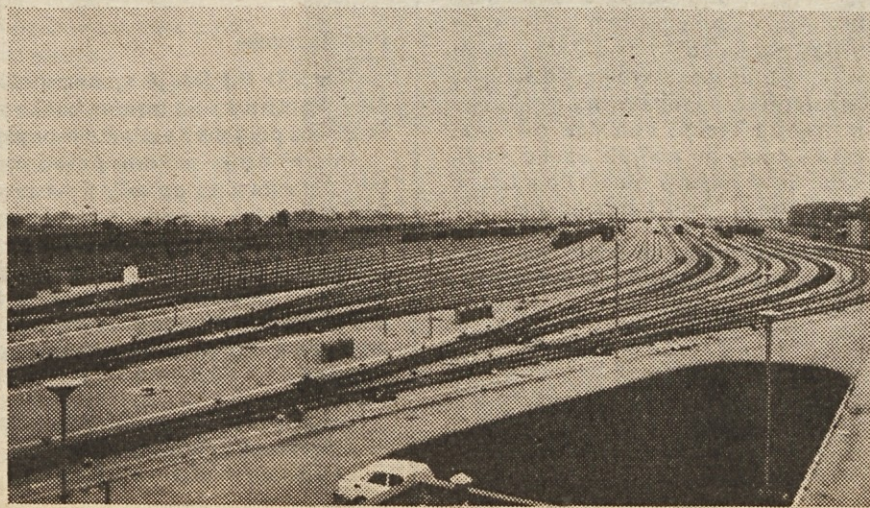
Predsednik KOOOS
Jože Čebela

Republiški tehnični pregled na ranžirni postaji v Zalogu

V sredo, 16. t. m. je bil na ranžirni postaji Zalog opravljen republiški tehnični pregled končne avtomatizacije zadnjega snopa drčev. Pregledu so prisostvovali: republiški inšpektor za železniški promet (za signalno varnostne naprave) ing. Franc Potokar, republiški inšpektor za železniški promet (za področje prometa) ing. Ivan Horvat, predstavniki železniškega gospodarstva, ranžirne postaje Zalog, predstavniki izvajalcev — Iskra—Industrija za avtomatiko, TOZD Inženiringi in PAP-a (Podjetje za avtomatizacijo prometa) in predstavniki investitorja — ŽG Ljubljana.

Ranžirna postaja Zalog je prva postaja take vrste v Jugoslaviji, ki je pričela avtomatsko obratovati in prva, ki je dograjena. Obenem je to glavna ranžirna postaja za Slovenijo. Dela na avtomatizaciji so se pričela 1968. leta in so potekala v več fazah. Zaradi investicijskih problemov in zato, ker so dela na avtomatizaciji morala potekati tako, da niso ovirala rednega prometa,

se je plan izvajanja časovno zavlekel. Danes je postaja, ki je oddaljena 10 km od Ljubljane in se razteza na dolžini 12 km v bistvu razdeljena na tri dele, na tri postaje. Prvi del predstavlja uvozno skupino s 14 tiri, drugi drčev z 39 tiri in tretji izvozno skupino s 16 tiri. Skozi postajo skupno poteka 60 tirov, kar pomeni, da gre v 24 urah po tirih 2800 vagonov. Postaja je opremljena z naj sodobnejšimi postajnimi signalno varnostnimi napravami, telekomunikacijskimi napravami kot so: dirigente, ozvočenje, interfonске naprave, urne naprave, registrafske naprave, teleprinterске naprave, z mrežo radio zvez, ŽAT centralami, napravami avtomatskega progovnega bloka, napravami za avtomatizacijo drčev in za plinsko gretje kretnic. Kontrola hitrosti vagonov, ki se spuščajo po drčevih se opravlja preko elektronskih naprav. Uporablja se jih tudi pri javljanju zasedenosti tirov. Za celoten kompleks je 30% materiala uvoženega in sicer del naprav na po-

Ranžirna postaja v Zalogu.

ISKRENE ČESTITKE K 86. ROJSTNEMU DNEVU!

Udeleženci letošnjega jugoslovanskega posvetovanja o mikroelektroniki v Zagrebu 18. in 19. maja. O posvetovanju obširneje poročamo na 2. strani.

PRED DNEVOM ISKRE

Letošnji darilni paket

Gorenjska culica, ki je na fotografiji, žal, natisnjena črno-belo, sicer pa je potiskana z živahnimi barvami, bo zamenjala tradicionalno porcijo partizanskega golaža.

Za to je bilo več razlogov, glavni pa je bil poleg večje praktičnosti tudi sprememba. Na fotografiji vidite, kaj bo culica vsebovala: lesen krožnik, suho kranjsko klobaso, hlebček kruha, pipec in seveda prtiček. Le-ta ne bo zadosti velik, za prekrito celo mizo, za prekrito kolena in udobno malicati pa je velikost ravno prava.

Poleg naštetega pa bo vsak Iskraš seveda dobil tudi steklenico vina — belega ali rdečega, kakršnega si bo pač izbral, in kozarec seveda.

Pripravljalni odbor je prepričan — najširši krog mnenj pa je to prepričanje tudi potrdil — da bo letošnja oblika darilnega paketa dobrodošla sprememba. Za vse tiste, ki se bojijo, da bodo ob klobasi, kruhu in vinu ostali lačni, pa še pojasnilo, da bo prireditveni prostor dobro oskrbovan tudi z bifeji. Brez strahu na Dan Iskre, torej!

Stane Fleischman

Gradnja Mikroelektronike dobro napreduje

Janeza Resmana, vodjo investicij pri gradnji Tovarne mikroelektronskih vezij smo prosili, da nam pove, kako napreduje gradnja in s kakšnimi problemi se srečujejo pri zidavi in nabavi opreme. Janez Resman je v od-

govorih dokazal, da je pravi „mikroelektronik“. Odgovori so kratki, jedrnat in izčrpni, kakor mikrovezje.

Kako gre gradnja, napreduje po načrtu, se izvajalci držijo rokov in kako ste zadovoljni s kvaliteto del?

Gradnja poteka po načrtu in terminski plan kaže, da je zaostanek manjši od enega meseca. Kvaliteta del je zadovoljiva.

Imate kake specifične probleme ob posebnih gradbenih zahtevah za proizvodne prostore Mikroelektronike?

Posebnih in specifičnih problemov je toliko, da jih ni moč vseh naštet. Največjega, izvozne licence ameriške vlade smo uspešno rešili, zdaj pa „se dajemo“ s podražitvami.

Kako je z nabavo opreme, gre po programu?

Nabava opreme in instrumentarija poteka po načrtu in ni večjih odstopanj. Več kot polovica opreme je že v Jugoslaviji.

Kdaj bo stekla poskusna in kdaj redna proizvodnja?

Poskusna proizvodnja naj bi stekla septembra letos. Vendar pa še čakamo na naročila Iskrinih TOZD. Redna proizvodnja pa naj bi se pričela leto dni pozneje.

F. Kotar

Š.D.

MIEL - 78 - letošnje jugoslovansko posvetovanje o mikroelektroniki je bilo v Zagrebu na Elektrotehnični fakulteti 18. in 19. maja. Posvetovanje je organizirala SSES (strokovna sekcija za sestavne dele za elektroniko). Ta sekcija deluje v okviru ETAN (jugoslovanska zveza za elektroniko, telekomunikacije, avtomatiko in nukleistiko). Posvetovanje je imelo dva cilja: pregledati stanje mikroelektronike pri nas in izmenjati strokovne skušnje ter informacije.

Že v vhodni avli zagrebske elektrotehnične fakultete je bila pripravljena pregledna razstava zadnjih jugoslovanskih dosežkov na področju mikroelektronike. Razstavljali so: Iskra, EI Niš, zagrebska RIZ, Tovarna elektronskih ur iz Kutine, „Rudi Čajavec“ iz Banjaluke in drugi. Iskra je pokazala največ in tudi podatki so bili izčrpniji tako, da je bilo lahko že na razstavi videti, da hitimo in skušamo ujeti korak z razvojem v svetu. Razstava je bila deležna velike pozornosti. Zlasti študentje elektrotehnične fakultete so s profesorji vred ocenjevali najnovejša dosežke pri nas na področju mikrovezij.

Ob enajstih se je začelo uradno posvetovanje. Prek sto udeležencev posveta je najprej pozdravil predsednik SSES prof. Janez Dobčec. Izrazil je veselje, da lahko pozdravi tako številne strokovnjake s področja mikroelektronike iz vse Jugoslavije. Posebej je pozdravil zastopnike raziskovalnih in razvojnih skupin ter zastopnike proizvajalcev mikroelektronike, saj bodo šele razprave in informacije teh dale posvetu zaželjene rezultate.

Takoj po otvoritvi je bilo plenarno zasedanje o temi: monolitna integrirana vezja. Namen tega zasedanja je bila ugotovitev stanja pri nas na tem področju in pa perspektive. Razpravljali so bili kritični, hkrati pa optimisti. Pri nas namreč v večji meri šele zadnja leta uvajamo mikroelektroniko v praksi.

RIZ ŽELI ŠE VEČ SODELOVANJA

Najprej je o stanju, možnostih in načrtih govoril direktor Tovarne polprevodnikov v RIZ - Miroslav Turina. Povedal je, da si tovarna polprevodnikov prizadeva, da bi dvignila polprevodniško tehniko na raven dosežkov sodobne tehnike v svetu. Ob tem pa se srečuje z vrsto problemov. Jasno je, da je naše tržišče premajhno za vso proizvodnjo, čeprav si prizadevajo za vse večji izvoz. Zagotovili so si določene inozemske kupce, pa tudi doma je vse več porabnikov polprevodniške tehnike.

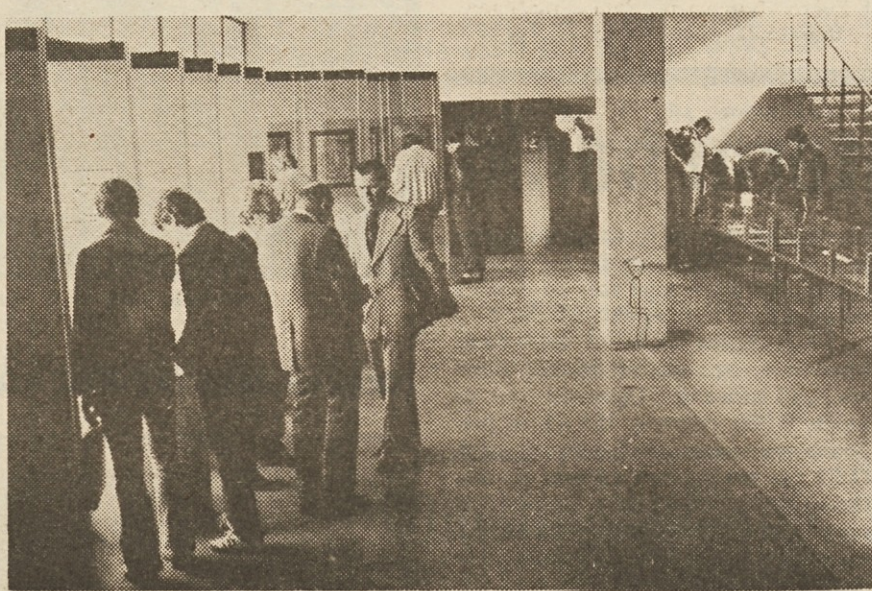
Toda raziskovalno in razvojno delo je drago, zamudno in ob tem se srečujejo še s kadrovskimi težavami. Poleg tega pa je zlasti praktična izmenjava izkušenj, dognanj in spoznanj na področju razvoja polprevodnikov preveč zaprta v predalih posameznih proizvajalcev. Tako prihaja do duplikacije in triplikacije istega dela, ker si informacij proizvajalci, oz. strokovnjaki ne izmenjujejo.

Dotaknil se je tudi visokih stroškov in zgrešene politike, ki je proizvajalce do nedavnega pustila, da so raziskovali, razvijali in proizvajali mikroelektroniko kot so vedeli in znali. Ker pa je to področje pomembno za vse gospodarstvo bi to potrebovalo več pomoči. Zadnja leta se je stanje popravilo in družba sofinansira te strateško važne raziskave.

EI NIŠ ŽELI SPECIALIZACIJO

Radovanović iz tovarne EI Niš je najprej pohvalil hiter tempo razvoja mikroelektronike pri nas. Ta tempo je relativen, ker še vedno precej zaostajamo za razvojem v svetu, vendar je zadnji čas viden napredek in imamo možnost, da razkorak vsaj zmanjšamo, če že ne moremo ujeti možnosti, ki nam jih nudijo najnovejša tehnična znanja. Trenutno se v Jugoslaviji ukvarja okrog 3000 ljudi z raziskavami, razvojem in proizvodnjo mikroelektronike in to v Iskri, RIZ, EI Niš in „Rudi Čajavec“. V glavnem so to proizvajalci iz kooperacije z inozemskimi firmami in institucijami. Letos je ta menjava vredna že tri in pol milijone dolarjev, od tega je dobra polovica integriranih vezij v bipolarni tehniki, to samo v EI Niš. Te artikule predvsem uporablja EI Niš v domači hiši, precej pa jih prodaja tudi ostalim, ki so za to zainteresirani.

Predvsem želi EI Niš, da bi se zainteresirane „mikroelektronske hiše“ v

Mala razstava na zagrebski univerzi je bila lep prikaz prizadevanj naših strokovnjakov.

Jugoslaviji še precizneje dogovorile za specializacijo, da ne bi vsak proizvajal vsega. Tako bi lahko nudili več, bolje in enakomerno pokrivali trg.

STANJE NA SVETOVNEM TRGU

O stanju na svetovnem trgu integriranih vezij in o trendih je govoril profesor Trontelj. Celotna vrednost proizvodnje integriranih vezij in polprevodnikov v letu 1977 je znašala okrog 7 milijard dolarjev. Na integrirana vezja je odpadlo od tega okrog štiri milijarde dolarjev, pol tega na vezja MOS, ki se proizvajajo v vse večjih količinah. Trend pa kaže na vse večje integracije na vse večjih integracijah vezij. Druga važna ugotovitev pa je hitro zmanjševanje cen - okrog 25 % letno, kar je važen podatek za naše proizvajalce, ki se bodo morali vsaj približati svetovnim trendom.

TUDI ISKRA SE JE VKLJUČILA

Direktor DO Mikroelektronika Dušan Pirc pa je predvsem poudaril, da si je Iskra začrtala v srednjeročni načrt razvoj in proizvodnjo mikrovezij. Tehnologije ne bo osvojila v celoti, ampak le delno. Ob tej osvojitvi se je Iskra srečala s celo vrsto začetnih problemov. Tako kaže raziskava

tržišča, da je možna poraba integriranih vezij pri nas precej pod svetovnim povpraševanjem in zato marsikaj še vedno uvažajo, ker domača proizvodnja ni najsodobnejša. Iskra se je skoncentrirala na proizvodnjo lastnih monolitnih MOS LSI vezij. Predvsem pa Iskra teži za čimvečjo posodobitvijo proizvodnje in s tem za večjo porabo mikroelektronskih elementov.

Zaradi tega ima tudi svojo zaenkrat še laboratorijsko proizvodnjo integriranih vezij. Lani pa so položili temeljni kamen za novo tovarno mikroelektronike, ki bo poskusno začela obratovati letos, drugo leto pa bo stekla redna proizvodnja.

POSVETOVANJE NAJVEČJH NAŠIH STROKOVNJAKOV

Posvetovanja so se udeležili vsi vidnejši strokovnjaki na področju mikroelektronike iz vse Jugoslavije. V kratkih, zgoščenih predavanjih ali boljše rečeno poročilih so kolege v dvaindvajsetih referatih informirali o najnovejših raziskavah, dognanjih in smereh razvoja na področju mikroelektronike v Jugoslaviji. V petek dopoldne je bilo tudi drugo plenarno zasedanje, na katerem so izmenjali mnenja in ocenili delo na področju mikroraziskovalnikov.

Leo Budin, profesor zagrebske univerze, ki je nadomeščal dekana Elektrotehnične fakultete na posvetu meni, da bo to posvetovanje, šesto po vrsti, mnogo pripomoglo k boljšemu, hitrejšemu in vsestranskemu razmahu porabe mikroelektronike v Jugoslaviji.

E: Kotar

S SEJE SEKRETARIATA ZSMS SOZD ISKRA

Od organizacije k vsebini

Sekretariat ZSMS SOZD Iskre, ki se je sestel v torek, 17. maja v Novi Gorici, je namenil teži dela predvsem oceni delovanja koordinacijskih svetov Delovnih organizacij. Vloga koordinacijskega telesa je v različnih delovnih organizacijah znotraj Iskre relativno različna, dostikrat pa ima tudi precej skupnih točk, ki so jih člani skušali izluščiti z namenom opredelitve namena in funkcije tega telesa.

V skladu s težnjami, ki skušajo opredeliti delo mladine - v povezovalni funkciji na vertikalni ravni osnovna organizacija v TOZD, občini itd., je postalo namreč vprašljivo, če koordinacijski sveti delovnih organizacij sploh še ustrezajo svojemu namenu. Vloga forumskega telesa, ki že od ustanovitve dalje ni bil zamišljen kot nekakšen centralističen organ, se vse prepegosto sprevrže v forum, ki zaganja, stimulira, v skrajnih primerih pa celo narekuje delo posameznih osnovnih organizacij. Vzrokov za to je več, eden od glavnih je nedelavnost osnovnih organizacij, vzroke pa je treba seveda iskati tudi v ne zadosti konkretni definiranosti same aktivne vloge mladine v združenem delu. Pot naprej, ki jo bo mladina začrtala, bo - po analizi posameznih koordinacijskih svetov verjetno z manjšimi popravki ostala enaka, saj se je izkazalo, da so koordinacijski sveti imeli pomembno vlogo pri povezovanju in krepitvi enotnosti dela mladine v posameznih osnovnih organizacijah, pomembni pa so bili tudi kot element širšega povezovanja na ravni SOZD

Iskra. Nekaj manjših korektur bo seveda potrebno - koordinacijski svet ne bo smel več predstavljati foruma, ki narekuje delo, temveč bo moral ostati samo to, za kar je namenjen - koordinaciji, usklajevanju, pa seveda tudi pomoči pri delu posameznih osnovnih organizacij.

Pred novim statutom, ki ga narekuje čas in stanje aktivnosti mladine v Iskri, bo potrebno izdelati natančnejše analize posledic sedanje organiziranosti, kajti dolgoročnejši dokument, kakršen statut nedvomno bo, bo moral kategorično izhajati iz spoznanj o pozitivnih in negativnih učinkih sedanje oblikovanosti akcij mladine.

V nadaljevanju so delegati sprejeli informacijo o oceni poslovanja SOZD Iskra ter se dotaknili zlasti kritičnega poglavja - dohodkovnih odnosov in nizke akumulativnosti TOZD. Hkrati so opozorili na zaskrbljujoče stanje v nekaterih temeljnih organizacijah, kjer je najnižji osebni dohodek celo pod zajamčenim in podprli akcijo sindikata, da se najnižji osebni dohodki ne smejo spustiti pod 3.000 dinarjev.

Srečanje mladine Iskre, ki bo 9. septembra v Semiču, bo manifestacija, ki se je bo udeležilo tisoč mladincev iz cele Iskre. Pripravljen je že program, osebna participacija na udeležence bo verjetno okrog 60 dinarjev, zadnji rok za zbiranje prijav - okvirnih seveda - pa je začetek julija, do naslednje seje sekretariata.

Stane Fleischman

FINANČNA FUNKCIJA — INTERNA BANKA

Upravljanje z dohodkom je neprenosljiva pravica delavcev združenih v temeljne organizacije združenega dela. Svojo upravljalsko pravico izvajajo prek zato usposobljenih služb. Finančna funkcija je v izvorni obliki pod samoupravno odločitvijo delavcev TOZD, v izvedbeni obliki pa organizirana kot POSEBNA FINANČNA SLUŽBA, ali INTERNA BANKA.

Delavci v TOZD imajo torej neodtujljivo upravljalsko pravico nad finančno funkcijo, izvedbena finančna funkcija - gospodarjenje z združenim dohodkom v obliki denarja pa je poverjeno posebni finančni službi v organizaciji združenega dela ali interni banki.

FINANČNI SISTEM V SOZD ISKRA

Pri obravnavi finančnega sistema v SOZD je treba razumeti, da se finančna funkcija izvaja:

- a) v TOZD,
- b) na ravni delovne organizacije
- c) na ravni sestavljene organizacije.

Vse tri ravni, ki opravljajo finančno funkcijo, so med seboj povezane med njimi prihaja do nenehnega usklajevanja in v tem smislu tvorijo finančni sistem SOZD.

Izhodišče pri tem je, da se na posamezni ravni opravljajo tista opravila, so na določeni ravni najbolj gospodarna, učinkovita in racionalna.

Finančna funkcija TOZD

Finančna funkcija v TOZD pomeni udeležba delavca-samoupravljalca v odločanju o:

- a) finančnih planih za potrebe TOZD (planiranje, realizacija dohodka v izvorni obliki in razporejanje finančnih sredstev),
- b) izvajanju dinamičnih planov glede usmerjanja sredstev v enostavno ali razširjeno reprodukcijo za potrebe TOZD ter vseh vidikov upravljanja usmerjanja denarnih sredstev TOZD in zagotavljanja njene likvidnosti,
- c) izvajanju vseh funkcij finančnega sistema v delovni oz. sestavljeni organizaciji,
- d) organizirati izvedbene finančne funkcije za potrebe informiranja delavcev TOZD v finančnih vprašanjih
- e) vključevanju izvedbenih opravil neposredno v finančno funkcijo delovne oz. sestavljene organizacije.

Finančno funkcijo TOZD združuje in poveri posebni finančni službi delovni organizaciji, le manjši del finančnih opravil (zaradi zgodovinskih teritorialnih in drugih razlogov) lahko opravljajo delavci TOZD neposredno.

Vsaka TOZD ima svoj eksterni žiro račun pri SDK, lahko pa tudi interni račun pri posebni finančni službi v delovni oz. sestavljeni organizaciji. Prek eksternega žiro računa TOZD predvsem izplačuje vse obveznosti iz dohodka ter opravlja izplačila za investicije, medtem ko se interna plačila obveznosti med TOZD v delovni in sestavljeni organizaciji lahko opravljajo preko internih računov, pogoj pa je, da se ves promet na internih računih najmanj enkrat mesečno evidentira na žiro računu pri službi družbenega knjigovodstva. Administrativno tehnične posle v zvezi s plačilnim prometom na svojih računih TOZD praviloma poveri posebni finančni službi v delovni ali sestavljeni organizaciji. Vsaka TOZD ima tudi devizni račun pri finančni funkciji SOZD - INTERNI BANKI. Preko INTERNE BANKE se opravlja devizno poslovanje in devizni plačilni promet. INTERNA BANKA se vključuje v devizno poslovanje pri temeljnih bankah.

Finančno poslovanje na ravni delovne organizacije

Finančna funkcija na ravni delovne organizacije se izvaja v okviru posebne finančne službe (PFS). Finančna funkcija v delovni organizaciji je predvsem:

- a) združevanje sredstev TOZD. To združevanje je lahko:
 1. dolgoročno, ko gre za financiranje osnovnih sredstev in drugih dolgoročnih naložb v TOZD v delovni organizaciji ali izven nje. Finančni instrument je v teh primerih praviloma skupna naložba.
 2. kratkoročno, s čemer je razumeti združevanje finančnih presežkov, ki se v TOZD pripravljajo za krajša časovna obdobja. Finančni instrument je pri tem združevanju praviloma kredit lahko pa tudi naložba v druge organizacije.
 3. dnevno združevanje: TOZD dajejo na razpolago finančne viške, ostanejo na njihovih računih po kritju vsakodnevnih poslovnih obveznosti ali pa tudi združujejo sredstva, da se iz nivoja delovne organizacije prav tako plačujejo poslovne obveznosti. Oblika združevanja je lahko primeru depozit, ki se lahko tudi obrestuje.
- b) delovna organizacija sodeluje z združenimi sredstvi pri financiranju poslovanja TOZD (v obliki skupne naložbe, kredita ali kot financiranje poslovanja TOZD (v obliki skupne naložbe, kredita ali kot financiranje poslovanja TOZD) in je soodgovorna za likvidnost TOZD.
- c) prek delovne organizacije TOZD urejajo in ustvarjajo eksterna finančna sredstva. V tem smislu posebna finančna služba v delovni organizaciji skrbi za realizacijo dolžniško-upniških razmerij TOZD, pridobiva za potrebe TOZD finančna sredstva iz eksternih virov, oziroma se preko TOZD udeležujejo združevanju sredstev izven delovne organizacije.
- d) v delovni organizaciji se praviloma opravlja plačilni promet za TOZD.

Posebna finančna služba nima svojstva pravne osebe in v tem primeru delovna organizacija pravni subjekt preko katere se izvajajo finančna opravila. Za združena sredstva in njihove vire se po veljavnih predpisih, vodijo posebni obračuni.

Osnovna oblika sporazumevanja TOZD glede izvajanja finančne funkcije pri posebni finančni službi so finančni plani delovne organizacije, ki so sestavni del samoupravnega sporazuma v temeljnih srednjeročnih planih delovne organizacije in iz njega izvirajočih planov in letnih načrtov.

Interna banka

V SOZD ISKRA je s samoupravnim sporazumom o združevanju poslovanja deno konstituiranje interne banke za opravljanje finančnih in bančnih zadev skupnega pomena za združene organizacije.

Interni banki se torej poveri opravljanje tistih finančnih zadev, ki bi jih bilo neracionalno opravljati na nivoju delovne organizacije in za katere je bolj racionalna in gospodarna oblika INTERNA BANKE.

V pogojih organizirane posebne finančne službe v delovnih organizacijah v sestavi SOZD in neposrednega opravljanja zadev iz finančnega poslovanja na nivoju delovne organizacije za združene TOZD je povezanost TOZD in INTERNI BANKI mogoče edino le preko posebnih finančnih služb delovnih organizacij, ker je le tako možen vpogled in upravljanje s celovito finančno funkcijo.

Skupne finančne in denarne zadeve dogovorjene v SOZD so:

- poslovanje z združenimi sredstvi
- najemanje in plasman kreditov

(Nadaljevanje na 3. strani)

FINANČNA FUNKCIJA — INTERNA BANKA

(Nadaljevanje z 2. strani)

evidenca deviznih sredstev
plačilni promet
zastopanje pri zunanjih bančnih ustanovah v imenu in za račun podpisnic.
Interni banka se ustanavlja zaradi potreb članic za skupne dogovorjene
finančne dejavnosti ter zaradi racionalnosti v poslovanju z deviznimi sredstvi,
kjer predpisi določajo, da je možna oblika poslovanja z devizami na zdru-
ženem računu le preko INTERNE BANKE.
Ob upoštevanju vsega nakazanega, finančne funkcije v TOZD, organizi-
rane finančne službe v delovnih organizacijah v obliki posebne finančne
službe lahko zaključimo, da temeljne organizacije preko posebne finančne
službe v delovni organizaciji izvajajo samostojno lastno finančno dejavnost.
Za dogovorjeno skupno finančno dejavnost na nivoju SOZD se TOZD po-
redno preko njihovih delovnih organizacij združujejo v interno banko.
Interni banka za združene organizacije:
Pripravlja predloge za financiranje prioriteten proizvodnih zmogljivosti in
strateških razvojnih (raziskovalnih) programov dogovorjenih s samo-
upravnim sporazumom o temeljih srednjeročnega plana SOZD ISKRA in
srednjeročnim planom, na podlagi katerih se sprejemajo samoupravne
odločitve o združevanju dela in sredstev o skupnem ustvarjanju dohodka
in najemanju kreditov v Jugoslaviji in tujini.
Združuje denarna sredstva za vlaganje v osnovna in obratna sredstva in
druge naložbe na podlagi določil:
samoupravnega sporazuma o temeljih srednjeročnega plana in srednje-
ročnega plana SOZD ISKRA,
letnih načrtov o izvajanju srednjeročnega načrta,
posebnih samoupravnih sporazumov in dogovorov.
Banka vodi devizne račune in račune združenih deviznih sredstev za
plačilo obveznosti v devizah. Organizacije SOZD ISKRA imajo pri banki
svoja devizna sredstva ter preko nje izvajajo pravice vezane na izvoz-uvoz.
Preko banke se ugotavlja udeležba na skupnem dohodku iz naslova ko-
riščenja uvoznih pravic (izvozna stimulacija).
V banki združujejo organizacije SOZD ISKRA sredstva za zagotovitev
medsebojne solidarnosti in v ta namen najemajo preko banke tudi kredite
v skladu s samoupravnim sporazumom o združevanju v SOZD ISKRA in
drugih splošnih samoupravnih aktih.
Banka razporeja skupni prihodek iz zunanjetrgovinskega poslovanja iz
prehodnega računa za zbiranje realizacije v devizah na podlagi razdelilnika
ISKRA COMMERCE.
Banka je mesto, kjer se delovne organizacije dogovarjajo o izvajanju fi-
nančne politike SOZD ISKRA in financiranju razvojnih načrtov ter
spremljanje gibanja sredstev in dohodka članic ter SOZD ISKRA kot
celote.
V banki se urejajo razmerja iz deviznega poslovanja ter vodi ves plačilni
promet z devizami preko internih deviznih računov v banki oziroma ra-
čuna združenih deviznih sredstev. Banka vodi devizne račune pri temeljni
banki.
Tako opredeljena dejavnost interne banke v SOZD ISKRA predstavlja da
ostali, pretežni del finančne dejavnosti organizacij združenega dela vklju-
čen v posebni finančni službi posamezne delovne organizacije v sestavi
TOZD, le-te finančno dejavnost izvajajo del neposredno, dogovorjeni del
posredno preko interne banke.
Organiziranost in sposobnost zajemanja celovite finančne funkcije je od
delovne organizacije do delovne organizacije različna, zato je dana možnost,
posebne finančne službe pooblastijo interno banko, da za račun njihovih
organizacij:
Najema dolgoročne investicijske kredite na podlagi njihovih načrtov ter
preoblikuje sredstva.
Opravlja promet z vrednostnimi papirji, izdaja avale in garancije.
Združuje in najema sredstva za kratkoročno kreditiranje. Pri banki se
lahko združujejo kratkoročni finančni presežki, vrednostni papirji ter
deponirajo viški žiro in drugih računov.
Banka najema in daje kratkoročne kredite za likvidnost in druge namene:
kreditiranje zalog, prodaje na serijski in potrošniški kredit, izvoz, uvoz,
izplačilo osebnih dohodkov ipd.
Banka opravlja delitev skupnega prihodka iz prihodnega računa realizacije
(na domačem trgu) ko se dve ali več delovnih organizacij z banko dogo-
vorijo, da to opravlja banka.
Banka opravlja po potrebi tudi druge finančne in bančne posle iz njenega
poslovnega predmeta soglasno s samoupravnim sporazumom, splošnim
aktom, pogodbo ali posebnega pooblastila delovnih organizacij.

Anton Bukinis

Konferenca aktiva zveze borcev

Prejšnji mesec je bila v Kranju vo-
lilna konferenca aktiva Zveze borcev
Iskre Elektromehanike. Na njej so
ocenili delo aktiva v prejšnjem letu in
se pogovorili ter sprejeli sklepe za delo
v letu 1978.

Člani aktiva ZB so uspeli uresničiti
lani zastavljene naloge. Vključevali so
se v prizadevanja družbenopolitičnih
sil za uskladitev odnosov v DO z za-
konom o združenem delu.

Zveza borcev je danes priznana
družbenopolitična organizacija, ki de-
luje po ustavnih načelih in za iste cilje
v celotni državi. V obrazložitvi statuta

kavajo. Obsojajo tudi vse tiste, ki pri-
pravljajo ali izvršijo prevrate in držav-
ne udare, ki imajo cilj — likvidacijo
naprednih sil ali neodvisnih vlad.

Po vseh mednarodnih dogovorih
imamo pravico in dolžnost pomagati
našim manjšinam. Zelo smo ogorčeni
nad avstrijsko vlado, ki noče izpolniti
obveznosti iz državne pogodbe do slo-
venske in hrvatske manjšine.

Dobro poznamo tudi delovanje
naše emigracije v tujini. Sistem naše
vseljudske obrambe in družbene samo-

S konference aktiva ZB med izvajanjem predsednika Franca Križnarja.

ZB je zapisano, da so njene osnovne
naloge čuvanje in obramba svobode in
neodvisnosti, krepitev bratstva in
enotnosti naših narodov in narodnosti
in socialistične družbene ureditve.

Borke in borci so v času NOB
ustvarjali pridobitve naše revolucije.
Zato so tudi danes poklicani, da med
prvimi dvignejo svoj glas v primeru
napada na te pridobitve ali zoperstav-
ljanje našim skupnim ciljem. Že v
imenu prelite krvi in vseh žrtev, ki so
padli za svobodo, so dolžni, da takoj
ukrepajo in razkrinkajo vsak tak
pojav. Poleg tega ima vsak član ZB
pravico in dolžnost, da sodeluje pri
oblikovanju naše poti v prihodnost.

Člani ZB so občutljivi in hitro za-
znajo, kdaj se demokracija zlorablja in
izkorišča v razne osebne namene, saj v
naši družbi ni prostora za taka de-
janja. Zato borci danes podpirajo vse,
kar je v korist delovnemu človeku,
odklanjajo pa vse, kar našo družbo
ovira pri nadaljnjem razvoju. To velja
zlasti za vsakršne pritiske od zunaj.

Jugoslavija je socialistična, ne-
uvrščena in neodvisna država, ki se
aktivno vključuje v vse oblike medna-
rodnega sodelovanja in gibanja ne-
uvrščenih. Tako se vključuje v razreše-
vanje problemov, ki danes tarejo ta
naš svet.

Živimo v obdobju, ko se je t. im.
poligon ali vežbališče — zaostritve in
razočaranj v vseh oblikah prenesel na
afriška tla. Še vedno je čutili težnjo
bogatih in razvitih sil za ohranitev pri-
vilegiranega položaja, ki omogoča iz-
koriščanje. Na drugi strani pa tudi
enakopravnost in pravičnejšo delitev
dobrin in enakopravno vključevanje v
mednarodne odnose.

Borce revoltira popuščanje reakcio-
namnim silam in oživljanje neonacizma
ter neofašizma, saj so in vedno bodo
med prvimi, ki to obsojajo in razkrin-

zaščite nam zagotavlja, da se bodo vsi
njeni poskusi znotraj Jugoslavije, tako
kot doslej, izjalovili in bodo teroristi
likvidirani ali zajeti in obsojeni.

Delo aktiva ZB

Aktiv je obravnaval tekoče zadeve,
socialna vprašanja, vprašanja v zvezi z
organizacijo ZB, razne pravilnike in
statute, letovanje svojih članov, orga-
nizacijo proslav itd.

Na eni od izrednih sej so člani
aktiva ZB postavili poslovodnim orga-
nom naše DO vrsto vprašanj. Odgovo-
re nanje so prejeli poverjeniki v te-
meljnih organizacijah. Borci še vedno
bdijo, kako se posamezne zadolžitve v
zvezi s tem uresničujejo.

Posnetek s konference ZSMS SOZD Iskra v Avtoelektriki, o kateri pišemo
na 2. strani spodaj.

V naši DO je zaposlenih 256 čla-
nov ZB. Med letom 1977 je 17 članov
in članic odšlo v pokoj, nekateri so se
upokojili invalidsko. Od zadnje letne
konference sta se na novo zaposlila
dva člana ZB.

Komisija za stanovanjska vprašanja
je rešila dva predloga za zamenjavo
stanovanj. Tako danes ni več proble-
mov glede stanovanj za aktivne borce.

V naših hiškah v Pineti je lani pred
in po sezoni letovalo 34 članov ZB in
78 njihovih sorcev. Na predlog zdrav-
nika so poslali na letovanje 6 članov.
Letovala sta tudi dva upokojena
člana, ki sta bila pred leti zelo aktivna
v organizaciji ZB.

Komisija za letovanje je na predlog
zdravnika poslala v razna zdravilišča
18 aktivnih borcev. Letovanje je tra-
jalo tri tedne.

Komisija za socialna vprašanja se je
med letom spomnila bolnih članov in
jih ob praznikih obiskovala na domu
ali v bolnišnicah. Tudi v lanskem letu
so organizirali tradicionalno srečanje
borcev, ki so v tem letu dopolnili 50
let starosti. Teh je bilo lani kar 33.
Obdarovali so jih s knjigami.

Komisija za kulturo si je lani zadala
precej nalog in jih v celoti uspešno
izvedla. Leto 1977 je bilo namenjeno
proslavljanju pomembnih obletic in
jubilejev naše ZK in tovariša Tita. V
Sloveniji in tudi v kranjski občini so
bile organizirane razne proslave, ki so
se jih udeležili tudi člani aktiva ZB iz
Iskre.

Mladinske organizacije večkrat va-
bijo naše nekdane borce, da jim pri-
povedujejo o borbi med vojno in ciljih
za našo osvoboditev. Takšno sodelo-
vanje z mladimi je v tem času posebno
potrebno, ker se zdi, da mlajša gene-
racija vse preveč pozablja na dni, ki so
jih morali pretrpeti njihovi očetje in
matere, da danes živimo svobodno.

Aktivnost članov in aktiva je še
vedno potrebna. Pri tem ne smemo
zanemariti skrbi za življenjske pogoje
in dobro počutje članov, katerih šte-
vilo pa se v tovarnah vse bolj manjša.

Alojz Boc

UŠAN ŽELJEZNOV

(44)

TITO V ISKRI

Devetnajst let kasneje, ali natanko v torek, 8. januarja 1974.
predsednik Tito drugič uradno obiskal Iskra. O tem obisku
namo na voljo precej več pričevanj, tako v takratnem dnevnem
tedenskem tisku, dalje imamo pričevanja udeležencev in Ti-
tovih sobesednikov med njegovim drugim obiskom in tudi foto-
grafsko dokumentacija je obsežnejša in dostopnejša.
Tako je osrednji slovenski dnevnik „Delo“ v sredo, 9. januar-
ja, prinesel na prvi strani članek z naslovom „Tito s štirinajsto, z
delavci in v Iskri“ ter podnaslovom „Na treh srečanjih na
Brdu, v Predosljah in v Kranju se je predsednik republike za-
dal v živahnem razgovoru o NOB, novih generacijah in gospo-
darstvu.“ Članek na naslovni strani pa se glasi:
„Kranj, 8. jan. Predsednik Tito je imel danes dopoldne zelo
zaseden program. Čeravno je še vedno na oddihu na Brdu,
kjer je sprejel delegacijo preživelih borcev XIV. divizije, za tem se je
v Predosljah, kjer je bil povabil bližnje nove osnovne šole v Predosljah, na
Brdu, kjer je po ogledu novega obrata Iskra na Laborah v
Kranju zadržal še v daljšem pomenku s predstavniki tamkajšnje-
ga delovnega kolektiva. Predsednika Tita in ženo Jovanko so pri
publiki sprejeli predsednik CK ZKS France Popit, predsednik
republike SRS Zvonko Dragan.
Delegacijo XIV. divizije je vodil predsednik republiškega

odbora ZZZB NOV Slovenije Janko Rudolf. Nekdanja četna bol-
ničarka v Šerčerjevi brigadi dr. Lili Čerin-Petrič je predsedniku
Titu po nagovoru pomočnika komisarja Šerčerjeve brigade Bo-
jana Skrka pripela prvo spominsko značko XIV. divizije. Tito se
je zadržal z delegacijo borcev v pogovoru eno uro.

Po posebej prisrčnem stiku z mladino v predoseljski šoli, kjer
je Tito otroke spodbudil k učenju, tako da bi postali vredni
graditelji socialistične družbe in prihodnje, je zelo zadovoljen s
sodobno ureditvijo novega obrata Iskre, kolektivu obljubil tudi
nadaljnjo pomoč. Med drugim je tudi povabil enega izmed nji-
hovitv strokovnjakov, da ga zaradi razširitve poslovnih stikov
spremlja na njegovem potovanju po Aziji in Afriki. (Obširno
poročilo Bogdana Pogačnika objavljamo na 5. strani).“

Iz celostranske reportaže na peti strani iste številke Dela, ki
je izšla pod naslovom „Da bi gradili in dogradili“ z naslednjim
uvodom: „Štiri ure včerajšnjega meglenega torka, od 9. do 13.
ure, so sicer minile za Kranj in njegovo okolico podobno kot so
običajne štiri dopoldanske zimske ure tega našega industrijskega
in kmečkega predela Gorenjske. A so vendar minile drugače. V
teh štirih urah se je predsednik republike Josip Broz-Tito srečal
tu s tremi skupinami ljudi, ki morda predstavljajo tri naj-
pomembnejše elemente naše socialistične skupnosti: z nek-
danjimi borci, s šolsko mladino in z delavci sodobnega industrij-
skega podjetja. . . za konec pa se je od 11. do 13. ure zadržal še
pod streho novih sodobnih proizvodnih in raziskovalnih dvoran
Iskra Telekomunikacije v Kranju.“, pa bomo kot uvodni do-
kument ponatisnili tretji, zaključni del reportaže, ki dokaj živo
in nazorno pripoveduje o drugem Titovem obisku v kranjski
Iskri:

„ . . . Prav je, da je stavba tako sodobna, da ni ograjena, da
skoraj ne čutiš v njej tovarne,“ je med drugim v pomenku s
člani delovnega kolektiva novega industrijskega obrata Iskra—
Telekomunikacije na Laborah pri Kranju razmišljal predsednik
Tito. Toda kljub temu in kljub moderni arhitekturi vhodne veže
z receptorami kot da bi prišli v kako moderno hotelsko avlo,
se je Tito od prvega trenutka v Iskri počutil kot delavec med
delavci.

Predsednik delavskega sveta obrata Henrik Peternel, ki ga je
pozdravil v imenu kolektiva, mu je pripel Iskrino značko s pri-
pombo, da sicer to dobijo samo delavci s 25-letnim stažem v
podjetju. „Toda jaz nisem bil toliko časa pri vas, saj sem komaj
prišel!“ se je nasmehnil Tito. Peternel pa se ni dal ugnati: „Ste
pa zato že dobrih 50 let delali za nas,“ je menil, kar je Tito
sprejel, češ „Pa naj bo to za minulo delo!“

UVOD

Morda bi celo zaslutili, da se je tovariš Rok Žibert, direktor Iskrine tovare Perles v Švici, sam nekoliko nalezl švicarske natančnosti in poslovne pridnosti — nad Švico je vsekakor navdušen — a dejstvo je tudi, da je tovariš Žibert vse te kvalitete že vselej v sebi imel. To je dokazal že, ko je pred leti prevzel tehnično vodstvo Perlesa v Zürichu, še bolj pa je svoje sposobnosti lahko razvil zdaj, ko vodi ta novi proizvodni obrat. Polni zagona so v Perlesu prav zdaj odprli nove servisne prostore, kjer imajo skoraj kot v galeriji razstavljeno vse ročno orodje svoje izdelave, tako, da ga kupci lahko pred nakupom preizkusijo. Tak, kot je v svojem delu, marljivo zagnan in pristrčno ljubezniv, je bil Rok Žibert tudi v pomenku, ki smo ga na obisku v Švici z njim imeli, v vzpodbudo drugim našim zastopstvom in obratom v tujini zato z veseljem v našem glasilu objavljamo ta pomenek, tembolj, ker je Perles doslej največja tovarna Iskre v tujini.

RAZGOVOR Z ROKOM ŽIBERTOM

Švicarska natančnost se izplača

Ste na službenem mestu v najbolj precizni državi sveta, kot običajno označujejo Švico. Kako se v njej znajdete z našimi navadami? Še posebej, kako se po vaših izkušnjah lahko s švicarsko tehniko primerja naša tehnika, zlasti precizna mehanika?

znižujejo tudi drugi; morali pa se bomo temu prilagajati s prilagajočo se tehnologijo tudi mi.

Na produktivnost vpliva predvsem organizacija poslovanja, opremljenost, in še najmanj v naših razmerah višina osebnih dohodkov, ki ni sporna in je v sorazmerju z ostalimi. Mislim pa, da je produktivnost tu bistveno višja.

Seveda pa so tudi dohodki kvalificiranega delavca bistveno višji, saj doseže tudi 2.500 frankov mesečno, kar preračunano pomeni okoli 2 milijona in pol starih dinarjev. Seveda pa velja pripomniti, da imajo ljudje tukaj precej drugačen pristop do dela samega in tudi do tega, kaj delavec od sebe da v delovnem času, kar se seveda pozna pri tem, da je za isto delo v končni konsekvenci potrebno manj ljudi.

Kako je s finančnim stanjem Perlesa in s planiranjem izdelkov na tržišču? Kaj bi po vašem še lahko pridajali?

Finančno stanje tovarne je odvisno predvsem od rentabilnosti poslovanja celotne firme kot take. S tem pa še ni rečeno, da od časa do časa ne zaidemo v občutne likvidnostne težave. V Švici je plačilna morala na izredno visokem nivoju; to velja tudi v primerjavi z ostalimi evropskimi državami. V nobenem primeru ne moremo biti dolžni upnikom, ker sicer sledi takojšnje ukrepanje izterjevalnega urada občine. S tem pridemo na črno listo, ki kroži po bankah in vsej Švici. Situacija je s tem samo še slabša. Sicer pa smo poslovno leto 1977 zaključili zelo pozitivno in smo tako lahko izvedli določene odpise nekaterih starih obveznosti. S tem pa smo zagotovili pozitivno delovanje firme v bodočnosti.

S plasmanom izdelkov na tržišču pa imamo velike težave. Ne zaradi kvalitete, ampak zaradi cene izdelkov samih, in ne nazadnje, tudi zaradi delne zastarelosti in nepopolnosti celotnega programa. Morali bi poskrbeti za modernizacijo opreme in tehnologije v vseh proizvodnih obratih, čimprej uvesti nove, oziroma izpopolnjene izdelke, ter s tem doseči enake prodajne pogoje, kot jih konkurenca že nudi.

Vse večji problem pri plasmanu naše proizvodnje pa je v tem, da v nobenem delu našega programa, naj bo brusilcev, vibracijskih vrtnalnikov in podobno, nismo kompletni. Tudi trg se namreč danes specializira, in zahteva vsaj v določenem delu programa enega samega dobavitelja in se odloča za tistega, ki mu to nudi.

Organizacija Perlesa v Piterlenu posluje popolnoma samostojno v švicarskih razmerah, kot normalna švicarska firma in se predstavlja kot proizvodnja švicarskega programa. Sicer pa tudi Iskrini proizvodni pod oznako Perles avtomatično prihajajo na trg kot švicarski proizvodi, in imajo tako prednost na tržišču. Zato nam uspeva dosegati tudi boljše cene za proizvodnjo, kot bi bile možne sicer. Sicer trgovci dobro vedo, od kod izdelki prihajajo, pa tudi sami ne tajimo. Toda kupec sam tega ne ve. Tako nam je uspelo vso Iskrino proizvodnjo ERO — Perles prodati v vseh zahodno-evropskih državah, kjer je Perles močno zastopan predvsem s lastno prodajno mrežo. To mrežo tvorijo Perles France v Parizu z letno proizvodnjo 6 milijonov Sfr orodij, Perles Švicarica v Barceloni s proizvodnjo orodij v višini 1,2 milijona švicarskih frankov, v Barceloni je poleg prodajne organizacije tudi proizvodni obrat s 25 delavci, kjer kompletno proizvajamo del programa visoko frek-

Rok Žibert.

venčnih pretvornikov in vibrirnih igel za gradbeno industrijo, pa razne sestavne dele za proizvodnjo v Piterlenu, in vrsto dodatnega pribora za vso Perlesovo prodajno mrežo. Nadalje Perles Benelux SA v Bruslju z 800 tisoč francoskih frankov proizvodnje, Perles Deutschland v Muenchnu z 1,4 milijona DM prometa in Perles Oesterreich v Salzburgu z 1,6 milijona francoskih frankov prometa. Če govorimo o celotni prodajni mreži, moramo omeniti še Švico samo, kjer smo lani prodali za 4 milijone švicarskih frankov električnih orodij. Vse ostalo proizvodno blago pa je bilo izvoženo v druge dežele sveta.

To so sedanje prodajne poti, ugotavljam pa, da imamo še vrsto nepokritih tržišč, tako s strani Iskre, kot tudi Perlesa. Sem sodi, na primer, Vzhodna Evropa s Sovjetsko zvezo, Kitajsko, z deželami Daljnega vzhoda (Burma, Laos, Malezija, kjer kupna moč še posebej raste), in pa ZDA, kamor pa bomo prodali težje, saj so tam atesti specializirani in imamo težave s prodorom na tržišče. Toda branža električnih orodij napreduje s tako naglico in dosega tak obseg, da mimo teh tržišč ni več mogoče. Zato moramo ukreniti vse potrebno, da bi povečali obseg prodaje, s tem pa tudi količino v proizvodnji, kar pa spet povratno vpliva na znižanje cen...

Kako je s povezavo med vami in matičnim SOZD Iskro, oz. posameznimi TOZD, s katerimi sodelujete? Ali se bolje obnese poslovanje direktno prek centrale, ali neposredno in decentralizirano s samimi proizvajalci na terenu, ki vam dobajajo posamezne dele. Koliko odstotkov vaše proizvodnje plasirate na švicarski trg?

Povezava med nami in matičnim podjetjem je zadovoljiva predvsem s tovarnami električnih orodij, s katerimi sodelujemo. Tudi poslovanje z ostalimi našimi dobavitelji v Švici ali v sosednjih deželah poteka brez problemov, ker ima Švica prednost, da ne pozna deviz, carin in drugih ovir v pretoku blaga. Poslovanje je tukaj poenostavljeno, npr. material lahko naročimo kar po telefonu, pismeno pa potrdimo telefonski razgovor kasneje. Naročena pošiljka pa čisto prispe preje, preden pošljemo pismeno naročilo. Kar se tega tiče, so razmere pri nas res lažje in enostavnejše kot doma. Na problem naletimo le pri večjih naročilih novih dobaviteljev, s katerimi normalnih kontaktov še nimamo; gre namreč za finančno garancijo.

Koliko lahko izdelke vašega obrata imenujemo švicarske in koliko jugoslovanske izdelke?

Nikdar še ni bilo postavljeno tako vprašanje in o tem tudi ne razmišljamo. Menim, da so naši izdelki oboje. Ker smo švicarska firma, delamo švicarske izdelke, imamo švicarsko proizvodnjo. Smo pa tudi jugoslovanska firma, jugoslovanski izdelki in čim, da smo jugoslovanska proizvodnja, čeprav tega javno ne poudarjamo.

Nekatere izdelke bi še lahko plasirali na švicarskem trgu? Ali bi šlo za direktni izvoz iz Jugoslavije, ali za posredno obdelavo, oziroma sestavljanje v Švici?

Na tržišče Perlesa ni bilo mogoče plasirati še mnogo električnih orodij, katerih proizvodnja se v ERO pripravlja, toda na žalost prihaja do zamud pri finalizaciji. Kot omenjeno sta ERO in Perles svoji proizvodnji specializirala, zato Perles ni specializiral svojih obstoječih vrtnalnih in vibracijskih strojev in to proizvodnjo opušta. S tem pa nastopa problem, ker ERO še vedno ni v stanju dobaviti nadomestila in novih strojev iz programov in tako izgubljam precejšnji del možne prodaje na naših tržiščih.

V našem prodajnem programu je še precej nepokritega programa, ki ga s tretjimi proizvajalnimi ne moremo pokriti in je zato edina varianta, da ERO dela na programih in s tem na razvoju in uvedbi manjkajočega, s tem pa močno poveča svoj izvoz, za kar obstajajo vse realne možnosti.

Ali bi kazalo zunanja zastopstva, oziroma obrate Iskre, med seboj povezovati, zlasti, ker gre za sorodna finančna carinska območja, ali je bolje, če je vsako zastopstvo, oziroma obrat, samostojen in vezan le na centralo v domovini?

Vsekakor bi bilo pametno predstavitelstva Iskre v tujini med seboj tesneje povezati, še zlasti na območju carinskih in finančnih zadev, vendar pa sodim, da je prodajna električnih orodij na zahodnem tržišču izredno težaven posel, za katerega je treba precej truda, znanja, ter da bi integracija te prodaje v Iskrino mrežo, ki deluje na povsem drugih principih, pomenila določeno zavoro v prodaji orodij. Prepričan pa sem, da morajo te prodajne točke na zahodno-evropskem tržišču biti povezane na enem mestu, in sicer v Perlesu, kjer se nahaja tudi proizvodni del celote, s katero mora prodajna organizacija in obratno, tesno sodelovati. Pri tem sodelovanju gre velikokrat za določene materialne odnose, katerih se brez določenih kompetenc ne da vselej uspešno reševati.

Kaj menite o trenutnem gospodarskem položaju na tržišču v Evropi? Ali se bo kriza oziroma recesija še stopnjevala in v kakšni meri? Kaj bi kazalo nam? Kako čutite delovanje obeh velikih gospodarskih združenj na zahodu in vzhodu? Kako evropsko prosto carinsko območje in kako vlogo nevtralnosti?

Trenutni položaj je povsem različen in se prilično spreminja, vendarle je nastopila določena umirjenost tržišča z rahlim pozitivnim trendom porasta kupne moči in s tem potrošnje in porabe orodij. Pri tem je mogoče potrebno omeniti, da predvsem lahko zasledimo trend večanja porabe orodij za domačo porabo, predvsem zaradi nizkih cen, na škodo profesionalnih orodij. Tudi Perles in Iskra se morata obvezno temu trendu prilagoditi.

Kar se vloge nevtralnosti tiče pa bi rekel naslednje: Švica prosperira kljub svojim dragim proizvodom in dragemu švicarskemu franku samo zaradi izredne prilagodljivosti v kvaliteti, kratkih dobavnih terminih, kar pri drugih dobaviteljih ni vselej slučaj. To so prednosti.

Kaj menite o stanju in perspektivah švicarskega franka, ki je kot valuta močno zrastle?

Perspektiva švicarskega franka je perfektna, za frank kot tak, ne pa za gospodarstvo nad čemer imajo še posebne pripombe švicarski gospodarstveniki in vladne ustanove. Toda formalno nihče ničesar ne ukrene. Frank pustijo prosto rasti in gospodarstvu ne preostane drugega, kot da se situaciji prilagodi; težko, ali zelo težko, bolj ali manj. Tak trend predvidevajo tudi vnaprej. Tudi naša dolžnost ob tem je, da se prilagajamo. To seveda ni najlažje, saj je v dveh letih vrednost franka napram poprečku

ostalih zahodnoevropskih valut porastla kar za 32 %, v zadnjih treh mesecih kar za 22 %. Perlesu je sicer uspelo do danes eliminirati to rast z racionalizacijo poslovanja, proizvodnje in upamo, da nam bo tudi vnaprej uspelo slediti situaciji. Lastne cen izdelkom iz proizvodnje Perlesa nam je uspelo znižati za 18 %, kar je prispevalo k ustreznemu deležu h končnim rezultatom firme.

Kakšni so vaši poslovni in vsakdanji odnosi s Švicarji? Ali se je poleg elitistični strah pred tujimi delavci, oziroma priseljenci?

Poslovanje in vsakdanji odnosi s Švicarji so zadovoljivi, saj Švicar spoštuje vsakogar, ki posluje normalno, se pravi vsakogar, spoštuje poslovno etiko in mi se trudimo da sledimo željam naših kupcev, oziroma partnerjev in s tem nimamo posebnih problemov. Sicer pa menim, da Švicarji niti zdaleč toliko problematični v odnosu kot nekateri ostali Evropejci, na primer Nemci. Kar pa se tiče strahu pa menim, da takega strahu več ni, saj se je ogromno tujih delavcev moralo odseliti in so tisti, ki so ostali, praktično povsem zadovoljni. Sicer pa vsakdo ve, da novih priseljencev praktično ni in jih tudi ne bo, saj je izdaja novih vselitvenih in delovnih dovoljenj praktično ustavljena. Tako problemov s tem v zvezi ni.

Kako ste začeli letošnje poslovno leto in kako upate, da boste zaključili letošnje obveznosti in načrte?

Problem obstoja, oziroma uspeha, na zahodnoevropskem tržišču je predvsem konkurenčna prodaja, se pravi, da moramo prodaja nuditi proizvod, ki ustreza po ceni, kvaliteti, servisnih uslugah in dobavnih terminih zahtevam tega tržišča. Vse to, kar je nekaj faktorjev od tega, pa v Iskrinem primeru ni vedno slučaj. Torej ne moremo planirati čakovati željenega uspeha, ki smo ga tudi lani potrebnimi, oziroma moramo nuditi naše izdelke pod slabšimi pogoji, ali pa celo izgubljamo prodajo in podobno. Moj namen pri domačem proizvajalcem je torej, da predvsem svojem delu predvsem upoštevajo navedene zakonitosti tržišča in vsaj pri izdelkih, ki so namenjeni za izvoz, eksaktno izpolnjujejo zahteve v dobavnih terminih, kvaliteti, in ostalem.

Letošnje poslovno leto smo pričeli zelo dobro, saj smo četrtno tega leta zaključili z boljšim rezultatom, kot isto obdobje lani in zato smo prepričani, — v kolikor se bo na tržišču dogodilo karkoli posebnega — da ga bomo zaključili uspešneje kot preteklo leto.

Antene za vse aparate

Od 15. do 20. maja so v Iskrini prodajalni v Ljubljani strokovnjaki svetovalni kupcem, ki so morali svoje televizijske in radijske aparate opremiti — da bi od njih pač kaj imeli — z antenami. Za koliko denarja in kako smo odšli povprašati.

V prodajalni takrat kupcev ni bilo, tako da sva s fotoreporterjem opustila upanje na nekakšno „mini skrito kamero“, saj je težko biti neopazen, če si edini.

„Dober dan, anteno za radijski in televizijski aparat bi rad,“ sem povprašal prodajalca, ter mu razložil, kaj sem doma, da je za našo hišo hrib in vsak sosed sprejema drugačen program.

„To bi se lahko uredilo z usmerjeno anteno,“ zaradi gotovosti pa je poklical še strokovnjaka — pogodbenega, kot je kasneje povedal, ki se je potrudil in mi natančno razložil vse kar me je zanimalo. Še več, saj sem kasneje še enkrat „napadel“ prodajalca z vsemi mogočimi neumnimi in pametnimi vprašanji.

Resnici na ljubo priznam, da bi kupca, ki pol ure sprašuje, če aluminijasta antena lahko rjavi itd. nekam poslal, prodajalec pa se je hrabro držal. Vse priznanje, če bi v vseh Iskrinih in ostalih trgovinah prodajali takšni trgovci, bi od kupcev verjetno izvabili precej več denarja!

V petek, 19., zadnji dan pred iztekom propagandne akcije, je bil naš, nekoliko zlonameren obisk, „ne-

Antene — tako in drugače so drage, predrage...

uspešen“, saj je reklama v časopisu ponujala res samo tisto, kar je kupcu lahko tudi dobil.

Vsej hvali na rob pa samo grenki resnica, da pogodbeni strokovnjaki računajo zelo „dobro“, kar sto starih tisočakov na kanal. Za udobno spremljanje radijskih in TV programov to ni zadosti samo drag sprejemnik, temveč tudi — draga antena.

Stane Fleischmann

Vse TOZD in DSSS SOZD ISKRE, ki so se včlanile v Samoupravno interesno skupnost SRS za ekonomske odnose s tujino pa še niso podpisale

„SAMOUPRAVNI SPORAZUM O MERILIH, POGOJIH, NAČINIH IN POSTOPKIH ZA DOSEGO DOGOVORJENEGA OBSEGA UVOZA BLAGA IN STORITEV TER ODLIVA DEVIZ ZA LETO 1978“

prosimo, da sporazum takoj podpišejo, ker sicer zanje po 1. 6. 1978 ne bomo mogli več opravljati uvoza, oz. izvrševati neblagovna plačila v tujini.

ISKRA COMMERCE
TOZD ZUNANJI TRG

„Iskra Commerce — organizacija skupnega pomena v ZP Iskra, Ljubljana, objavlja po določenih pravilnikih zunanjetrgovinske mreže ZP Iskra prosto delovno mesto:

1. direktorja predstavništva Iskre v Pragi

Poleg osnovnih pogojev, določenih z zakonom, z družbenim dogovorom o pogojih dela v zunanji trgovini in pravilnikom zunanjetrgovinske mreže Iskre, morajo kandidati imeti organizacijske sposobnosti za vodenje podjetij v tujini, poznati Iskrin proizvodni program ter Iskrino razvojno usmerjenost.

Pismene prijave naj kandidati pošljejo v 10 dneh po objavi na naslov:

ISKRA COMMERCE LJUBLJANA
Vodstvo TOZD Zunanji trg
LJUBLJANA, Trg revolucije 3

S 1. zasedanja DS

Novoizvoljeni delavski svet Iskre—Avtoelektrike Nova Gorica se je v torek 16. maja sestal na prvi seji. Iz dokaj obsežnega dnevnega reda navajamo nekaj najvažnejših sklepov, ki jih je sprejel DS na tem zasedanju.

Na predlog družbenopolitičnih organizacij so delegati soglasno izvolili novega predsednika DS in namestnika. Dolžnosti predsednika DS bo odlej opravljal Metod Gorenšek iz tovarne generatorjev in elektronike, njegov namestnik pa je postal Andrej Platiše iz tovarne žarnic. Delegati so imenovali tudi člane izvršilnih organov delavskega sveta delovne organizacije.

Na predlog razpisne komisije so delegati delavskega sveta soglasno ponovno imenovali Jožeta Eržena za glavnega direktorja Iskre — Avtoelektrike.

Najpomembnejši sklepi, ki so bili sprejeti na prvem zasedanju DS so:

STREMETI ZA ŠE BOLJŠIMI REZULTATI

Te dni bodo delavski sveti vseh TOZD in skupnih služb Iskre Avtoelektrike Nova Gorica obravnavali poročilo o poslovanju od 1. januarja do 31. marca letošnjega leta. Poročila je razvidno, da smo v prvem četrtletju letos, glede na isto obdobje v lanskem letu povečali proizvodnjo in prodajo za 22 procentov, izvoz za 49 %, celotni prihodek za 31 %, vendar je kljub tem doseženim rezultatom končni rezultat periodičnega obračuna uspeha slabši od lanskega leta. Podobno sliko kot primerjava z lanskim prvim četrtletjem nam daje tudi primerjava z letnim planom 1978. Dokaj uspešno je izpolnjevanje plana proizvodnje in prodaje in celotnega prihodka, manjši od predvidevanj pa je dohodek, čisti dohodek in predvsem del čistega dohodka namenjenega za sklade, saj sta dosegli pozitiven rezultat poslovanja le tovarna žarnic Ljubljana in tovarna odlitkov Komen.

Realizacija proizvodnje ovrednotene po stalnih cenah je znašala za delovno organizacijo v obravnavanem obdobju 23,6 % vrednosti planirane proizvodnje za letošnje leto.

TOVARNA MALIH ŽAGANJALNIKOV

V tej tovarni je vrednostno letni plan realiziran s 25,5 %, proizvedena količina izdelkov v prvem kvartalu pa je bila nekoliko manjša od plana za prvo četrtletje. Na neizpolnitev četrtletnega plana so vplivale motnje v proizvodnji, ki so nastale kot posledica pomanjkljivega oskrbovanja proizvodnega procesa s strani spremljajočih služb in drugih TOZD. Nekateri osnovni vzroki za izpad oziroma manjšo proizvodnjo so na liniji hladnega oblikovanja in termične obdelave in sicer:

- pomanjkanje orodij za hladno kovanje in vzdrževanje teh orodij
- pomanjkanje rezervnih delov za peči Aichelin
- vzdrževanje fosfatirnice, naprava obratuje s polovično kapaciteto.

Zaradi navedenih pomanjkljivosti je bilo obravnavanem obdobju izgubljenih na stikalnicah OKN 630 kar 870 delovnih ur.

Na ostalih proizvodnih linijah se je problematika delno ponavljala, s tem, da so nastopali še dodatni problemi, predvsem zaradi pomanjkanja in neustrezne kvalitete nekaterih izdelavnega materiala in nepravilne dobave novih strojev in delovnih naprav.

TOVARNA VELIKIH ŽAGANJALNIKOV

Proizvodnja v tej tovarni, ovrednotena po stalnih cenah, ki vrednostno sicer predstavlja 25,6 % letne planirane proizvodnje, pod planirano proizvodnjo prvega četrtletja za 6,7 %.

Izpad je nastal v proizvodnji izdelkov in proizvodnji rezervnih delov, vzroki za nastale zastoje v montaži izdelkov kot tudi v proizvodnji rezervnih delov so predvsem pri akutnem pomanjkanju rotorja. Vzrok za zastoje v proizvodnji rotorja je zastarel stroj v parku na liniji gredi, kjer je vedno več zastojev zaradi okvar na strojih. Večanje proizvodnje alternatorjev pa je povzročilo, da so postale tudi sicer kapacitete za strujanje gredi premajhne.

Na obdelovalnih linijah so se pojavljali zastoji predvsem zaradi nepravilnih dobav nekaterih repromaterialov.

Za naslednji kvartal je pričakovati manjši zastojev pri proizvodnji gradi, ker je predvideno, da bo stekla proizvodnja gredi na avtomatu v tovarni generatorjev in bodo potrebne kapacitete zadoščale za planske potrebe tovarne velikih zaganjalnikov.

TOVARNA GENERATORJEV IN ELEKTRONIKE

Vrednost proizvodnje v tej tovarni v prvem četrtletju je dosežena s 20,5 % letnega plana in 89 % plana za prvo četrtletje. Povečana proizvodnja napram pretekletni je dosežena s povečanjem števila za-

- sklep o organiziranju in delovanju sektorja za investicije,
- sklep o soglasju k investiciji tovarne odlitkov Komen glede nabave strojev in opreme za prvo fazo predvidenih investicij,
- sklep o soglasju o rebalansu predračunske vrednosti investicije v tovarni vžigalnih tuljav v Bovcu in hladno preoblikovanje krenpljastega pola za alternator, h kateri je pristopila tovarna malih zaganjalnikov in tovarna velikih zaganjalnikov.

Na zasedanju so sprejeli tudi sklep o pristopu k samoupravnemu sporazumu po pogojih, načinih in postopkih za doseg dogovorjenega obsega uvoza blaga in storitev ter odliva deviz za leto 1978 ter sklep o samoupravnem sporazumu z Interevropo Koper.

Marko Rakušček

poslenih. V proizvodnji je tudi v tovarni generatorjev prihajalo do večkratnih zastojev zaradi pomanjkanja repromateriala in sestavnih delov izdelanih v drugih TOZD. Zaradi slabe kvalitete nekaterih materialov in sestavnih delov dobavljenih iz drugih TOZD je bilo za dodelave potrebnih precej dodatnih neplaniranih del, kar je negativno vplivalo na realizacijo proizvodnega plana, poleg tega pa tudi na večji izmet.

TOVARNA VŽIGALNIH TULJAV BOVEC

Dinamični plan proizvodnje za prvo četrtletje v TOZD — VT je dosežen 98 %, letni plan pa je dosežen 24 %. Proizvodnjo je oviralo predvsem pomanjkanje uvoženih materialov in razne konstrukcijske spremembe pri tuljavi za Simco, ki so zahtevale tehnološke spremembe v proizvodnji. Pri ostalem programu ni bilo večjih težav razen pri izdelavi sestavnih delov za druge TOZD, kjer so bili problemi zaradi orodij in nabave ustrezne pločevine. Pri montaži tlačilk je v tem četrtletju montažni trak obratoval praktično brez zastojev, kar je omogočilo, da je bil plan brez težav dosežen.

TOVARNA ŽARNIC LJUBLJANA

Vrednostni letni plan proizvodnje v TOZD — ŽA je dosežen 24 %, dinamični plan za prvo četrtletje pa 98 %. Vrednostno je izpolnjevanje plana dobro, znatna pa so odstopanja od planiranega asortimana. Vzroki za odstopanje so predvsem zaradi prilagajanja proizvodnje potrebam tržišča. Težave, ki so se pojavljale v proizvodnji so nastajale v glavnem:

- zaradi še vedno nerešenih tehnoloških problemov pri proizvodnji žarnic s steklenim podnožjem
- zaradi slabe kvalitete nekaterih pošiljk materiala, kjer zaradi premajhnih zalog niso bile možne reklamacije in
- zaradi precejšnjih bolniških izostankov v neposredni proizvodnji.

Material potreben za proizvodnjo je bil v glavnem redno preskrbljen in zaradi tega ni bilo večjih zastojev.

TOVARNA AET TOLMIN

V prvem tromesečju so v tovarni AET dosegli 81 % realizacije proizvodnje planirane za prvi kvartal. Kumulativno pa predstavlja dosežena vrednost 22 % od letnega plana.

Glavni razlogi za neizvršeni plan predstavljajo problemi pri dobavah repromateriala (inconel cevi, kapilare, korund, odmi-kačil), neren izvoz FIAT, ter zmanjšane potrebe prodaje termoregulatorja ter problemi, ki izvirajo iz nevklajenih kapacitet in delovne sile v proizvodnji. Količinski manjki so bolj izraziti pri izdelkih, kjer so serije manjše (provodni izolatorji, kontrolniki, predupori), zato bo v bodoče potrebno posvetiti temu problemu več pozornosti.

TOVARNA ODLITKOV KOMEN

V tej tovarni, ki se je priključila k Iskri 1. januarja letošnjega leta, so dosegli letni plan 21 %. Večjo proizvodnjo je oviralo predvsem pomanjkanje talilnih loncev za peščeni in kokilni liv in prezasedenost kapacitet na vseh treh livih, zaradi česar je bilo potrebno pogosto menjavati in s tem drobiti serije, kar je vplivalo na manjšo proizvodnjo. Poleg tega je potrebno poudariti, da je v TOZD — LIV bilo v prvem četrtletju precej problemov zaradi uvajanja novega sistema organizacije in vsklajevanja osebnih dohodkov. V tem obdobju je bilo tudi veliko bolovanj.

TOVARNA DELOVNIH SREDSTEV

Proizvodne storitve in ostale dejavnosti TOZD — DES so bile v obravnavanem obdobju usmerjene v zagotavljanje nemotnega dela proizvodnih TOZD in DSSS, projektiranja in izdelavo orodij za osvajanje novih izdelkov izdelavo novih strojev in naprav ter v montažo nove investicijske opreme.

Na področju projektiranja orodij in naprav so se dejavnosti odvijale po predvi-

devanjih, zaključena so bila dela na dokumentaciji za orodja zaganjalnika AZJ 0404, nove kapalne naprave za impregnacijo tračnih rotorjev za VZ ter drugih orodij.

Na področju proizvodnje orodij so bile aktivnosti usmerjene v izdelavo in dodelavo orodij za AZJ — 0404, orodij za ventilator alternatorja, izdelavo 16 komadov pnevmatskih stiskalnic zaključku del na generalnem popravilu 160 t stiskalnice „stružnica V DF, rekonstrukcijo avtomata za cin-kanje in kopirne stružnice SP-12.

Poleg tega je bila montirana nova naprava za fosfatiranje v TOZD VZ. Začela so se pripravljala dela za izdelavo orodij za krenpljasti pol ter generalno popravilo orodja za štancanje rotorskih in statorskih listov za TOZD — GE in VZ.

Poleg angažiranja na področju opravl raznih strojev in naprav je bilo potrebno angažiranje pri montaži in zagonu strojev, ki so bili dobavljeni ter pri pripravi prostorov za stroje, ki bodo dobavljeni v naslednjem obdobju.

INVESTICIJSKA DEJAVNOST

Investicijska dejavnost v I. kvartalu 1978 je zajemala:

I. Sprovajanje tekočih investicij po gospodarskem načrtu 1976

V tem tromesečnem obdobju je bila izdobljena domača oprema v vrednosti din 1.665.000 in uvozna oprema v vrednosti din 8.373.722.

Za neizdobljeni del domače opreme v višini din 32.449.314 pričakujemo, glede na zadnje informacije dobaviteljev, dobršen del dobav v II. kvartalu 1978, medtem ko bo pri uvozni opremi neizdobljeni del v višini 5.153.102,60 din izdobljen v II. kvartalu din 3.295.015,85 in din 1.858.086,80 v IV. kvartalu tega leta.

II. Tekoče investicije 1977

Od odobrenih investicijskih vlaganj po gospodarskem načrtu za leto 1977 in dodatnimi sklepi v višini din 23.477.187 je bilo vključeno s I. kvartalom 1978 naročena oprema v višini din 14.694.814,44. Uvozna oprema s konvertibilnega področja v višini din 2.962.805 se nahaja v fazi pridobitve uvoznega dovoljenja.

III. Programske investicije v realizaciji

1. Investicija TOZD AET Tolmin v višini predračunske vrednosti — osnovna sredstva din 100.289.535,85. Rebalans investicijskega programa TOZD — AET Tolmin v I. kvartalu še ni bil prijavljen zaradi nezagotovljenih virov finansiranja. Dela na investicijskem programu so v polnem teku in ne predvidevamo bistvenih kasnitev.

2. Razvojno inovacijska naloga „Hladno preoblikovanje delov za velike zaganjalnike“ v višini predračunske vrednosti — osnovna sredstva din 15.946.399.

Investicija je bila 15. 3. 1978 prijavljena SDK.

Razen težav pri pridobitvi uvoznih soglasij ni zadržkov za realizacijo te investicije.

IV. Programske investicije v fazi priprave

1. Programska investicija „Razširitev in modernizacija proizvodnje vžigalnih tuljav“ v višini predračunske vrednosti — osnovna sredstva din 26.929.335.

Zaradi spremembe predračunske vrednosti investicije in vsled tega nezagotovljenih virov finansiranja investicija ni bila prijavljena v I. kvartalu 1978, kot je bilo predvideno.

2. Programska investicija „Modernizacija in razširitev proizvodnje avtomobilskih žarnic“ v višini predračunske vrednosti — osnovna sredstva din 36.536.726.

Investicija TOZD — Žarnic zajema pretežno uvozno opremo. Vsled tega ni mogoče pristopiti k zagotovitvi virov finansiranja in prijavi investicije pred pridobitvijo soglasij za uvozno opremo.

3. Programska investicija „Investicijski program za modernizacijo in povečanje proizvodnje zaganjalnikov“ v višini predračunske vrednosti — osnovna sredstva din 242.080.802.

Investicijski program TOZD — VZ je v obravnavi na Institutu za ekonomiko pri Ljubljanski banki. Zbirajo se definitivne ponudbe za uvozno opremo, istočasno pa se pripravlja tudi vloga za pridobitev uvoznih soglasij.

V okviru tega programa se urejajo tudi investicije v infrastrukturo, družbeni standard in pisarniške prostore za službe v Novi Gorici.

Realizacijo tekočih investicij po gospodarskem načrtu za leto 1977, kakor tudi vseh programskih investicij tako v fazi realizacije, kakor tudi v fazi priprav, pa vsekakor pogojuje pridobitev uvoznih soglasij za opremo iz konvertibilnega področja.

PRODAJA

V prvem četrtletju letos smo na domačem trgu prodali za 21 % letnega plana prodaje za prvovgradnjo. Vzrok za nedosego plana prodaje za prvovgradnjo je predvsem v zmanjšanih potreba pri nekaterih naših kupcih napram potrebam, ki so jih najavili z letno specifikacijo potreb in so bile osnova za izdelavo letnega plana.

Znatno so se zmanjšala mesečna naročila predvsem pri IMR, kjer so bila naročila za 1. četrtletje za 11 milijonov manjša od najavljenih potreb in pri CZC, ki je svoja normalna mesečna naročila zmanjšala za približno 12 milijonov glede na letne najavljene potrebe. Manjše potrebe od najavljenih, so v glavnem posledica izpada proizvodnje pri naših kupcih, oziroma kolektivnega dopusta v mesecu januarju v CZC, de-

loma pa so na zmanjšanje potreb v prvem kvartalu vplivale predhodne dobave za leto 1978, ki so bile realizirane v decembru 1977. Delni izpad prodaje prvovgradnje gre tudi na račun pomanjkanja nekaterih izdelkov tako iz lastne proizvodnje kot iz kooperacije.

Dobave kupcem druge vgradnje so potekale zadovoljivo. Realizacija prodaje drugovgradnje je vrednostno za 5 % nad planom, saj so kupci jemali večje količine kot so specificirane v pogodbah.

Da ni bil na področju prodaje v drugo vgradnjo, dosežen boljši rezultat, je bilo krivo pomanjkanje zaganjalnikov iz naslova kooperacije, nekateri tipi dinam vžigalnih in ogrevalnih svečk, kontrolnikov, preduporov, alternatorjev AAK in AAO, nekaterih tipov regulatorjev, kolesarskih tlačilk, nekaterih rotorjev, sklopke, pokrovov, pastorkov, najbolj kritično pa je bilo pomanjkanje nekaterih tipov žarnic, predvsem takih, ki se vgrajujejo v tovarna vozila in avtobuse.

NEKAJ BESED O IZVOZU

Na področju izvoza v prvem četrtletju vidimo, da smo izvozili za 20 procentno izpolnitev visoko zastavljenega letnega plana izvoza. Glede na enako obdobje lanskega

INDUSTRIJA ELEMENTOV ZA ELEKTRONIKO. LJUBLJANA

SEMINAR IN LETNA KONFERENCA MLADIH

Mladinci iz vseh TOZD in Delovne skupnosti skupnih služb — iz vsake enote po štirje — so se srečali na seminarju in letni konferenci ZSMS v Poreču 20. in 21. maja. Drugi namen pa je bilo medsebojno spoznavanje mladincev iz devetih raztresenih TOZD in DSSS. Na tem delovnem srečanju so se mladi spoznali z najnovejšimi dogodki na družbenopolitičnem, samoupravnem in gospodarskem področju v IEZE in sprejeli ustrezne sklepe.

Delovno predsedstvo in delo srečanja je vodil novi organizacijski sekretar Igor Vlepič. Mladinci so se na začetku seznanili s trenutnim stanjem mladinskih akcij po TOZD, v DSSS in na nivoju delovne organizacije. V IEZE je ta čas zaposlenih 2900 ljudi in od teh jih je starih pod 28 let kar čez tisoč. Verjetno je torej delovni kolektiv te DO eden „najmlajših“ v Iskri.

Ugotovili so tudi, da je bilo delo zadnji dve leti po osnovnih organizacijah sicer še kar živo, manj pa je bilo enotnega in sinhroniziranega dela v DO. Tako se je vse premalo slišal glas in odločanje mladih v družbenopolitičnih organizacijah, kakor tudi v samoupravnih organih. Tu so sicer posamezniki nastopali in odločali kot delegati, pogrešali pa so enotnega nastopa, mnenja in vzpodbud ZSMS.

AKCIJSKI PROGRAM

Po vseh teh ugotovitvah, kritičnih in samokritičnih, po analizi stanja so sprejeli akcijski program dela. V povzetku je bil sprejet takle program za leto 1978:

1. Enotna akcija vseh družbenopolitičnih organizacij v predkongresnih dejavnostih.
2. Izobraževanje: seminarja KS ZSM SOZD Iskra, ki ju bo pripravil sekretariat KS ZSMS SOZD. Ustanavljanje marksističnih krožkov
3. Priprava splošnega programa izobraževanja v sodelovanju z RK ZSMS.
3. Kadrovska politika: izpopolnitev kadrovske evidence, vključevanje mladih v ZK.
4. Kultura in šport: Srečanje mladih Iskre maja letos, teden kulture mladih Iskre — pripravi maja KS SOZD, pokroviteljstvo nad kulturnimi prireditvami mladih umetnikov, športne in kulturne dejavnosti v okviru sindikata.
5. Mladinske delovne akcije: Brigada Iskre, ostale občasne delovne akcije.
6. Informiranje: objave sklepov Konferenc ZSMS IEZE v Biltenu, občasno mladinski kotichek v Iskri.
7. Sodelovanje na srečanju mladih elektro in elektronske industrije Jugoslavije.
8. Mednarodno sodelovanje: z mladimi zamejskimi Slovenci.
9. Koordinacija dela z občinskimi konferencami in republiško konferenco ZSMS.
10. Sodelovanje s štipendisti Iskre: na počitniški praksi, pri delu kluba mladih inovatorjev, pri organiziranju obiskov TOZD.
11. Oživljanje tradicij NOB: ustanovitev pohodne brigade, sodelovanje z aktivni ZB, sodelovanje na področju samozaščite.
12. Inovacijska dejavnost.
13. Poživljanje dela z obiski, s posveti in sodelovanjem.

PROIZVODNJA IN POSLOVANJE

Z rezultati poslovanja v tem srednjeročnem-obdobju je mladince iz-

leta, smo letos izvozili za 46 % več. Poglejmo nekaj glavnih razlogov za nedosego letnega plana izvoza:

- izpad naročila iz Romunije za alternatorje, pastorko in sklopke
- izpad naročila firme SACET
- izpad dobav žarnic za firmo NARWA zaradi težav v proizvodnji
- izpad dobav za POLMOT po kooperacijski pogodbi POLMOT — ISKRA
- zakasnitev pri začetku izvoza alternatorjev Citroenu in zaganjalnikov Renaultu
- neusklajene zahteve v zvezi s kvaliteto vžigalnih tuljav za Simco.

V naslednjem četrtletju so vsekakor večje možnosti za uspešnejše izpolnjevanje plana izvoza, vendar bo potrebno polno angažiranje vseh služb, da bi preprečili zamude pri dobavah zaradi kvalitetnih zahtev kupcev in zaradi zamud v proizvodnji ter izboljšati povezanost izvoznega oddelka s kupci.

Tudi za prodajo na domačem trgu so izgledi za naslednje četrtletje ugodnejši, čeprav je še vedno pričakovati zmanjšan obseg prodaje Industriji motora Rakovica in izpad prodaje zaradi pomanjkanja izdelkov iz kooperacije ter nekaterih izdelkov iz lastne proizvodnje

Marko Rakušček

INDUSTRIJA ELEMENTOV ZA ELEKTRONIKO. LJUBLJANA

SEMINAR IN LETNA KONFERENCA MLADIH

črpno seznanil glavni direktor Gojmir Blenkuš. Najprej se je dotaknil poslovanja v letu 1976, ko je vsa delovna organizacija čutila trde čeljusti recesije na domačem in tujih tržiščih. Zato je jasno bilo leto manj uspešno in rezultati gospodarjenja temu primerni.

Leto 1977 pa je bilo leto razmaha v razvoju, proizvodnji in prodaji doma in v inozemstvu. Tako je IEZE uspelo ujeti ritem petletnega srednjeročnega programa in celo nadoknaditi zamujeno v prejšnjem letu. To leto so tudi sanirali in normalizirali poslovanje v dveh žariščih izgub: v TOZD Kermični kondenzatorji in v TOZD Polprevodniki. Naredili so tudi akcijske programe, načrte investicij in uredili kadrovske probleme. Sanacijski proces je sicer še v teku, se pa že kažejo prvi vidni uspehi. To leto je bila zaključena investicija v TOZD Feriti, začete pa novogradnje v Mikroelektroniki in šentjernejskih Uporih.

Z velikim elanom in široko investicijsko politiko želijo v IEZE predvsem avtomatizirati proizvodnjo, uvesti nove tehnologije in doseči vsaj na nekaterih področjih profesionalni nivo kvalitete elementov. To pa je samo prilagoditev tržnim zahtevam doma in po svetu, zlasti zaradi izvoza, saj izvažajo okrog 80 % vse proizvodnje.

Letošnji prvi kvartal pa kaže premajhno rast produkcije, zlasti pa je zaskrbljujoč padec izvoza, kar se utegne še maščevati. Kratkoročna preusmeritev na domači trgje sicer rentabilna, pa negotova, saj je to tržišče daleč premajhno. Direktor Blenkuš je nadalje zelo kritiziral premalo poslovno obnašanje s kupci, ker se tako izgublja trg in kvaliteta poslovanja.

Več o poročilu glavnega direktorja Blenkuša v prihodnji številki.

VOLITVE

Na konferenci so tudi izvolili novo vodstvo Konferenc ZSMS IEZE. Na predlog družbenopolitičnih organizacij in po posvetovanju na seminarju v Poreču so bili izvoljeni:

Predsednik Konferenc ZSMS IEZE: Jože Hauptman, TOZD Specialni elem.
Organizacijski sekretar: Igor Vlepič, DSSS
Sekretarka: Dragica Našič, DSSS
Blagajnik: Mira Krnčič, TOZD Magneti

ŠE O SREČANJU

Tovariško srečanje delegatov iz vseh TOZD in DSSS je bilo v znamenju ožjih kontaktov mladih, predvsem so se med seboj spoznali, kar bo nedvomno koristilo pri nadaljnjem delu mladih. Poleg tega so mladinci po vseh poročilih in referatih posegali v

(Nadaljevanje na 6. strani)

SEMINAR IN LETNA KONFERENCA MLADIH

(nadaljevanje s 5. strani)

razpravo in tako povedali, kaj hočejo in kaj jih zanima.

V prostem času pa je bilo zelo živahno. Odigrali so nogometno tekmo, priredili pravcato kolesarsko dirko, se vozili s čolni, se kopali v zaprtem bazenu hotela Delfin. Seveda pa so se zvečer tudi zavrteli na plesu. Dva dneva sta minila v delu, medsebojnem spoznavanju in utrjevanju prijateljskih vezi. Delo konference in seminarja so vsi mladi udeleženci enoglasno ocenili za plodno.

SKLEPI KONFERENCE IN SEMINARJA

1. Pristopili bomo k akciji, da vključimo v osnovne organizacije ZSMS vse mlade IEZE.

2. Organizirano bomo nastopali v dejavnostih vseh DPO, samoupravnih organih in delegacijah.

3. Analizirali bomo probleme mladih delavcev in poiskali ustrezne rešitve predvsem na področju nagajevanja in družbenega standarda. (Razrešitev odnosov pri vrednotenju dela v neposredni proizvodnji, na tehničnem področju v primerjavi z administrativno strokovnimi spremljajočimi deli). V okviru družbenega standarda bomo reševali predvsem probleme stanovanj za mlade tako, da bomo združevali sredstva za ta namen na ravni DO.

4. Omogočiti moramo vsakemu delavcu izobraževanje ob delu.

5. Zagotovili bomo informiranje preko časopisa Iskra in strokovne

službe v osnovnih organizacijah.

6. Vse osnovne organizacije naj pripravijo do 15. julija letos vse potrebno za strojno obračunavanje članarine.

7. Predlagamo, da se v okviru časopisa Iskra predvidi prostor za prispevke in informiranje o življenju in delu mladih vseh OO ZSMS Iskra IEZE.

8. Zaradi boljše informiranosti predlagamo, da na DS TOZD pristojuje glavni direktor ali njegov pooblaščenec.

9. Vse sklepe konference posredujemo vsem OO ZSMS Iskra IEZE.

10. Vse sklepe konference posredujemo vsem OO sindikata in ZK v Iskri — IEZE, ki jih morajo obravnavati in o njih sklepati.

POROČILO O DELU

O delu Konference v preteklem mandatnem obdobju je poročal Otmar Zorn. Ponovil je znana dejstva o premajhni aktivnosti na nivoju DO. Temu primerni so bili tudi rezultati po TOZD in v DO na področjih dela mladine. Nato so poročali tudi vsi predsedniki OO TOZD in DSSS. V OO je bilo delo dokaj živahno, zlasti v dolenjskih TOZD, ki so uspešno delali v OO in z mladinci domačih KS. Mladi iz ljubljanskih TOZD pa so bili aktivnejši na področju izobraževanja in družbenopolitičnega dela. „Na osnovi teh rezultatov bo lahko nadaljevali,“ so sklenili mladi svoje srečanje.

KF

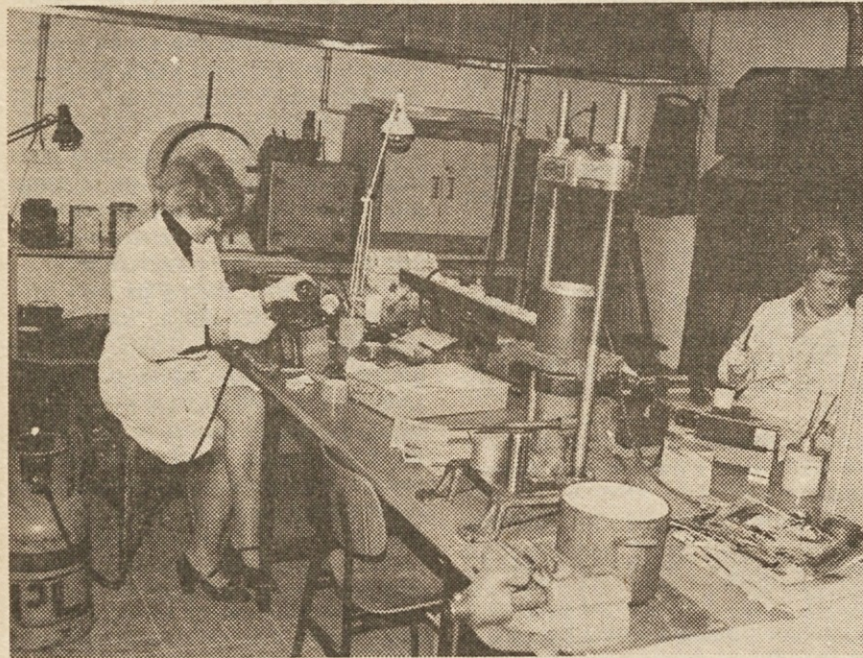
TOZD SPECIALNI ELEMENTI LJUBLJANA

Razvejana razvojna dejavnost

V Specialnih elementih praktično sploh ni serijske proizvodnje, ampak po večini proizvajajo elemente za specifične naprave in določene potrebe. Zato je razumljivo delo razvojnikov zelo raznoliko in zahteva vedno novih rešitev, razvojnih in adaptacijskih. Poleg tega pa morajo biti v stalnem kontaktu s tehnologi in konstrukterji,

naprave, ki odklanjajo motnje pri radijskem sprejemu. Vdelani so v motor — generatorje, v oklopne kabine, v naprave z elektromotorji in v specialna motorna vozila.

Tudi inovacijska dejavnost je v tej TOZD zelo živahna. To je zlasti razumljivo, ker se ukvarjajo z razvojem vedno novih naprav za različne na-

Laboratorij za impregnacijo, inkapsulacijo in zalivanje specialnih izdelkov v TOZD Specialni elementi. —

saj je treba vsak specialni element tudi izdelati.

Za razvojno delo imajo v TOZD Specialni elementi posebno raziskovalno-razvojno enoto za vsa področja proizvodnega programa, ki pa je zelo širok: laboratorij za filtre in kondenzatorje, laboratorij za elektroniko, laboratorij za razvoj elektromehanskih elementov in magnetnih sklopov ter tračnih transformatorskih jeder in pa laboratorij za aplikacijo umetnih snovi. Ta zadnji se ukvarja z zaščito izdelkov: impregnacijo, inkapsulacijo in zaščito kovinskih površin.

Nekaj večjih razvojnih nalog so že rešili tudi s pomočjo Raziskovalne skupnosti SRS in Vojnotehničnega inštituta. Oba sta sodelovala pri finanširanju rešitve razvojnih nalog. Prav zdaj pa končujejo tri razvojne naloge: prva s področja mehkomagnetnih materialov, druga s področja odpravljanja radiofrekvenčnih motenj in tretja s področja zaščite materialov. Ko govorimo o filterih je za nas strokovnjake treba povedati, da so to

mene in so novi postopki ter tehnične rešitve nujne. Tako so pred kratkim razvili nov način lepljenja tračnih jeder, novo tehnologijo izdelave magnetnih sklopov in tehnologijo izdelave elektrolitskega papirja za meteorološke postaje.

Poleg vseh teh tekočih operativnih nalog pa strokovnjaki v razvoju Specialnih elementov tekoče spremljajo najnovejša dognanja po svetu na svojem področju, tako prav zdaj razmišljajo o prilagoditvah pri uporabi mikroelektronike v svoje izdelke. Dela in tudi idej jim ne manjka in zato so kos tudi najzahtevnejšemu delu. FY

Mladi kolesarji v Poreču.

TOZD KERAMIKA

Tehnologom ne manjka dela

Tehnična keramika je v bistvu polizdelek, ki ga uporabljamo množično, zlasti v elektrotehniko, oz. elektroniki. Ta polizdelek pa mora biti kakovosten, poceni in zanesljiv. Vse te lastnosti pa v serijski proizvodnji dosežemo s tehnologijo materiala, izdelave in avtomatizacijo. To delo opravijo tehnologi, tako so mi povedali v tehnološkem oddelku vižmarske Iskre.

Prav zdaj so na razpotju. Prenehali so in opuščajo izdelavo keramike iz alkalnega porcelana in uvajajo maloalkalni porcelan. Glavni problem pri tej izboljšavi je bila priprava mase. Nalogo so uspešno rešili skupno Iskri strokovnjaki in sodelavci iz Inštituta „Jožef Stefan“. Tako bodo dobili nove, kvalitetnejše in cenejše izdelke.

Ze dolga leta tehnologi intenzivno skrbijo za modernizacijo proizvodnje — za polavtomatizacijo in avtomatizacijo. Tak primer je polavtomatska žaga. Preden so domači strokovnjaki razvili ta stroj, so keramiko rezali z žiletkami, kar je bilo zelo zamudno, drago pa še manj precizno. Zdaj imajo že več takšnih žag, ki jih izpopolnjujejo in prav zdaj imajo v delu avtomatske odvzemalne naprave za odstranjevanje končkov, te zdaj še odbirajo ročno, kar je zelo zamudno delo. Izdelali so tudi lastne vrtnalne strojčke. Industrijska tovarna z enakim proizvodnim programom si že pet let prizadeva, da bi razvila tako polavtomatsko žago, pa strokovnjakom do danes to še ni uspelo.

Prijavili so tudi razvojno nalogo: Hibridna tehnologija izdelave keramičnih nosilcev. Cilj te naloge je 2 do 3 krat poceniti proizvodnjo. Rešitev pa je tudi življenjsko nujna, saj na trgu tem izdelkom cene zelo padajo in zato morajo tehnologijo in ostale notranje rezerve porabiti za čimvečjo racionalizacijo in doseči tako visoko produktivnost, da bodo tudi s ceno „na tekočem“ in bodo tako ostali konkurenčni.

Sicer pa vse več pozornosti posvečajo kvaliteti izdelkov. Ob vsem tem so uspeli svoje izdelke kljub visoki kvaliteti s ceno obdržati na taki višini, da so še vedno, na primer enaki nemški elementi do sedemkrat dražji.

Ker pa večina elementov, katerih sestavnih del je keramika izvažajo, zato morajo imeti svetovno raven kvalitete in slediti tudi najnovejšim tehničnim dosežkom po svetu na svojem področju. Kot kaže praksa pri tem uspevajo.

F. Kotar

TOZD POLPREVODNIKI

Z inovacijami do boljše kakovosti in večjih količin

Kot vsaka tovarna, tako si tudi TOZD Polprevodniki v Trbovljah prizadeva čimbolj avtomatizirati proizvodnjo, izboljšati kvaliteto in povečati zanesljivost svojih izdelkov. Trenutno se z inovacijsko dejavnostjo ukvarja vodja inženiringa Adi Peitl, ki nam je povedal, kaj delajo na tem področju.

„Res smo v Iskri sprejeli Samoupravni sporazum o inovacijski dejavnosti, prelili mnogo črnila in izgovorili na bilijone besed o MID (masovni inventivni dejavnosti), potem so pa vsa ta prizadevanja mimno zaspala s Službo za industrijsko lastnino vred, ki naj bi to dejavnost vodila.“

Tako je pokritiziral že na začetku „centralne“ spodbude Adi Peitl. Tako ni bilo nikoli resno precizirano, kaj je izboljšava in kaj strokovna rešitev v okviru rednih delovnih nalog. Tako prihaja do nesmislov, da nekdo zahteva nagrado za vsako rešitev zahtevnejše naloge, drugi pa za revolucionarno izboljšavo z velikim prihrankom odkloni nagrado, ker je vprašanje obdelal med službenim časom.

V Trbovljah so na inventivnem področju zelo živahni. Lani so obravnavali 26 koristnih predlogov, ki so jih delavci predložili v letu 1976; od katerih je bilo polovico po ugotovitvah strokovne komisije uporabljenih. Z uporabo domačih inovacij so tako

Ekstrudiranje (strojno oblikovanje) keramične mase.

TOZD UPORI ŠENTJERNEJ

TOZD in KS sta eno

Jože Pirkovič, predsednik krajevne skupnosti Šentjerneje je za začetek razgovora v šali rekel: „Veste, jaz sem pravzaprav peta kolona v šentjernejski Iskri.“ Jože je namreč zaposlen v Uporih. „Res pa je, da je delo Iskri in krajevne skupnosti pri nas zelo povezano in mislim, da v obojestransko korist.“

Najprej predstavimo KS: Ima okrog 5000 prebivalcev, od tega jih je zaposlenih v industriji 1500, skoraj polovico — 700 v Iskri. Drugi se po večini vozijo v Novo mesto, nekaj pa jih je zaposlenih v obratu IMV v Šentjerneju. Precej ljudi se še izključno ukvarja s kmetijstvom. Mnogi bi se radi še zaposlili, saj je samo v Iskri redno vloženih prek 100 prošenj za zaposlitev. Kadrovska struktura se zadnja leta vse bolj dviga. Vse več je kvalificiranih ljudi, trenutno se samo v novomeške srednje šole vozi iz Šentjerneja 2 avtobusa dijakov. Nekaj pa se jih šola tudi drugod, na visokih in srednjih šolah.

Nekaj let nazaj je bila edini „mecen“ krajevnih potreb Iskra, šele zadnji čas so se za skrb za standard delavcev izven službe začele zanimati tudi druge organizacije, ki imajo svoje obrate v kraju. Del pa ni bilo malo opravljenih. Če so hoteli v Iskri priskrbeti svojim delavcem v redu prevoz na delo, otroško varstvo in druge nujne infrastrukturne ustanove, so morali krepko seči v žep. Tako so zgradili športna igrišča, otroški vrtec, vodovode, precej cest, pomagali pa so tudi športnim in kulturnoprosvetnemu društvu.

Krajevna skupnost ima tudi lepe načrte. Radi bi ohranili vse krajevne značilnosti, ki bodo brez javne podpore izginile. Tako je s konjskimi dirkami, ki imajo 90-letno tradicijo, z

Jože Pirkovič, predsednik KS Šentjerneje.

lončarstvom, zadnja leta pa so tradicionalni gostitelji oktetov iz vse Slovenije in zamejstva. Tu se zbere prek 300 pevcev. Letos so Šentjernejčani organizirali tudi „Cvičkarijo“, to je sicer mlada, toda uspela tradicionalna prireditev, nekakšen vinski sejem za Dolenjsko.

Za večje prireditve jim manjka primernega sodobnega in dovolj velikega prostora. Zato bodo letos, ko bodo začeli graditi novo šolo, poleg nje zgradili telovadnico, ki bo s svojimi 1000 kv. m služila tudi za druge prireditve. Poleg tega pa že v srednje-ročnem načrtu do leta 1980 načrtujejo nov Kulturni dom, ki bo še bolj poživil amatersko kulturno dejavnost.

Že letos bodo rekonstruirali hipodrom za konjske dirke. Razširili in prilagodili ga bodo tako, da bo na sredi tudi nogometno igrišče, služil pa bo tudi za športne nastope v drugih disciplinah. Precej pomoči bodo dobili od TKS SRS, nekaj od IMV, pa tudi na Iskro računajo.

Živo kulturnoprosvetno življenje je v tej krajevni skupnosti že stoletja tradicija, tako KUD, godba na pihala, knjižnica, zadnje čase pa kino in bližnja Forma viva v Kostanjevici. Imajo tudi širše načrte, zlasti na področju turizma. Zgradili so že cesto na Gorjance mimo spomenika na Javorovici, kjer je padel 4. bataljon Carjeve brigade, poleg tega imajo na svojem področju tudi Pleterje, stari freiškiški Gutenvernd in Formo vivo.

„Dela ne bo zmanjkalo, pa radi delamo, samo da Šentjernej napreduje in, da smo z njim vse bolj zadovoljni — tako tudi strokovnjaki rajši ostajajo doma, kar tudi ni majhna pridobitev za našo krajevno skupnost.“

F. Kotar

Iskra — Industrija širokopotrošnih izdelkov
Škofja Loka, Titov trg 3 a

Izvršilni odbor delavskega sveta Delovne skupnosti skupnih služb Škofja Loka objavlja prosta dela in naloge:

1. SALDAKONTISTA:

Pogoji: ekonomska srednja šola, 3 leta delovnih izkušenj, poskusno delo 3 mesece.

2. TAJNICO DIREKTORJA FINANČNO — RAČUNOVODSKEGA PODROČJA

Pogoji: srednja ekonomska oz. srednja upravno-administrativna šola, poznavanje administrativno tehničnih opravil in 3 leta delovnih izkušenj, poskusno delo 3 mesece.

Prijave, ki jih sprejemamo 15 dni po objavi razpisa pošljite na naslov: Iskra — Industrija širokopotrošnih izdelkov, n. sol. o., Škofja Loka, Titov trg 3 a, Kadrovska služba.

F. Kotar

OSNUTEK

**Samoupravni sporazum o ustanovitvi
interne banke — Iskra — SOZD
Elektrokovinske industrije, Ljubljana**

PRILOGA K 22. ŠTEVILKI ISKRE

27. maj 1978

Objavljeni osnutek predloga Samoupravnega sporazuma o ustanovitvi INTERNE BANKE ISKRA že zajema spoznanja in stališča, dosežena v dosedanjih razpravah, ki so bile opravljene v pristojnih strokovnih službah, poslovnih organih v organizacijah združenega dela SOZD ISKRE, sindikalnih organizacijah ISKRE ter usklajene v Odboru za spremljanje izvrševanja programa in delovnih načrtov preobrazbe samoupravnih odnosov v SOZD ISKRA.

Sedaj želimo dobiti širšo verifikacijo osnutka predloga oz. dodatne dopolnilne ali spreminjevalne predloge besedila osnutka predloga sporazuma iz javnih razprav.

Na osnovi osnutka predloga ter eventuelnih predlogov oz. sprememb iz razprav bo Odbor za usklajevanje pripravil končno besedilo predloga za obravnavo na DS SOZD ISKRE ter odločanje na zborih delavcev v TOZD SOZD ISKRE.

Zato prosimo, da eventuelne dodatne predloge iz razprav dostavite sekretariatu delavskega sveta SOZD ISKRA do vključno 5. 6. 1978.

ODBOR ZA USKLAJEVANJE
SOZD ISKRA

OSNUTEK PREDLOGA 19. 5. 1978.

Na podlagi določb Ustave SFRJ in SR Slovenije o položaju človeka v združenem delu, Zakona o združenem delu, Zakona o temeljih kreditnega in bančnega sistema, samoupravnega sporazuma o združevanju v sestavljeno organizacijo združenega dela SOZD — ISKRA

SKLEPAMO

delavci organizirani v temeljnih organizacijah združenega dela združenih v delovnih organizacijah:

1. ISKRA — Industrija za telekomunikacije, elektroniko in elektromehaniko, o. sol. o. Kranj, Savska Loka 4.
2. ISKRA — Industrija elementov zaelektronikon. sol. o. Ljubljana, Stegne 17.
3. ISKRA — Industrija avtoelektričnih izdelkov, n. sol. o. Nova Gorica, Šempeter pri Gorici, Vrtejbenska 62.
4. ISKRA — Industrija za avtomatiko Ljubljana, n. sub. o., Ljubljana, Savska c. 3.
5. ISKRA — Industrija širokopotrošnih izdelkov „ŠIROKA POTROŠNJA“ n. sol. o. Škofja Loka.
6. ISKRA — Industrija kondenzatorjev p.o. Semič, Vrtača 1.
7. ISKRA — Industrija baterij Zmaj, p.o. Ljubljana, Šmartinska 22.
8. ISKRA — Commerce n. sol. o. Ljubljana, Trg revolucije 3.
9. ISKRA — Institut za produktivnost dela in metrologijo, n. sub. o. Ljubljana, Snežniška 1.
10. ISKRA — Center za avtomatsko obdelavo podatkov, p. o. Ljubljana Trg revolucije 3.
11. ISKRA — Invest servis — vzdrževanje in tehnično opravljanje stavb, p. o. Ljubljana, Trg revolucije 3
12. ISKRA — Šolski center, p. o. Kranj, Savska Loka 2

v sestavljeni organizaciji združenega dela — SOZD ISKRA naslednji

Samoupravni sporazum o ustanovitvi interne banke Iskra — SOZD Elektrokovinske industrije, Ljubljana

I. TEMELJNE DOLOČBE

1. Skupni cilji, za katere se ustanavlja interna banka

1. člen

Interno banko Iskre (v nadaljevanju banka) se ustanavlja zato, da bodo preko nje uporabljale denarna sredstva gospodarno, smotno in učinkovito, da bo v svojem imenu in za račun članic opravljala bančne kreditne in denarne zadeve, da bo zagotavljala spremljanje gibanja sredstev in dohodka vsake članice banke posebej ter gibanje sredstev na ravni SOZD, da bodo tako uspešneje uresničevale svoje in skupne interese, dosegale večjo proizvodnost dela in ekonomičnost poslovanja, ter preko nje usmerjale denarne tokove znotraj in zunaj sestavljene organizacije združenega dela — SOZD ISKRA.

2. člen

Pri uresničevanju teh ciljev in pri oblikovanju načina poslovanja se bo v banki upošteval samoupravni sporazum o temeljnih skupnega plana SOZD ISKRA, ki bo podlaga za sestavo samoupravnih sporazumov o osnovah plana, srednjeročnih planov in letnih načrtov za uresničevanje srednjeročnega plana banke, sporazumov o skupnih vlaganjih, družbenih dogovorih in drugih samoupravnih sporazumov.

2. Članstvo v banki

3. člen

V banko se združujejo temeljne organizacije združenega dela v sestavu delovnih organizacij in delovnih skupnosti združenih v sestavljeno organizacijo združenega dela ISKRA.

K temu sporazumu lahko pristopijo in postanejo tako članice banke tudi druge organizacije združenega dela, ki niso združene v SOZD ISKRA; če je taka organizacija združenega dela proizvodno in dohodkovno ožje povezana z eno ali več delovnimi organizacijami Iskra, če sprejme ta samoupravni sporazum in če zbor banke s soglasno odločitvijo vseh članic sprejme njen pristop.

3. Dejavnost banke

4. člen

Poslovni predmet banke je:

1. Združevanje dela in sredstev članic za obnavljanje in razširjanje materialne osnove dela in za druge potrebe združenega dela.
2. Združevanje denarnih sredstev delovnih ljudi in občanov za določene namene.
3. Zbiranje drugih prostih denarnih sredstev in hranilnih vlog delovnih ljudi in občanov.
4. Najemanje kreditov v Jugoslaviji in v tujini.

5. Dajanje kreditov.
6. Dajanje garancij in avalov.
7. Izdajanje vrednostnih papirjev in njihov promet.
8. Devizni in devizno valutni posli.
9. Posamezni posli plačilnega prometa.
10. Spremlja gibanje sredstev in dohodka vsake članice posebej ter gibanje sredstev in dohodka na ravni SOZD ISKRA.

5. člen

I. Banka za delovne organizacije in delovne skupnosti iz 3. člena tega spozuma:

1. Pripravlja predloge za financiranje prioritetnih proizvodnih zmogljivosti in strateških razvojnih (raziskovalnih) programov dogovorjenih s samoupravnim sporazumom o temeljnih srednjeročnega plana SOZD ISKRA in srednjeročnim planom, na podlagi katerih se sprejemajo samoupravne odločitve o združevanju dela in sredstev o skupnem ustvarjanju dohodka in o najemanju kreditov v Jugoslaviji in tujini.

2. Združuje denarna sredstva za vlaganja v osnovna in obratna sredstva in druge naložbe na podlagi določil:

— samoupravnega sporazuma o temeljnih srednjeročnega plana in srednjeročnega plana SOZD ISKRA,

— letnih načrtov o izvajanju srednjeročnega načrta;

— posebnih samoupravnih sporazumov in dogovorov;

3. Banki vodi devizne račune in račune združenih deviznih sredstev za plačilo obveznosti v devizah. Organizacije SOZD ISKRA imajo pri banki svoja devizna sredstva ter preko nje izvajajo pravice vezane na izvoz — uvoz. Preko banke se ugotavlja udeležba na skupnem dohodku iz naslova koriščenja uvoznih pravic (izvozna stimulacija).

4. V banki združujejo organizacije SOZD ISKRA sredstva za zagotovitev medsebojne solidarnosti in v ta namen

najemajo preko banke tudi kredite v skladu s samoupravnim sporazumom o združevanju v SOZD ISKRA in drugih splošnih samoupravnih aktih.

5. Banka razporeja skupni prihodek iz zunanjetrgovinskega poslovanja iz prehodnega računa za zbiranje realizacije v devizah na podlagi sklenjenega sporazuma med ISKRA COMMERCE in proizvodnimi delovnimi organizacijami.

6. Banka je mesto, kjer se delovne organizacije dogovarjajo o izvajanju finančne politike SOZD ISKRA in financiranju njihovih razvojnih načrtov ter spremljanje gibanja sredstev in dohodka članic ter SOZD ISKRA kot celoto.

7. V banki se urejajo razmerja iz deviznega poslovanja ter vodi ves plačilni promet z devizami preko internih deviznih računov v banki oz. računa združenih deviznih sredstev. Banka vodi devizne račune pri temeljni banki.

II. Banka po pooblastilu zainteresiranih organizacij:

1. Najema dolgoročne investicijske kredite na podlagi njihovih načrtov ter preoblikuje sredstva.

2. Opravlja promet z vrednostnimi papirji, izdaja avale in garancije ter izdaja vrednostne papirje.

3. Združuje in najema sredstva za kratkoročno kreditiranje. Pri banki se lahko združujejo kratkoročni finančni presežki, vrednostni papirji ter deponirajo dnevni viški žiro in drugih računov.

4. Banka najema in daje kratkoročne kredite za likvidnost in druge namene: kreditiranje zalog, prodaje na serijski in potrošniški kredit, izvoz, uvoz, izplačilo osebnih dohodkov ipd.

5. Banka opravlja delitev skupnega prihodka iz prehodnega računa realizacije ko se dve ali več delovnih organizacij z banko dogovorijo, da to opravlja banka.

6. Banka opravlja po potrebi tudi druge finančne in bančne posle iz njene poslovne predmeta согласно s samoupravnim splošnim aktom, pogodbo ali

posebnega pooblastila delovnih organizacij.

4. Firma in sedež banke

6. člen

Interna banka posluje pod firmo: ISKRA—BANKA O. sub. o. Iskra banka uporablja pri svojem poslovanju poleg firme tudi zaščitni znak Iskre ter upošteva tudi celotno vizuelno in grafično podobo Iskre. Banka uporablja pri svojem poslovanju štampiljko, katere obliko in vsebino določajo pravila banke.

7. člen

Sedež banke je v Ljubljani, Trg revolucije 3.

8. člen

Banka je pravna oseba s pravicami in obveznostmi, ki izhajajo iz tega samoupravnega sporazuma in posluje preko lastnega žiro računa.

II. JAMSTVO ZA POSLOVANJE BANKE

9. člen

Za poslovanje banke jamčijo subsidiarno delovne organizacije SOZD ISKRA:

— prva delovna organizacija, za katero je bil posel sklenjen, subsidiarno vse delovne organizacije po obsegu najetih kreditov preko banke in sicer s sredstvi rezervnega sklada in z denarnim delom poslovnega sklada.

III. UPRAVLJANJE IN ODLOČANJE

10. člen

Banko upravljajo delavci, ki združujejo dela in sredstva v temeljnih organizacijah združenega dela združenih v delovnih organizacijah in delovnih skupnostih iz 3. člena tega sporazuma:

— odločajo o sprejemu samoupravnega sporazuma o ustanovitvi banke in pre-

logih za njegove spremembe in dopolnitve,

— odločajo o sprejemu, spremembah in dopolnitvah pravil in drugih splošnih aktov banke, s katerimi se natančneje določata organizacija in poslovanje banke,

— sprejemajo odločitve o oblikovanju in izvajanju poslovne politike banke,

— odločajo o oblikovanju in delitvi skupnega dohodka, doseženega s poslovanjem banke,

— dajejo smernice za organizacijo banke in njeno poslovanje,

— jamčijo za poslovanje banke po načelu subsidiarnosti in

— odločajo o vseh drugih zadevah banke, za katere so pristojni na podlagi Ustave, zakonov, samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD ISKRA, po tem sporazumu in splošnih aktih banke.

11. člen

Organ upravljanja banke je zbor, njen izvršilni organ je poslovni odbor.

1. Zbor banke

12. člen

Zbor banke sestavljajo delegati organizacij združenih v banki. Vsaka delovna organizacija ima v zboru banke dva delegata na prvih tisoč delavcev, na vsakih nadaljnjih začetnih tisoč delavcev pa še po enega, delovne skupnosti SOZD pa po dva delegata.

Delegati za zbor banke volijo članice na način, kot so se zanj dogovorili delavci s samoupravnimi sporazumi o združevanju v delovne organizacije oziroma delovne skupnosti.

13. člen

Zbor banke ugotavlja:

— da so članice po predhodnem osebnem izjavljanju delavcev vsake članice sprejele naslednje samoupravne akte banke:

1. Samoupravni sporazum o združitvi v banko,

2. Samoupravni sporazum o temeljnih srednjeročnega plana banke,

3. Sklep o prenehanju banke,

— da so članice banke sprejele na sejah samoupravnih organov članic:

1. Statut banke,

2. Srednjeročni plan banke in letni načrt za njegovo uresničevanje,

3. Statutarne spremembe banke

4. Samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med članicami in delavcev delovne skupnosti banke.

14. člen

Zbor banke odloča s soglasjem delegacije:

1. O aktih njene poslovne politike,
2. O zgornji meji zadolževanja banke,
3. O ukrepih za zagotovitev likvidnosti banke in predlaganih ukrepih za likvidnost njenih članic,

4. O poročilu o delu banke,

5. O sprejetju zaključnega računa banke ter o uporabi in razporeditvi ustvarjenega prihodka in skupnega dohodka;

14. a člen

Zbor banke odloča za večino glasov delegatov:

1. O izvolitvi in razrešitvi predsednika, članov in namestnikov poslovnega odbora banke,

2. O imenovanju članov odborov in komisij za izvršitev posebnih nalog iz delovnega področja banke, določa njihove pravice,

3. O imenovanju individualnega poslovnega organa banke,

4. O drugih vprašanih v skladu s tem sporazumom.

15. člen

Zbor banke izvoli svojega predsednika in namestnika za eno mandatno dobo iz vrst delegatov v zbor banke na predlog

Zveze sindikatov SOZD ISKRA in po postopku, ki ga določa statut banke. Predsednik zbora banke je za svoje delo odgovoren zboru banke.

16. člen

Zbor banke se sklicuje po potrebi vendar najmanj dvakrat v koledarskem letu. Zbor sklicuje poslovni odbor banke in sicer:

— na lastno pobudo,

— na pobudo poslovnega organa banke,

— na zahtevo ene tretjine članic banke in na zahtevo organa samoupravne delavske kontrole oz. družbenega pravobranilca samoupravljanja in drugih organov, ki lahko banki predlagajo določene ukrepe.

Ko poslovni odbor ne sklicuje zbora banke po lastni pobudi, temveč je pobudo oziroma zahtevo za sklic sprejel od drugih, mora o pobudi oz. zahtevi obravnavati v roku 10 dni po prejemu in sklicati zbor banke, ki se mora opraviti v roku enega meseca po seji poslovnega odbora.

17. člen

Natančnejše določbe o delu zbora banke in poslovnega odbora vsebuje statut banke in poslovnik, ki ga sprejme zbor banke.

2. Poslovni odbor banke

18. člen

Poslovni odbor banke je kolektivni izvršilni organ zbora banke in mu odgovarja za svoje delo.

V poslovnem odboru banke ima vsaka delovna organizacija SOZD ISKRA po enega namestnika.

Predsednika člane in namestnika izvoli zbor banke za dobo 2 let na predlog Zveze sindikatov SOZD ISKRA. Namestnik nadomešča odsotnega člana na seji in ima iste pravice in obveznosti.

19. člen

Poslovni odbor banke se mora konstituirati v roku 14 dni od izvolitve in izvoliti iz svojih vrst podpredsednika.

20. člen

Poslovodni odbor banke opravlja teledave:

1. Odloča o sklicevanju seje zbora banke,

2. Pripravlja predloge, o katerih odloča zbor banke,

3. Skrbi za izpolnjevanje nalog srednjeročnega plana banke in letnega načrta za njegovo uresničevanje, kakor tudi drugih sklepov zbora banke,

4. Odloča o poslih banke med dvema sejama zbora v mejah pooblastil, ki so določena v aktih poslovne politike banke in posebnimi sklepi njenega zbora,

5. Skrbi za ukrepe, ukrepa in izvaja ukrepe za ohranitev likvidnosti banke in njenih članic,

6. Sprejema sklepe o najemanju kratkoročnih kreditov in meje določene s sklepom zbora banke in sklepa o dajanju kratkoročnih kreditov,

7. Daje pobudo in obravnava predloge za financiranje razvojnih planov in programov tekoče aktivnosti članic banke, na podlagi katerih se sprejemajo samoupravni sklepi o združevanju dela in sredstev na osnovi skupnega pridobivanja dohodka, medsebojnega kreditiranja ali financiranja brez obveznega vračila,

8. Daje pobudo in obravnava predloge za združevanje dela in sredstev na osnovah skupnega pridobivanja dohodka, kreditiranja ali financiranja brez obveznega vračila z drugimi organizacijami združenega dela, samoupravnimi interesnimi skupnostmi in z drugimi družbenimi pravnimi osebami, ki niso članice te banke,

9. Daje pobudo in obravnava predloge za najemanje kreditov v Jugoslaviji in tujini.

21. člen

Poslovni odbor banke sprejema svoje odločitve v obliki sklepov samo na sejah. Seje sklicuje in vodi predsednik, v njegovi odsotnosti podpredsednik.

Poslovni odbor sprejema sklepe z dvotretjinsko večino glasov.

22. člen

Članu poslovnega odbora banke preneha mandat:

— če ga razreši zbor banke zaradi njegove neaktivnosti,

— če mu preneha lastnost delavca pri članici banke,

— če se odpove mandatu.

Predlog za odpoklic člana poslovnega odbora lahko da poslovni odbor banke ali delavski svet članice banke, pri kateri je član poslovnega odbora v delovnem razmerju.

V primeru, da članu poslovnega odbora preneha mandat po določbah tega člena, poslovni odbor kooptira nadomestnega člana na predlog delavskega sveta članice, pri kateri je bil v delovnem razmerju član poslovnega odbora.

IV. INDIVIDUALNI POSLOVODNI ORGAN BANKE

23. člen

Individualni poslovodni organ banke je direktor. Za svoje delo je direktor banke odgovoren poslovnemu odboru in zboru banke.

24. člen

Za direktorja banke je lahko izvoljena oseba:

— ki ima visoko ali višjo strokovno izobrazbo in najmanj 5 let izkušenj na vodilnih delovnih mestih,

— ki ima ustrezne moralno-politične lastnosti,

— ki obvlada vsaj enega svetovnih jezikov in

— ki izpolnjuje tudi druge pogoje, določene z zakonskimi predpisi.

25. člen

Direktorja banke izvoli na predlog razpisne komisije zbor banke.

26. člen

Mandatna doba direktorja banke je 4 leta in je po preteku te dobe lahko ponovno izvoljen.

27. člen

Direktor banke zastopa in predstavlja banko. Direktor banke zastopa banko in sklepa pravne posle v vseh zadevah in dejavnosti banke v mejah določenih s tem samoupravnim sporazumom in drugimi akti o poslovni politiki banke.

Direktor banke sme dati v mejah svojih pooblastil drugi osebi pismeno pooblastilo za sklepanje določenih vrst pogodb ali za opravljanje drugih pravnih dejanj.

Direktor banke:

- predstavlja in zastopa banko,
- izvršuje, izvaja, oziroma skrbi za izvajanje sklepov zbora in poslovnega odbora,
- sodeluje v delu organov banke brez pravice odločanja,
- daje pobude in predloge za pospeševanje aktivnosti banke in njenih članic, kakor tudi za ustvarjanje pogojev, da se ustvari srednjeročni plan banke in njenih delovnih organizacij,
- vodi delo delovne skupnosti banke,
- je odgovoren za zakonitost dela banke ter za izpolnjevanje njenih, z zakonom določenih, obveznosti,
- je odgovoren za poslovanje banke v skladu s samoupravnim sporazumom o temeljih plana SOZD ISKRA, srednjeročnim planom in letnim načrtom ter SSTP, plani in načrti banke,
- je odgovoren za likvidnost banke,
- odloča o poslih kratkoročnega poslovanja banke skladno s tem sporazumom, plani banke ter pooblastili organov upravljanja banke,
- opravlja druge posle skladno z zakonom, po tem sporazumu in drugih samoupravnih splošnih aktih banke.

28. člen

Če direktor banke meni, da je akt organa banke v nasprotju z zakonom in z drugimi predpisi, s samoupravnim sporazumom o združitvi v banko, s statutom in z drugimi samoupravnimi splošnimi akti, mora na to opozoriti organ, ki je sprejel takšen akt.

Če organ, ki je sprejel takšen akt, kljub opozorilu vztraja pri svojem aktu, zadrži glavni direktor v skladu z zakonom njegovo izvršitev in obvesti o tem v treh delovnih dneh pristojni organ družbenopolitične skupnosti. Če direktor banke meni, da je akt delovne skupnosti v nasprotju z zakonom in drugimi predpisi, s samoupravnim sporazumom, o medsebojnih pravicah obveznostih in odgovornostih med članicami in delovno skupnostjo banke ali z drugim samoupravnim splošnim aktom banke, ki se nanaša na njeno delovno skupnost, opozori na to delovno skupnost. Če delovna skupnost kljub opozorilu vztraja pri svojem aktu, zadrži glavni direktor v skladu z zakonom njegovo izvršitev in obvesti o tem v treh delovnih dneh pristojni organ družbenopolitične skupnosti.

29. člen

Direktorju banke določi osebni dohodek poslovni odbor banke, druge pravice iz dela in po delu pa uveljavlja po predpisih delovne skupnosti banke.

30. člen

Za predčasno razrešitev direktorja banke se smiselno uporabljajo določbe zakona o združenem delu, ki veljajo za individualne poslovodne organe pri temeljnih organizacijah združenega dela.

V. PLANIRANJE IN POSLOVNA POLITIKA

31. člen

S plani si člani banke določijo razmerja, pravice in obveznosti kot nosilci skupnih interesov pri združevanju dela in

sredstev iz dohodka ter njihovega kroženja in koncentracije za skupno ustvarjanje dohodka in uresničevanje skupnih interesov.

32. člen

Poslovanje banke usmerja samoupravni sporazum o temeljih plana, srednjeročni plan in letni načrt za uresničevanje srednjeročnega plana usklajeni s sporazumom o temeljih plana, plani in programi SOZD ISKRA.

Samoupravni sporazum o temeljih srednjeročnega plana banke vsebuje zlasti:

- možnosti za združevanje in pridobivanja sredstev, potrebnih za uresničevanje dogovorjenih ciljev,
- naloge in obveznosti članic pri uresničevanju ciljev razvoja,
- osnove, merila in pogoje združevanja sredstev,
- načela enotne finančne politike.

Osnutek samoupravnega sporazuma o temeljih srednjeročnega plana banke pripravi poslovni odbor banke, in ga da v času, ko članice pripravljajo samoupravni sporazum o osnovah srednjeročnega plana SOZD ISKRA v obravnavo članicam. Na podlagi pripomb in predlogov članic pripravi poslovni odbor banke predlog dela samoupravnega sporazuma o temeljih srednjeročnega plana SOZD ISKRA, ki ga obravnava in osvoji DS SOZD ISKRA po postopku iz samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD ISKRA. Sporazum je sklenjen, ko ga z referendumom sprejmejo delavci vseh organizacij — članic banke.

33. člen

V srednjeročnem planu se posebej nakažejo cilji, ki jih člani uresničujejo preko banke zaradi povečanja njihovega dohodka in celotnega družbenega proizvoda ter povečuje produktivnost dela. Za uresničevanje ciljev preko banke srednjeročni plan vsebuje zlasti:

1. Višino, način in cilje združevanja

dela in sredstev ter namene in pogoje za uporabo združenih sredstev.

2. Način in pogoje za zbiranje sredstev, kakor tudi pogoje in namene za uporabo zbranih sredstev.

3. Način in pogoje za najemanje in uporabo kreditov in posojil.

4. Način oblikovanja in uporabe sredstev, ki so združena v banki.

5. Način prevzema rizika po specifičnih poslih banke.

6. Način ohranjanja likvidnosti banke in njenih članic.

7. Način razporejanja skupnega dohodka ustvarjenega v banki.

8. Ukrepe za izvajanje srednjeročnega plana.

Sestavni del srednjeročnega plana je finančni plan za vso srednjeročno dobo in po letih.

Osnutek srednjeročnega plana banke pripravi poslovni odbor banke in ga da v obravnavo članicam v času ko te obravnavajo srednjeročni plan SOZD ISKRA. Na podlagi zbranih pripomb in predlogov pripravi poslovni odbor banke predlog srednjeročnega plana banke in ga da v sprejem delavskim svetom članic kot sestavni del srednjeročnega plana SOZD ISKRA.

34. člen

Letni načrt za uresničevanje srednjeročnega plana SOZD ISKRA usklajuje možnosti uresničevanja srednjeročnega plana. V delu, ki predvideva uresničevanje srednjeročnega plana preko banke je treba vnesti zlasti:

1. Vire in pogoje združevanja, nabavljanja in zbiranja sredstev, kakor tudi namene in pogoje za njihovo uporabo.

2. Namene in pogoje za dajanje kreditov.

3. Plan prihodkov in odhodkov in plan kreditne bilance banke.

Letni načrt za uresničevanje srednjeročnega plana pripravi poslovni odbor banke in ga da v obravnavo članicam v času, ko te obravnavajo letni načrt za uresničevanje srednjeročnega plana

SOZD ISKRA. Na podlagi zbranih pri-pomb in predlogov pripravi poslovni odbor predlog letnega načrta za uresniče-vanje srednjeročnega plana in ga da v sprejem delavskemu svetu članic kot se-stavni del letnega načrta za uresničevanje srednjeročnega plana SOZD ISKRA.

35. člen

Skupaj z letnim načrtom za uresniče-vanje srednjeročnega plana SOZD ISKRA se sprejmejo tudi akti za njegovo izva-janje preko banke, zlasti pa:

1. Tarifa za plačila za storitve, ki jih opravlja banka.

2. Akt o načinu in ukrepih za ohran-itev likvidnosti banke in njenih članic.

3. Finančni načrt banke.

4. Ukrepe za izvajanje letnega načrta.

Akti za izvajanje poslovne politike banke morajo biti usklajeni z letnim načrtom za izvajanje srednjeročnega plana.

Akte za izvajanje poslovne politike sprejme zbor banke za predlog poslov-nega odbora banke.

36. člen

Banka posluje na tak način, da zago-tavlja izpolnjevanje svojih obveznosti in s tem ohranja svojo likvidnost in likvidnost svojih članic.

Za ohranitev svoje likvidnosti in lik-vidnosti svojih članic z aktom za poslov-no politiko določa banka način, ukrepe in odgovornosti za ohranitev likvidnosti.

37. člen

V cilju ohranitve likvidnosti se z aktom poslovne politike banke določijo predvsem okvirji in kriteriji:

- za najemanje in odobravanje kratko-ročnih kreditov,
- izdajanje in odkup vrednostnih pa-pirjev in garancij,
- izdajanje avalov na vrednostne pa-pirje svojih članic,
- kriterije in merila kratkoročnega kreditiranja med člani banke.

38. člen

Da bi razrešila možnosti za uresniče-vanje svojih planov in planov svojih čla-nic, banka na podlagi pooblastil, ki so podana na srednjeročnem planu, v let-nem načrtu za uresničevanje srednjeroč-nega plana ali v aktih poslovne politike:

– sklep sporazuma in stopa v konzor-cije z drugimi bančnimi organizacijami, organizacijami združenega dela in dru-gimi družbenimi pravnimi osebami.

Z akti po prvem odstavku tega člena se banka obvezuje za redno obveščanje svojih članic o izvrševanju planov in aktov poslovne politike, roke in vsebina poročil.

VI. OBLIKOVANJE, UPORABA IN RAZPOREJANJE PRIHOD-KOV

39. člen

Prihodki, ki jih doseže banka s svojim poslovanjem, se razporedijo med seboj po poravnavi poslovnih stroškov in izločitvi sredstev za delovno skupnost banke v ce-loti kot skupen dohodek članic banke.

Prihodki banke so:

1. Udeležba v skupnem dohodku iz naslova skupnih vlaganj
2. Obresti za dane kredite,
3. Plačila za bančne storitve,
4. Pozitivne tečajne razlike,
5. Drugi dohodki

40. člen

Iz prihodkov iz 40. člena tega spo-razuma banka:

A) Poravnava:

1. Materialne stroške poslovanja banke,
2. Amortizacijo,
3. Obresti za najete kredite in depo-zite,
4. Nadomestila za tuje storitve,
5. Druge zakonske in pogodbene ob-veznosti banke,
6. Terjatve po neizterljivih kreditih,

7. Tečajne razlike,
 8. Druge izdatke iz svojega poslovanja
- B) Zagotovi:
1. Sredstva za rezervni sklad banke,
 2. Sredstva za delovno skupnost

41. člen

Članice, ki preko banke združujejo in najemajo sredstva so udeležene pri delitvi skupnega dohodka banke po merilih, ki jih določajo samoupravni sporazum o temeljih srednjeročnega plana, srednjeročni plan in letni načrti za uresničitev srednjeročnega plana SOZD ISKRA in banke v odvisnosti od obsega in kakovosti sredstev, ki so združena v banki in v odvisnosti od časa, za katerega so sredstva združena v banki in obsega nadomestil za koriščena sredstva najeta preko banke.

42. člen

Deponenti sredstev in varčevalci, ki niso ustanovitelji-člani banke niso udeleženi pri skupnem dohodku, razen dogovorjenih obveznosti, določenih s pogodbo deponiranja oziroma obrestmi določenimi po veljavni tarifi banke.

43. člen

Člani banke bodo del skupnega dohodka, ki jim pripada po tem sporazumu, združevali v rezervni sklad banke in sicer najmanj toliko, kolikor zakon in drugi predpisi določajo višino obveznega izločanja v rezervni sklad v organizacijah združenega dela.

44. člen

Sredstva za osebne dohodke in skupno porabo delovne skupnosti banke, se določijo s samoupravnim sporazumom, sklenjenim med članicami banke in delovno skupnostjo banke in skladno z družbenim dogovorom o gibanju osebnih dohodkov in skupne porabe delavcev.

VII. SKLADI

45. člen

Da bi oblikovala sredstva za zagotovitev varnega in likvidnega poslovanja ter materialne osnove dela ima banka:

1. Rezervni sklad,
2. Sklad osnovnih sredstev

Sredstva skladov banke se vodijo na ime članic banke.

46. člen

Sredstva rezervnega sklada se uporabljajo za odpis neizterljivih terjatev in za kritje drugih rizikov, ki izvirajo iz poslovanja banke, kakor tudi za ohranitev njene tekoče likvidnosti.

Sredstva rezervnega sklada banke, ki so bila uporabljena za odpis neizterljivih terjatev, morajo biti vrnjena v ta sklad v roku, ki ne sme biti daljši od petih let, pri čemer je treba vsako leto vrniti najmanj petino najetih sredstev.

Sredstva rezervnega sklada uporabljena za druge namene, kot so navedeni v drugem odstavku tega člena, se vračajo na način in pod pogoji, ki jih določajo zakon ali drugi predpisi, ki veljajo glede uporabe sredstev rezervnega sklada za organizacije združenega dela.

47. člen

Članica banke lahko dvigne ob odpovedi samoupravnega sporazuma o združitvi v banko svojo vlogo v rezervnem skladu, ali jo prenese na druge članice banke.

Da sta zagotovljena varnost poslovanja in likvidnost banke ni mogoče v koledarskem letu dvigniti več kot 10 odstotkov skupnih sredstev rezervnega sklada.

Z odpovedjo sporazuma iz prvega odstavka tega člena se članica banke, ki ga odpove, ne znebi pred odpovedjo prevzete obveznosti in ne rizikov, ki so nastali iz poslovanja interne banke v času, ko je bila njena članica.

48. člen

Sredstva sklada osnovnih sredstev banke sestavljajo poslovni prostor, pohoštvo, stroji in druga oprema, ki so namenjeni za opravljanje njene poslovne aktivnosti.

Denarni del sredstev sklada osnovnih sredstev uporablja banka za svoje poslovanje.

Članica banke lahko ob odpovedi samoupravnega sporazuma o združitvi v banko dvigne vlogo v skladu osnovnih sredstev banke potem, ko je poravnala vse svoje obveznosti iz denarnega in kreditnega poslovanja preko banke. Sklep o dovolitvi dviga sprejme zbor banke ob upoštevanju roka preoblikovanja osnovnih sredstev v denarno obliko.

49. člen

V banki po njeni ustanovitvi združujejo članice vsa tista sredstva, ki jih sedaj združujejo v finančni službi SOZD, zlasti:

- sredstva rezerv,
- sredstva znanstveno-raziskovalnega sklada,
- sredstva za posamezne skupne naložbe,
- devizna sredstva,
- itd.

VIII. SAMOUPRAVNA DELAVSKA KONTROLA

50. člen

Da uveljavljajo in varujejo svoje samoupravne pravice glede odločanja o poslih in sredstvih v vseh odnosih družbene produkcije, uresničujejo delavci v organizacijah združenega dela, ki so članice banke, samoupravno delavsko kontrolo po organih upravljanja in po posebnem organu samoupravne delavske kontrole za banko.

51. člen

Organ samoupravne delavske kontrole opravlja zlasti kontrolo glede:

1. Izvajanja samoupravnega sporazuma o združitvi v banko,
2. Izvajanje samoupravnih splošnih aktov banke,
3. Izvajanje srednjeročnega plana in aktov poslovne politike banke,
4. Izvajanje sklepov organov banke,
5. Družbeno odgovorne in ekonomske smotrne uporabe družbenih sredstev in razpolaganja z njimi,
6. Obveščanje članic banke o vprašanjih, ki so pomembna za odločanje in kontrolo dela banke.

52. člen

Odbor za samoupravni nadzor SOZD ISKRA je hkrati organ samoupravne delavske kontrole banke.

IX. DELOVNA SKUPNOST

53. člen

Delovno skupnost banke tvorijo delavci, ki opravljajo administrativno-strokovno, pomožno in temu podobno delo banke.

54. člen

Delavcem delovne skupnosti je zajamčen enak položaj, kot ga imajo delavci v organizacijah združenega dela v okviru SOZD ISKRA.

Članice banke se zavezujejo, da bodo pri delitvi prihodka banke posebej upštevale rezultate dela delovne skupnosti, če bodo odsev izboljšanja notranje organizacije dela, novih metod dela in izboljšanje tehnike bančnega poslovanja.

55. člen

Razmerja med banko in njeno delovno skupnostjo se urejajo s posebnim samoupravnim sporazumom, ki ga sprejmejo članice in delavci delovne skupnosti banke.

56. člen

Samoupravni sporazum iz prejšnjega člena ureja zlasti:

1. Medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev delovne skupnosti in banke,
2. Pravice, obveznosti in odgovornost delovne skupnosti za opravljanje del banke;
3. Osnove in merila za izločanje sredstev za osebne dohodke in za skupno porabo delavcev delovne skupnosti v skladu s članom tega sporazuma;
4. Pooblastila in odgovornosti za uporabo sredstev sklada osnovnih sredstev banke, kakor tudi način zagotavljanja sredstev za kritje materialnih stroškov banke in sredstev za razširjanje materialne osnove dela banke;
5. Način organiziranja delovne skupnosti;

57. člen

Delovna skupnost prejme v skladu z zakonom in samoupravnim sporazumom, ki ga je sklenila z banko:

1. Samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v delovno skupnost;
 2. Statut delovne skupnosti;
 3. Druge samoupravne splošne akte;
- Z akti iz prvega odstavka tega člena se urejajo medsebojna razmerja pri delu in načinu uresničevanja samoupravnih pravic delavcev delovne skupnosti banke.

58. člen

Konstituiranje delovne skupnosti je v tem:

1. Da se sklene samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med članicami in delavcem delovne skupnosti banke,
2. Da se izvoli delavski svet delovne skupnosti,
3. Da se sprejme statut delovne skupnosti.

59. člen

Predpisi, ki se nanašajo na delovne skupnosti v organizacijah združenega dela, smiselno uporabljajo tudi za delovno skupnost banke.

X. STATUT BANKE

60. člen

S statutom banke se ureja odgovornost za opravljanje samoupravljalških funkcij delegatov zbora banke in članov poslovnega odbora, način uresničevanja pravic, obveznosti in odgovornosti v banki, natančneje določa delovno področje organov banke, pooblastila in način uresničevanja njihove funkcije ter urejajo druga vprašanja notranje organizacije v banki.

XI. PRENEHANJE BANKE

61. člen

Če banka preneha z delom, se poravnajo terjatve občanov iz naslova hranilnih vlog in tekočih računov pred poravnavo drugih njegovih upnikov.

Obveznosti in pravice, ki jih je prevzela banka v svojem imenu za račun posameznih ali skupine članic prevzemajo prizadete članice. Sklep o prenehanju banke sprejme zbor banke, ob soglasju vseh članic.

XII. IZVRŠEVANJE SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA

62. člen

Članice se obvezujejo, da bodo vsa nesoglasja, ki nastanejo v zvezi z izpolnjevanjem tega sporazuma in drugih samoupravnih splošnih aktov banke reševale na sporazumen način z medsebojnim dogovarjanjem in vsklajevanjem stališč na zboru banke ali na drugih skupnih organih. V usklajevalnem postopku bodo članice upoštevale postopek predviden

po 112. in 113. členu sporazuma o združevanju v SOZD ISKRA.

63. člen

Proti članici, ki ne izpolnjuje obveznosti, po tem sporazumu predlaga zbor banke njenim delavcem, da pokrenejo postopek ugotavljanja odgovornosti v smislu 116. člena samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD ISKRA.

64. člen

Notranja arbitraža SOZD ISKRA je stvarno pristojna reševati vse spore, ki nastanejo v zvezi z izvrševanjem določb tega sporazuma, v zvezi s sklenitvijo in izvrševanjem pogodb in iz medsebojnih poslovnih razmerij med članicami in banko.

XIII. SAMOUPRAVNI SPORAZUMI IN DRUGI SPLOŠNI AKTI

65. člen

Zadeve, ki so pogoj uresničevanja ciljev ustanovitve banke se urejajo s tem sporazumom, statutom banke ter posebnimi sporazumi, ki se sklepajo v SOZD ISKRA po 100. členu samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD ISKRA.

XIV. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

66. člen

Banka lahko začne poslovati z vpisom v sodni register.

67. člen

Delavci v organizacijah združenega dela, ki pristopijo k temu sporazumu in ga podpišejo, pridobijo položaj ustanovitelja-člana po tem sporazumu.

68. člen

Po podpisu tega sporazuma se na zasednju DSI:

- določi število delegatskih mest v zboru banke,
- razpišejo volitve v zbor banke, ki morajo biti opravljene v roku, ki ga določi DSI,
- imenuje vršilca dolžnosti direktorja banke.

69. člen

Vršilec dolžnosti direktorja pripravi predlog začasne notranje organizacije delovnih mest delovne skupnosti banke, ki ga predloži v potrditev zboru, ter izvede postopek vpisa v sodni register.

70. člen

Ta samoupravni sporazum je sklenjen, ko ga podpišejo pooblaščen organi temeljnih in drugih organizacij združenega dela, potem, ko ga je večina delavcev v vsaki temeljni in drugi organizaciji sprejela.

Priprave na referendum so strokovne

V naši delovni organizaciji pospešeno tečejo priprave na referendum o samoupravnem sporazumu o spremembah v DO, ki bo konec junija. Z namenom, da bi bile priprave čim bolj tekoče in strokovno izpeljane in da bi se po referendumu vsak delavec čim hitreje vključil v opravljanje del in nalog, ki jih prinaša naša nova samoupravna organiziranost in program-ska usmeritev, je delavski svet DO 10. aprila 1978 imenoval komisijo za koordinacijo priprav in štiri podkomisije. Podkomisije imajo nalogo, da organizirajo svoje delo v skladu s programom priprav za spremembe v organiziranju. Da bi kaj več zvedeli o njihovem dosedanjem delu, smo k razgovoru „za okroglo mizo“ povabili predsednike vseh štirih podkomisij in sicer: Juvan Stanko, predsednik podkomisije za pravna vprašanja in pripravo delovnih osnutkov samoupravnih splošnih aktov, Godec Jože, predsednik podkomisije za organizacijska vprašanja, Tome Branko, predsednik podkomisije za dohodkovne odnose in ekonomiko in Babšek Jože, namestnik predsednika podkomisije za določitev pravic, obveznosti in odgovornosti iz minulega dela in druga finančna vprašanja. Razgovoru je prisostvoval tudi Preskar Stane, v.d. glavnega direktorja kot predsednik komisije za koordinacijo, ki je uvodoma dejal:

„Prve tri mesece letošnjega leta smo veliko svojega časa posvetili temu, da smo izoblikovali programsko usmeritev DO. Pripravili smo določeno gradivo in se o njem pogovarjali v vseh sredinah naše Avtomatike, tako po poslovodni kot po strokovni liniji in na družbeno-političnih sestankih. Pogovarjali smo se tudi v okviru nekaterih delavskih svetov. Obravnavali smo tudi temo o samoupravni organiziranosti, ki naj bi omogočila izvajanje te programske usmeritve. V začetku aprila smo ugotovljali rezultat teh javnih razprav. Ugotovili smo, da smo dosegli politično enotnost, ki je bila ponovno potrjena na sestanku družbeno-političnih organizacij DO 5. aprila in na seji delavskega sveta 10. aprila. Na tej seji smo predlagali tudi izoblikovanje komisije in štirih podkomisij, ki naj bi omogočile izdelavo posameznih aktov, ki so potrebni v fazi priprav na referendum. Verjetno bo sam razgovor pokazal, kako so te priprave uspešne, do kod smo že prišli in kako se pripravljamo na dokončno izoblikovanje ustreznih dokumentov.“ Razgovor je nato teklo o delu komisij.

Tovariš Juvan, kaj ste v času od imenovanja pa do danes opravili v okviru nalog, ki so vam bile naložene?

SPREMEMBE V ORGANIZIRANJU

Juvan: Takoj po imenovanju je naša sedemčlanska podkomisija pripravila ustrezna gradiva delovnega osnutka samoupravnega sporazuma o spremembah v organiziranosti DO. Težišče dela je na spremembah, ker Avtomatika ne spreminja samo organiziranosti v ožjem smislu besede pač pa predvsem tista področja urejanja, ki so se dosedaj normativno urejala v samoupravnem sporazumu o združitvi iz 1976. leta. V okviru tega osnutka smo dosedaj oblikovali spremembe glede pravnega položaja DO in delno TOZD, spremembe v uresničevanju samoupravljanja ter spremembe v opredelitvi skupnih in poverjenih zadev oziroma interesov, ki se uresničujejo v DO. Oblikovali smo tudi poglavje glede izvrševanja samoupravnega sporazuma in pa način reševanja spora iz notranjih razmerij. V fazi priprav pa je oblikovanje poglavja o spremembah v družbeno ekonomskih odnosih in urejanje medsebojnih razmerij pri pridobivanju dohodka ter oblikovanje tistih določb, ki se nanašajo na spremembe v samoupravni organiziranosti. Sklenitev sporazuma o spremembah nam daje možnost, da organiziramo nove TOZD in opravimo druga dejanja v zvezi z registriranjem statusa DO. Sestavni del tega sporazuma so namreč sklepi o organiziranju novih TOZD z vsemi potrebnimi sestavinami. Tako postane ta sklep pravno-močen s sklenitvijo tega sporazuma.

Godec: V tem trenutku je smiselno poudariti, da sedanje TOZD ne prenehajo v klasičnem smislu, pač pa da delavci spreminjajo oziroma dopolnjujejo svojo samoupravno organiziranost na podlagi ocene, da so podani pogoji za organiziranje nove TOZD.

Juvan: Tukaj lahko navedem primer, ko se približno 300 delavcev sektorja proizvodnje sestavnih delov in delovnih sredstev iz TOZD TELA organizira v nov TOZD, ali ko se 370 delavcev iz proizvodnje naprav elementov v energetiki iz TOZD TELA skupaj z delavci sektorja za telemehaniko in sektorja za prenos podatkov iz TOZD PCT organizira v nov TOZD. Naj nadaljujem. Podrobnejše določbe o organizaciji bo prinesel statut DO. V poglavju o spremembah v opredelitvi skupnih in poverjenih zadev, ki jih spreminjamo v zadeve skupnega izvajanja in upravljanja, skupnega urejanja in sporazumnega usklajevanja, bi opredelili tudi zadeve, ki jih kot druga dela skupnega pomena opravljajo delavci delovne skupnosti. V poglavju o vodenju in koordiniranju delovnega procesa opredeljujemo koordiniranje delovnega procesa ter načina in v njegovem okviru strokovno usklajevanje del. V poglavju o spremembah pravnega položaja so predlagane spremembe firme DO, bolj zaradi uskladitve z za-

konom in zaradi predloga v zvezi z spremembami odgovornosti za obveznosti DO in odgovornosti za obveznosti med TOZD. Predlagane spremembe so tudi glede zastopanja (uvredba kolegijskega poslovodnega organa).

V gradivu za pripravo sporazuma so opredeljene dejavnosti DO vključno z dejavnostmi novih TOZD (zlasti iz vidika jasnega ločevanja dejavnosti ene TOZD od druge).

IMELI BOMO KOLEKTIVNO VODSTVO

Kakšne so spremembe v uresničevanju samoupravljanja?

Juvan: Tu smo jasneje opredelili delokrog delavskega sveta ter predvideli sestavo, ki jo zakon zahteva (sestava mora ustrezati številu delavcev v TOZD). Prav tako smo namesto dosedanjih štirih izvršilnih organov predvideli enega, ki bo imel naloge opredeljene v statutu. Največ sprememb pa doživlja poslovodni organ, ker oblikujemo kolegijski poslovodni organ — poslovodni odbor, ki bi ga sestavljali poleg predsednika še štirje člani za področje sistemov, elementov in naprav, finančnih zadev, ter tehnologije in investicijskih dejavnosti. Ena izmed najpomembnejših nalog, ki jih bo imel pa bo koordinacija delovnega procesa. Nekaj sprememb smo zapisali tudi pri obveščanju. Predvideli smo izdajanje posebne publikacije s težiščem obravnavanja družbeno-ekonomske tematike.

Pri samoupravni delavski kontroli predvidevamo spremembo sestave odbora za samoupravni nadzor, s čimer bi omogočili, da za ta organ kandidirajo tudi delavci TOZD s posebnimi pooblastili in odgovornostmi. Razmišljamo o predlogu, da bi za strokovnost dela tega odbora in opravljanje nadzora oblikovali posebno strokovno službo, ki bi izvajala tudi nadzor nad izvajanjem finančnih predpisov.

Kako nameravate urediti — pravno prehod med sedanjim in novim stanjem samoupravne organiziranosti?

Juvan: Poleg drugih sprememb glede organiziranosti bo oblikovano še posebno poglavje prehoda na novo pravno stanje. Tu je prehod potreben in ga bomo morali časovno opredeliti.

S sklenitvijo tega samoupravnega sporazuma vaše delo še ni zaključeno?

Ne. Delo se nadaljuje s pripravljanjem gradiv za sklenitev samoupravnega sporazuma o združitvi v DO, statuta DO, samoupravnega sporazuma o ureditvi medsebojnih razmerij med TOZD in delovno skupnostjo, pravilnika o delu posebne finančne službe itd. Uskladiti bo potrebno tudi samoupravne splošne akte v TOZD, v novih TOZD pa pripraviti samoupravne sporazume o združevanju dela delavcev v TOZD, statute TOZD itd.

ZASNOVE DOHODKOVNIH OD- NOSOV

Kakšne spremembe se predvidevajo pri urejanju družbeno-ekonomskih odnosov?

Tome: Naša podkomisija se je posvetila predvsem problematiki skupnega prihodka, skupnega dohodka, svobodne menjave dela, izjemnega dohodka in tržnim odnosom med TOZD. Pri pregledu problematike skupnega prihodka, smo prišli do ugotovitve, da imamo različno urejena računovodstva, oz. strokovna knjigovodstva po TOZD. Zavedamo se, da so enotni principi urejanja strokovnih računovodstev po TOZD osnova vsakega sistema standardizacije stroškov. Na sedanji stopnji je mogoče uskladiti in standardizirati tri njene skupine: direktni material in storitve, amortizacijo in direktne osebne dohodke. Za vse ostale elemente pa bi vnesli za merilo različne stopnje pokritja. Stopnja pokritja je torej tisti element, ki ga bomo vzeli kot pomagalo za določitev dohodkovne cene oziroma za cene, ki se bodo med TOZD formirale pri delitvi skupnega prihodka.

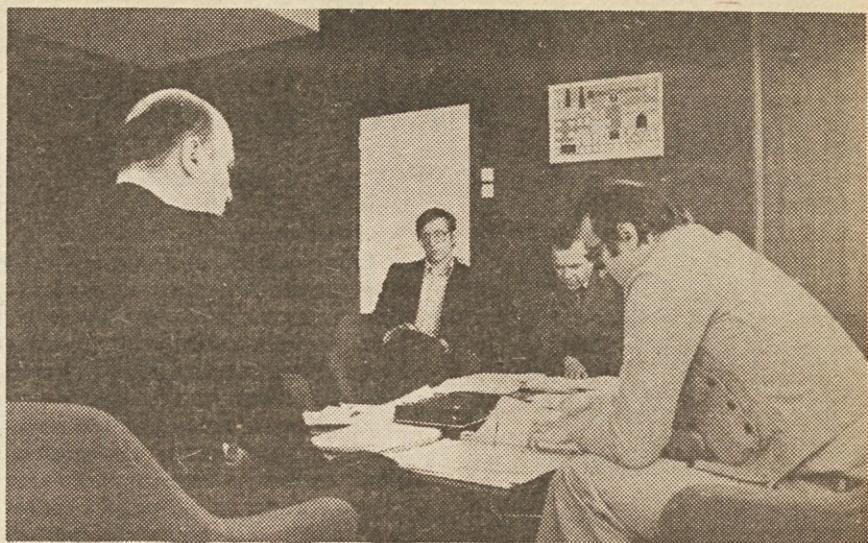
Godec: Stopnja pokritja je odvisna od načina tehnologije proizvodnje. Če vzamemo direktne osebne dohodke in material (ki povprečno predstavlja vedno enak delež), potem osebni dohodki predstavljajo večji delež, če je proizvodnja zasnovana na delovni sili in manjši, če je proizvodnja bolj tehnično opremljena. V tem smislu je potem stopnja pokritja na enoto dela lahko bistveno različna.

Tome: Prav iz tega vzroka bo imela vsaka TOZD svojo stopnjo pokritja, ki bo določena v letnem planu. Predvideli smo tudi, da bo stopnja pokritja notranje razdeljena po procentih, osnovo za to delitev pa bo predstavljal plan stroškov. To bi omogočalo tudi izvajanje kontrole. Nekaj besed bi spregovoril o TOZD-ih skupnega pomena, ki bodo participirali iz skupnega prihodka. Za njih bo potrebno izdelati specifični model pridobivanja celotnega prihodka. Izdelati bo potrebno tudi nov koncept izdelave kalkulacij v posameznih TOZD. Primer za TOZD skupnega pomena, ki sta v skupnem prihodu povezani sta TOZD Trženje in TOZD Razvojni inštitut. Za TOZD Trženje smo ugotovili, da vpliva na skupni dohodek različno v odvisnosti od blagovnih skupin. Ker je ta vplivnost po blagovnih skupinah različna, bomo organizirali strokovna mesta v TOZD Trženje v skladu z blagovnimi skupinami. Godec: To pomeni, da ima ena organizacijska enota lahko več strokovnih mest in da se bo celotna organizacija morala pokrivati s sistemom strokovnih mest.

Tome: Seveda. Dejavnost TOZD Razvojni inštitut vpliva na velikost dohodka odnosno na prihodek. Zato smo predlagali določitev skupin izdelkov in nadaljnjo ugotovitev povezanosti med dohodkom skupine proti strokovnemu mestu v TOZD Razvojni inštitut. V bazičnem razvoju pa bomo morali iti na svobodno menjavo dela.

Kako pa je z obravnavanjem svobodne menjave dela?

Tome: Vemo, da je svobodna menjava dela odnos med delavci delovne skupnosti skupnih služb in TOZD, za katere ta delovna skupnost opravlja skupne in poverjene zadeve. Da bi ugotovili delež delovne skupnosti, ki ga le-ta direktno prispeva k dohodku posamezne TOZD, smo predlagali, da se po TOZD izračuna procentna udeležba delovne skupnosti v dohodku TOZD. Urediti bo potrebno tudi standardizacijo stroškov delovne skupnosti, od katerih največji del odpade na osebne dohodke, ki so

Predsedniki podkomisij med razgovorom.

odvisni od števila zaposlenih in nivoja osebnih dohodkov.

Godec: Nivo osebnih dohodkov bo izhajal že iz vrednosti enote dela, kar bo določeno v planu. Druga zadeva je planiranje sklada skupne porabe. Tukaj smo vnesli predpostavko, da mora biti sklad skupne porabe za delovno skupnost planiran v tisti višini na posameznika kot to velja za vse ostale delavce Avtomatike.

V informacijo bi povedal še to, da smo za izredni dohodek vzeli solucijo, ki je v SOZD ISKRA že sprejeta.

RAZPOREDITEV SREDSTEV IN VIROV

Glede na reorganizacijo Avtomatike bo potrebno pripraviti tudi predlog za razporeditev sredstev in ureditev obveznosti iz obstoječih subjektov na nove. Kako pa pristojna podkomisija napreduje z delom na tem področju?

Babšek: V tem trenutku lahko govorimo o razporeditvi sredstev in virov, ki jih obstoječe TOZD imajo izražene v svojih bilancah in o razporeditvi obveznosti in pravic, ki izhajajo iz pogodb in sporazumov. Kot osnova za izdelavo delitve omenjenih sredstev bomo predlagali zaključni račun za leto 1978 in inventurni popis. Če pogledamo konkretno skozi sredstva imamo: osnovna sredstva, obratna sredstva, sredstva skupne porabe in rezervnega sklada. Vsa omenjena sredstva, ki se lahko izražajo v različnih oblikah od denarne do repro materiala, v nedokončani proizvodnji ali zalogi gotovih izdelkov se bodo po realni ugotovitvi glede na upravljanje z njimi in na osnovi določil zakona o združenem delu in meril, ki bi se do tedaj morale izdelati, razdelile po TOZD. Z druge strani pa lahko govorimo o virih sredstev oziroma finančni pasivi, ki naj bi se delila na nove subjekte v sorazmerju delitve sredstev. Medtem ko naj bi obstoječe obveznosti, pravice in terjatve, ki jih imajo TOZD in izhajajo iz sporazumov in pogodb, oblikovali v smislu poslovnega predmeta novo nastalih TOZD.

In kakšen predlog je podkomisija pripravila za organiziranje finančne funkcije v DO?

Babšek: Mnenja smo, da naj bi se v okviru DO formirala posebna finančna služba, ki bo izvajala operativna dela poslovanja, kreditno poslovanje, eksterno in interno kreditiranje in tako dalje. Upravljalna funkcija pa naj bi se vodila preko posebnega organa na primer kreditnega odbora, ki naj bi bil sestavljen po delegatskem načelu. Z izdelavo principov dohodkovnih odnosov in kalkulacij naj bi se prilivi za določen proizvod kot del celotnega prihodka zbirali na prehodnem računu DO, od tu pa se v roku treh dni prenesli v korist žiro računov TOZD. Predlagamo, da se nato sredstva, ki jih TOZD ustvarjajo na trgu in pridejo preko prehodnega računa v žiro ra-

čune TOZD po potrebi in po dogovoru združujejo na računu združenih sredstev, iz katerega bi se potem vršil plačilni promet.

Odvojiti bo potrebno tista denarna sredstva, ki so po zakonu odrejena za plačilo obveznosti iz dohodka in se morajo plačevati iz žiro računov TOZD. Predlog o organiziranju posebne finančne službe na nivoju DO bo dan v obravnavo. Z njegovo osvojitvijo bomo posegli v spremembe glede na sedanji sporazum o združevanju, in omogočili izvajanje dohodkovnih odnosov.

DELITVI IN ORGANIZACIJI DELA POSEBNO SKRB

In katera je bila glavna naloga podkomisije za organizacijska vprašanja.

Godec: Naloga, da se prikaže pristop, da se dela, ki se pojavljajo v nekem zaključenem reprodukcijskem procesu definirajo. Kot zaključeni reprodukcijski proces smo vzeli DO. Naloge smo terminološko usklajevali in prišli do približno 220 skupin. Definirane so že do te mere, da lahko opredelimo v smislu vsakega posameznega subjekta tudi odgovornost za njihovo izvedbo. Vsebinsko organizacijo pa smo pripeljali do TOZD, z izjemo TOZD skupnega pomena in delovnih skupnosti, kjer bomo prikaz privedli do sektorskega nivoja. Ob enem smo definirali tudi nivo opravljanja teh del in nalog. Definirali smo ga z izrazi kot koordiniranje delovnega procesa (terminološko smo ga predvideli za nivo kolegijskega poslovodnega organa DO) in organizacije delovnega procesa, ki smo ga predvideli za nivo DO ter organiziranje DO, ki zajema statusni nivo. Na ta način smo dobili približno dva tisoč matričnih povezav med deli, ki se morajo v DO opravljati in med TOZD in delovnimi skupnostmi, ki so nosilci izvajanja teh del. Teh dva tisoč povezav bo potrebno v nadaljnjem postopku organizacijsko utrditi, definirati in na novo postaviti informacijski sistem v samoupravnem in poslovnem smislu. Posebno skrb smo pri svojem delu posvetili načinu, vodenju in koordiniranju delovnega procesa, saj bo v bodoče potrebno na široko institucionalizirati in izvajati moderne principe kot so ciljno in projektno vodenje in matrična organiziranost. Naša organiziranost sloni na produktivnem vidiku (TOZD se organizirajo po grupah proizvodov, načinu tehnologije) in na funkcionalnem vidiku pri katerem smo upoštevali še lokacijski vidik. Z dosedaj opravljenim delom smo si tudi začrtali nek program dela iz področja organizacije razvoja informacijskega sistema v poslovnem in samoupravnem smislu in tudi razvoja avtomatizacije informatike.

„Lahko ugotovimo, da so se člani komisij temeljito lotili svojih nalog“, je na koncu poudaril tovariš Preskar. „Z delom smo lahko popolnoma zadovoljni. Na pripravah strokovnega gradiva pa delajo tudi posamezni vodilni delavci Avtomatike. Ti delavci so svoje naloge prevzeli 5. maja in jih sedaj že zaključujejo. Rezultati njihovega dela bodo objavljeni v posebnem elaboratu, ki bo objavljen 29. maja.“

Š.D.

V TOZD Napajanja v Novem mestu so se pred dnevi sestali novinarji našega glasila in se s predstavniki te temeljne organizacije pogovorili o informiranju in drugih problemih, o čemer bomo podrobneje poročali v prihodnji številki Iskre.

**DOPIŠUJTE
V ISKRO**

Organi samoupravne kontrole v praksi

Ustava, zakon o združenem delu in številni drugi predpisi ter dokumenti omogočajo delavcem, da preverjajo uresničevanje svojih samoupravnih pravic. Med drugimi naj bi predvsem samoupravna delavska kontrola v samih delovnih organizacijah omogočala delavcem, da preverjajo to uresničevanje. Toda organi delavske kontrole ne uspejo povsod odkriti napak in nepravilnosti v samoupravnih odnosih. Napake sicer često odkrijejo, vendar navadno preteče veliko časa preden te nepravilnosti tudi odpravijo. Pojavi se namreč kup nasprotij in tudi protislovij, ki zavirajo uresničevanje glavnih nalog samoupravne delavske kontrole. Ta nasprotja so različne narave. Mnogokrat jih povzročajo najrazličnejši interesi, ki so v nekakšnem nasprotju s samoupravljanjem. Često pa tudi sami organi delavske kontrole ne vedo, kam in kako.

Analiza je pokazala, da se delavci zatekajo neposredno po pomoč k družbenim pravobranilcem samoupravljanja zaradi dveh vzrokov. Veliko število sporov je namreč individualnih, nastajajo pa zaradi pomanjkljivosti v samoupravnih aktih OZD. Drug vzrok pa tiči predvsem v dejstvu, da so člani delavske kontrole premalo seznanjeni z vlogo družbenih pravobranilcev samoupravljanja in s tem, kakšno naj bi bilo medsebojno sodelovanje. Ker ob tem deluje še ena zavora, na katero navadno pritisnejo vodilni delavci, češ, kaj bi spore reševali drugje, delavci iščejo pot za uveljavitev svojih pravic mimo delavske kontrole.

Često se namreč dogodi, da hočejo člani delavske kontrole ostati anonimni, kadar iščejo pomoč pri družbenemu pravobranilcu samoupravljanja.

Delavci sami le redko opozorijo organ delavske kontrole na nepravilnosti in kršitve samoupravnih pravic. Leto dni so namreč proučevali, kako se v dvajsetih TOZD uveljavlja delavska kontrola, v tem času so se člani organov delavske kontrole v teh podjetjih ukvarjali s 75 problemi, toda samo štirikrat so dali pobudo za reševanje teh problemov delavci.

Ankete in pogovori dokazujejo, da se delavci največ pritožujejo obratovodjem, mojstrom in direktorjem, vendar gre pri tem največkrat za reševanje manjših nesporazumov. Toda tudi drugače, ko gre za obsežnejša in pomembnejša vprašanja, se le redko zatekajo k organom delavske kontrole. Ti zaradi tega ostajajo nekako odrezani od delavcev. Ker pa pritožbe po tako imenovani hierarhični lestvici navadno ne prinesejo željenih rezultata-

tov, ker jih mnogokrat tako tudi ni mogoče reševati, prihaja do novih problemov.

Delavec torej organom delavske kontrole nekako ne zaupa. Toda bolj kot nezaupanje je opaziti, da delavci ne dajejo pobud za reševanje vprašanih predvsem zaradi tega, ker so premalo informirani. Pokazalo se je namreč, da so zaradi tega večkrat ravnali preveč enostransko. Navadno tudi problemov, s katerimi hočejo seznaniti člane delavske kontrole, ne poznajo dobro in se zaradi tega umaknejo. Marsikje pa delavca, ki opozarja na probleme, kršenje samoupravnih pravic in nepravilnosti, označijo kot nergača, slabega delavca in podobno.

Ponekod imajo delavsko kontrolo predvsem zaradi tega, da odkriva napake v proizvodnji (izmet, kalo, inventurne razlike, reklamacije ipd.), ponekod pa je delavska kontrola podvržena poizkusom, da bi postala nekakšen verifikator posameznih rešitev in odločitev, kajti vodstva ali pa strokovne službe dajejo organom samoupravne delavske kontrole verificirati razna poročila, periodične obračune stabilizacijske, sanacijske in druge programe ter podobno, za kar bi morale rešitve in odgovore najti sama vodstva in strokovne službe.

Zaradi tega seveda prihaja do nepravilnosti pri delu teh organov. To se vidi na primer v dejstvu, da organi samoupravne delavske kontrole redko poročajo o delu. Delavci zaradi tega niso seznanjeni, kaj delavska kontrola pretresa in kako ukrepa. Toda tudi tam, kjer delo kolikor toliko teče in kjer nepravilnosti obravnavajo, se ne uspejo dokopati do ustreznega zaključka, ne znajo pravilno ukrepati. Zato se zdi, kot da so ti organi nekako osamljeni, nesamostojni in nemočni.

Člani delavske kontrole navadno niti ne vedo, kje lahko dobijo pomoč in informacije. Toda res je tudi, da so člani organov delavske kontrole često namerno odrezani od informacij, ki jih rabijo pri svojem delu.

Pri uveljavljanju samoupravne delavske kontrole je opaziti precejšnjo zaprtost. Ne samo, da organi delavske kontrole ne iščejo pomoči in podatkov zunaj svoje delovne organizacije, pač pa tudi nekatere organizacije, ki bi morale tesno sodelovati z organi delavske kontrole v delovnih organizacijah in podpirati njihovo delo, zamižijo pred problemi.

Zato seveda ne preseneča, da so organi samoupravne delavske kontrole velikokrat povsem nemočni in da z njimi lahko na različne načine manipulirajo.

Alojz Jug

Za dan mladosti pa smo se dogovorili z mladino Tovarne števec za srečanje na Joštu, kjer bomo pripravili program z recitacijami in igrami. To je naš najskromnejši prispevek, ki kaže željo nas mladih, da se spoznavamo in poveselimo svoje mladosti.

Naj omenim še živahno sodelovanje z osnovnima organizacijama sindikata in Zveze komunistov, zlasti pri usklajevanju mnenj in pripomb na samoupravne splošne akte pa tudi na drugih področjih.

V zadnjem obdobju smo naredili tudi veliko kadrovskih sprememb, kar je naša neprestana težnja za boljše delo. Stalno smo vključevali nove člane v našo osnovno organizacijo ZSM, pa tudi izključili smo jih nekaj, zaradi stalne odsotnosti in slabega odnosa do mladinske organizacije.

Naštel sem vse pomembnejše stvari, ki dokazujejo, da se mladi udeležujemo na različnih področjih našega delovanja in vsakdanjega življenja. Naše delo je in tudi bo spontano, saj se učimo in ob delu vzgajamo nove kadre. To, kako si bomo krojili naš jedilnik in naš politični vsakdan, pa je odvisno od vseh nas. Mar ne?

V imenu osnovne organizacije ZSM Tovarne TEA želim mladini Iskre ob dnevu mladosti veliko uspeha pri delu in v življenju.

Borut Dvoršak

AKCIJA MODRI TELEFON

Vi sprašujete, 23-33 odgovarja

Naša akcija „Modri telefon“ je lepo stekla. V sredo, 17. maja, ste nas prijetno presenetili s številnimi vprašanji. Na nekatera smo delno ali v celoti odgovorili že po telefonu, preostala vprašanja, ki zanimajo širši krog Iskrašev, bomo posredovali ustreznim službam ali odgovornim osebam in jih prosili za pismene odgovore, ki jih bomo objavljali v glasilu Iskra.

Poudariti moramo, da so bila vsa zastavljena vprašanja resna in umestna. To dokazuje, da je akcija „Modri telefon“ potrebna in bo lahko prerasla v trajno obliko komuniciranja delavcev z redakcijo glasila Iskra. Poleg tega je uspešen začetek naše skupne akcije tudi dokazal, da delavci nikakor niso nezainteresirani za dogajanja v kolektivu, za spremembe v naši zakonodaji, za reševanje aktualnih vprašanj v drugih delovnih organizacijah ipd. Prav je, da postavljate vprašanja, čeravno le modrumu telefonu, jutri jih boste morda tudi javno na sestanku delovne skupine, zboru delovnih ljudi. Prav to pa je bil tudi naš namen: prebuditi v vas kritičen odnos do okolja, v katerem živite in ustvarjate, da boste tudi vi lažje odločali o vseh pomembnih vprašanjih, o katerih razpravljamo v službi, na delovnem mestu, v delovni skupini, v krajevni skupnosti, na sejah raznih skupščin — in dostikrat tudi na hodnikih, med malico, počitkom ali izletom.

V sredo med 8. in 9. uro čaka na vaša vprašanja vaš modri telefon.

Vaš urednik

ZAKAJ ODT EGUJEJO DOPUST ZA PROSTE SOBOTE?

Alojz Stružnik iz Tovarne ERO sprašuje, zakaj nam odtegujejo dopust za proste sobote. To vprašanje so postavili tudi delavci v obdelovalnici Tovarne TEA. Pravni oddelek daje naslednji odgovor:

Redne letne dopuste bodo urejali naslednji samoupravni splošni akti: samoupravni sporazum o združitvi

DESETO SREČANJE GORENJSKIH AKTIVISTOV

Na prostoru Gorenjskega sejma v Savskem logu v Kranju bo v nedeljo, 11. junija, že tradicionalno, tokrat deseto, srečanje gorenjskih aktivistov in borcev NOV. Priprave na veliko manifestacijo, ki naj bi se je udeležilo prek 10.000 ljudi, so že v polnem teku. To bo veliko srečanje borcev, mladine in drugih delovnih ljudi in občanov. Izšla bo tudi posebna brošura in spominska značka. Prodajali bodo tudi marksistično literaturo, na voljo bodo tudi plošče in kasete z borbenimi pesmimi. PTT Kranj pa bo pripravila poseben spominski žig. Prevozi v Kranj bodo organizirani z avtobusi in vlaki. Promet skozi Kranj bo omejen, obvoznica pa zaprta. Več o pripravah na letošnje srečanje gorenjskih aktivistov preberite v naslednjih številkah Iskre.

A. Boc

Priznanje za novinarko

Če boste kateregakoli novinarja vprašali, kakšen je njegov poklic, vam bo odgovoril, da je to najtežji poklic. In res je tako. Novinar mora biti vedno v središču dogajanja, da lahko objektivno poroča iz svojega okolja. To pomeni zanj precejšnjo obremenitev, ki ni vezana le na osemurni delavnik, temveč kar na ves dan. Sliši se morda čudno, toda le oglejte si uredništvo kakšnega časopisa, pa vam bo stvar mnogo jasnejša. Gore papirja, ki ga vsak dan novinarji tod napišejo, so sad njihovih razmišljanj in letanja na vse strani. Naglica, ki se odvija v uredništvu, je kakor smog, ki pokriva veliko

industrijsko mesto, zvonjenje telefonov pa kakor reglanje frkelj, ki bi jim bilo potrebno naviti ušesa. Si zamišljate delo v takšnem vrvežu?

V naši socialistični družbi, kjer uveljavljamo samoupravno novinarstvo, posvečamo veliko pozornost izobraževanju mladih novinarjev. Zavedamo se namreč, da nam Fakulteta za sociologijo, politične vede in novinarstvo ne daje dovolj kadrov, ki bi delali na področju novinarstva. Zato je potrebno mlade že v zgodnji mladosti navdušiti za pisanje, pri čemer imajo izredno veliko vlogo že osnovne in srednje šole. Poleg njih se s tovrstnim izobraževanjem ukvarjajo tudi nekatere družbenopolitične organizacije, še posebno ZSM. Le-ta ima v okviru občinskih konferenc formirane centre za obveščanje in propagando, ki so zadnje čase izoblikovali aktivne mladih novinarjev. Eden takih uspešno deluje pri Centru za obveščanje in propagando OK ZSMS Kranj. Aktiv je nedavno tega sodeloval v akciji „Novinarski dnevi v Kranju“, o kateri smo v našem časopisu že pisali. Tedaj smo zapisali, da so najboljši mladi novinarji ob koncu akcije prejeli novinarske izkaznice „Novinar OK ZSMS Kranj“. Med dobitniki teh izkaznic je tudi Anica Hrausky iz Iskre, zato smo jo zaprosili za kratek razgovor.

„Zaposlena sem v tovarni TEA, kjer sem lani začela delovati pri mladinski organizaciji,“ je začela pripovedovati Anica. „Vključila sem se v informativno komisijo, saj me je to področje najbolj zanimalo. Kmalu sem postala predsednik omenjene komisije in s tem avtomatsko tudi članica skupine za obveščanje pri konferenci mladih delavcev OK ZSMS Kranj. Tu pa se je pravzaprav vse začelo. Zasakala sem pero in napisala nekaj vrstic o delovanju naše osnovne organizacije v občinski mladinski informator. Članek so objavili. S tem pa sem dobila veliko spodbudo za delovanje v aktivu mladih novinarjev.“

— Kaj ti pomeni izkaznica „Novinar OK ZSMS Kranj“?

„Najprej moram priznati, da sem bila prijetno presenečena, ko sem izvedela, da bom dobila novinarsko izkaznico, saj je nisem pričakovala. Jasno je, da sem z izkaznico dobila tudi večjo odgovornost. Sedaj me ne veže le delo v osnovni organizaciji, temveč tudi delo v organih OK ZSMS. V naslednjem mandatsnem obdobju bom opravljala funkcijo sekretarja skupine za obveščanje pri KMD. Skušala bom mladim informatorjem v organizacijah združenega dela pomagati pri njihovih prizadevanjih za razvoj informativnega področja. Že nedavno končani novinarski dnevi so namreč pokazali, da bo potrebno marsikateri OO ZSMS resnično priskočiti na pomoč pri reševanju njihovih problemov na področju informiranja. Ugotavljamo namreč, da gre marsikje za nepravilen odnos do informiranja, za zapiranje informacij, ipd.“

— Kako pa gledaš na informiranje v Iskri?

„Konkretno v našem tozdu informiranje uspešno napreduje. Glede na potrebe izdajamo interne informacije „Informator delavcev tovarne TEA“, ki se je izkazal kot nujno sredstvo za obveščanje naših delavcev. V uredniškem odboru teh informacij sem kot predstavnik mladinske organizacije. Če gledam na splošno, bo potrebno na področju informiranja v Iskri storiti še marsikaj, saj vse prevečkrat ugotavljamo razne pomanjkljivosti na tem področju. Opažamo tudi oblike zapiranja informacij, kar je še posebno prišlo do izraza v javni razpravi o medsebojnih in samoupravnih odnosih, ki jo je pripravila naša mladinska organizacija. Vzroki za pomanjkljivo informiranje so tudi druge največ zato, ker se mnogi še ne zavedajo, da smo novinarji v socialistični družbi vsi, ne pa samo urednik ali novinar tovarniškega glasila.“

Miro Erziš

ODPRAVA NA GRAN PARADISO

Planinska sekcija Iskre Elektromehanike Kranj ima tudi letos v načrtu, da bo med kolektivnim dopustom organizirala odpravo v visokogorje Centralnih Alp, tokrat na Gran Paradiso (4061 metrov).

Udeleženci takih tur morajo biti dobro kondicijsko pripravljeni, zato bo zahtevana udeležba na pripravljajalnih turah, pa tudi opremljenost mora biti težavnostim primerna. Prijavitelci bodo glede tega imeli več sestankov. Prvi je napovedan za 1. junija ob 18. uri, v prostorih sindikata (nad menzo) v Savski loki v Kranju.

Informativne prijave zbira Volga Pakj, tajništvo ERO, tel. 28-22, kjer boste dobili tudi prijavnice.

Vabljeni!

Alojz Boc

Pred nedavnim so se od dolgoletne in marljive sodelavke Malke Protič v vrtalnici števec v Produkciji Elektromehanike proslavili sodelavci in ji ob spominskem darilu zaželeli mnogo zdravja.

Kako je z mladimi delavci v tovarni TEA

Mesec maj nas vedno obvezuje, da napišemo nekaj besed o aktivnosti mladih. Tokrat bi vas rad seznanil z delom osnovne organizacije ZSM v Tovarni TEA v prvih petih mesecih letošnjega leta.

Od 540 mlajših od 27 let nas je 70 vključenih v osnovno organizacijo Zveze socialistične mladine. Imamo šest komisij, ki zajemajo vsa področja družbenopolitičnega dela. Značilnost našega dela v tem obdobju je v tem, da smo se bolj usmerili k večjim akcijam in prireditvam v okviru celotne delovne organizacije Elektromehanike, kar je na drugi strani hromilo naše delo v OO. V teh akcijah je sodelovalo premalo članov, saj je teža vsega dela slonela na posameznikih. Ali drugače: v naših akcijah ni množičnosti. Ta problem pa ni značilen samo za nas. Imam občutek, da je mladina zasičena z mnogimi nepotrebnimi stvarmi. Nekdo je dobro ugotovil, ko je dejal: „... če bi vedno delali tisto, kar želimo, potem ne bi nikoli naredili tistega, kar bi morali.“

Zaskrbljujoče pa je to, da se stvari ne izboljšujejo. Nasprotno! Zato bodo potrebne spremembe tudi v naši družbi, če želimo pravilno vzgajati naše naslednike v socialističnem duhu.

Sedaj pa še nekaj podrobnosti o našem delu. Literarni večer, ki smo ga organizirali v počastitev 100-letnice rojstva Otona Zupančiča, je bil zelo dobro pripravljen, vendar je kljub temu izzvenel v prazno. S svojimi stva-

ritvami se nam je predstavila trenutno najboljša literarna skupina v Sloveniji, a je bilo literatov več kot obiskovalcev. To dokazuje, da v našem kolektivu ni zanimanja za tovrstne prireditve.

Kar se množičnosti tiče, nam je še najbolj uspela krvodajalska akcija, ki smo jo organizirali v sodelovanju z RK v februarju za Elektromehaniko na kranjskem območju. 60 prostovoljnih krvodajalcev se je odločilo za to humano akcijo. Število pa bi bilo še večje, če s tem ne bi zastala proizvodnja.

O zabavnoglasbeni prireditvi Iskra poje je bilo že precej napisanega, pa vendar velja poudariti, da je tu sodelovalo še največ članov. Le tako je lahko prireditev organizacijsko tako dobro uspela. Pevec amaterjev je verjetno še veliko med nami. Zato bomo prihodnje leto festival spet organizirali in pevce zopet poiskali.

Javna razprava na temo Samoupravni in medsebojni odnosi v Elektromehaniki, za katero smo bili pobudniki in organizatorji, je kljub skromni udeležbi naletela na velik odmev v naših sredinah in še sedaj aktualna. Tudi o tem smo že podrobno pisali v glasilu.

Tudi v pripravah za letošnje volitve smo sodelovali in na ta način vključili v samoupravne organe naše najbolj aktivne in primerne mladinke in mladince, ki bodo zastopali interese mladih in prenašali informacije v bazo in nazaj.

V maju smo sodelovali pri sprejemu Titove štafete v Kranju in tudi nosili štafeto palico s pozdravi predsedniku Titu.

Organiziranost sindikata

Na 16. redni seji predsedstva sindikata DO Široka potrošnja, ki je bila v Škofji Loki 19. maja, so delegati v okviru obsežnega dnevnega reda največ teže namenili obravnavi organiziranosti in delovanja sindikata delovne organizacije.

Delegati so izhajali s stališča, da je sedanja organiziranost sindikata s konferenco oziroma predsedstvom sindikata na ravni delovne organizacije prinesla mnogo pozitivnih rezultatov, zlasti na področju organizacijske in vsebinske krepitve ne le dela sindikata, temveč delovne organizacije v celoti.

Nove težnje za povezovanje sindikata zgolj na občinski in seveda republiški ravni, so delegati enotno ocenili kot nesprejemljive za sedanje razmere v Delovni organizaciji. Seveda nikakor ne gre prezreti pomena obojestranskega povezovanja osnovnih organizacij sindikata, ki bivalentno deluje v občini in Iskri kot celoti, dejstvo pa je, da bi uspešnost dela brez povezovalnega organa na ravni delovne organizacije postala dvomljiva. Specifični pogoji, ki veljajo za posamezne temeljne organizacije združenega dela, združene v Industrijo širokopotrošnih izdelkov, nikakor ne dovoljujejo „asimilacije“ TOZD na občinskem področju. Še težje pa bi sindikat s tako obliko organiziranosti zagotavljal osnovni družbeno-ekonomski status delavcev, ki v tej delovni organizaciji združujejo delo.

S tem v zvezi se je pojavila dilema, če naj bi predsednik predsedstva sindikata postal profesionalc ali opravljal delo v sedanji obliki. Prevladalo je mnenje, da profesionalizacija nikakor ni na mestu, je pa zato toliko bolj potrebna koordinacija dela, ki edina lahko zagotovi – v okviru specifičnosti Delovne organizacije, ki ima temeljne organizacije locirane skoraj po celi Sloveniji, nemoteno uveljavljanje pravic, pa seveda tudi opravljanje dolžnosti delavcev v združenem delu.

V skladu z razpravo o uspešnosti aktivnosti sindikata so delegati skušali oceniti izvajanje samoupravnega sporazuma o merilih za delitev sredstev za osebne dohodke. Že iz samega spoznanja, da izvajanje tega dokumenta v delovni organizaciji ni potekalo enotno – celo z zelo velikimi razlikami – je prevladalo mnenje, da o drugačni organiziranosti ni moč govoriti, saj podobne ugotovitve veljajo tudi za uveljavljanje sprejetih določil sindikalne liste. V zaključku razprave so delegati sprejeli sklep, da se strinjajo s stališčem sindikata SOZD Iskra, da v delovni organizaciji Široka potrošnja konferenca sindikata v sedanji obliki ostane.

INTERNA BANKA

Obravnava samoupravnega sporazuma o interni banki SOZD Iskra je

po posameznih temeljnih organizacijah združenega dela že zaključena, bistvenih pripomb na predlog dokumenta ni bilo, kar je razumljivo, ker so o tej temi fakultativno razpravljali že pred šestimi leti. Predlog samoupravnega sporazuma vsebuje vse zahteve zakona, odraža pa tudi vse značilnosti tekočega finančnega poslovanja v Iskri.

Samoupravni sporazum predvideva dvoje osnovnih funkcij interne banke – obvezna in fakultativna opravila, ki jih združujejo temeljne organizacije v interni banki. Obvezne akcije iz finančnega poslovanja SOZD Iskra so zlasti združevanje sredstev za rezerve in solidarnost, združevanje sredstev za interno izvozno stimulacijo, združevanje sredstev za večje investicije ter devizno poslovanje, ki bo samo na ta način zagotovilo enotnost nastopa na zunanem trgu.

Fakultativne akcije zajemajo predvsem združevanje kreditov za manjše investicije, poslovanje z vrednostnimi papirji, združevanje sredstev za skupno dogovorjene akcije ter najemanje kreditov, na primer za obratna sredstva.

Delegati so s tem v zvezi opozorili, da glede na planiranih 5 milijard investicij SOZD Iskra v naslednjih letih ne bo moč realizirati, v okviru dosežane vrstičarske in dostikrat celo separatne investicijske politike, temveč zgolj z enotnimi združenimi sredstvi, ki jih bo zagotavljala – v okviru izpolnjevanj določila samoupravnega sporazuma seveda – Iskrina interna banka.

Novo poslovanje bo zajemalo predvsem osnovno relacijo temeljna organizacija združenega dela – finančne službe delovnih organizacij (večina delovnih organizacij se je odločila, da ne bo ustanavljala posameznih internih bank, temveč bo opravila prevzela finančna služba) – interna banka SOZD Iskra (v končni fazi razporeja in združuje sredstva in funkcije).

Vse pripombe, ki pa v vsebinsko globljih sprememb niso zahtevale, so v komentarju že zajete, tako da bo osnutek v taki obliki lahko prišel v javno razpravo.

V nadaljevanju seje so delegati predlagali člane za konstituiranje izvršilnih organov delavskega sveta delovne organizacije, posredovali predloge za imenovanje komisije za odlikovanja, obravnavali pa so tudi priprave za sklic redne letne konference sindikata DO Široka potrošnja.

S.F.

Pričeli smo z intenzivnim šolanjem lastnega kadra, prvi sadovi so bili pred dvema leti, tako da imamo sedaj že domače RTV mehanike itd.

Po preventivni sanaciji smo dobili večji polet v letih 1972 in 1973, pridobili smo si nekaj industrijske konfiguracije, vse do leta 1974, ko je tovarno zajel požar. Nihče ni pričakoval, da bomo tako kmalu preboleli, z neverjetno žilavim kolektivom pa je bilo to mogoče. Tovarna se je vseskozi širila. Leta 1969 je v njej delalo 344 delavcev, danes jih je že 540 brez študentov. Hkrati z rastjo pa so se seveda porajali novi proizvodni programi. Ob začetku je bila tovarna močno predimenzionirana, že lani, ko smo v razvoj stereo radijskega aparata vložili 9 milijonov dinarjev, pa v tovarni ni bilo niti kvadratnega metra odvečnega prostora.

Stanislav Pavlin.

Vprašanje: S kakšnimi občutki puščate tovarno – ne popolnoma, saj ste za zadnje leto pred upokojitvijo prevzeli dela pri investicijah?

Pavlin: „V tovarni je danes že cela vrsta entuziastov, ki so proizvodni program skoraj izenačili z življenjskim. Težave, ki vsekakor bodo, ne bodo mogle zasenčiti načrtane vizije bodočnosti. V preteklosti smo morali praktično ustvarjati iz ničesar. Tako strogo sedaj ni več, vendar pa je pred tovarno izredno zahtevno obdobje, pred nami je proizvodnja novega Hi-fi aparata in ojačevalnih naprav, hkrati pa tudi prostorska sanacija tovarne.“

V tovarni je jedro, ki bo vleklo naprej, tako da se ne bojim oditi.“

Vprašanje: In še zadnje vprašanje: vam je ostal v spominu kakšen vesel dogodek?

Pavlin: „Ob vsaki obletnici je v tovarni navada, da se priredi manjše slanje z glasbo in plesom. Takrat seveda izbirajo plesalce delavke, večkrat so izbrale tudi mene. Nikdar me niso uspeli upehati, v zadnjem času pa sem očitno že nekoliko opešal, kajti to jim je uspelo!“

Stane Fleischman

S seje predsedstva sindikata DO Široka potrošnja.

Izboljšanje poslovanja

Čeprav fizična realizacija v temeljnih organizacijah Industrije širokopotrošnih izdelkov ni najboljša, pa je za poslovanje značilno, da je slika nekoliko boljša.

Delovna organizacija v celoti je v prvem kvartalu dosegla pozitiven finančni rezultat, izguba je bila edino v TOZD Montaža elektromotorjev Idrija, ostale temeljne organizacije pa so ustvarile nekaj sredstev za razširjenje materialne osnove dela in obnavljanje rezerv. V primerjavi s planiranim so najboljši finančni rezultat dosegli v TOZD Antene Vrhnika, in TOZD Elektromotorji Železniki. Domača prodaja je dosegla 22 % letnega plana, slabši pa je rezultat na inozemskem trgu, kjer je bil plan realiziran samo s 17,5 %.

Proizvodnja po stalnih cenah je bila v prvem kvartalu dosežena s 83,2 %, ki predstavljajo 21,5 % letnega plana. Najslabša realizacija proizvodnje je bila v TOZD TV Pržan in v Tovarni gospodinjskih aparatov v Retečah. V primerjavi s 1. kvartalom 1977 se je proizvodnja najbolj povečala v Elektromotorjih (51,0 %), v Pržanu pa je celo manjša za 13,5 %. Delovna organizacija v celoti je povečala proizvodnjo glede na isto obdobje lani za 11,2 %.

Letni plan prodaje delovne organizacije je realiziran z 21,9 %, plan prodaje med TOZD z 19,2 %, plan ostale lastne prodaje pa je dosegel 29,1 % letne realizacije. V primerjavi s 1. kvartalom 1977 je prodaja večja za 25,2 %. Najboljše rezultate so dosegli v TOZD Antene Vrhnika in TOZD Elektromotorji Železniki, kjer so tudi presegli četrtno letnega plana.

Na področju izvoza se je izredno slab januarski prihodek popravil, v februarju in marcu izvoz narašča, tako da je v prvem tromesečju letni plan izvoza IC realiziran z 19,4 %, kar istočasno predstavlja 17,5 % gospodarskega plana Široke potrošnje. Procenti za normalnim statističnim odstotkom izpolnitve plana zaostajajo, saj le-ta predvideva v prvem kvartalu 21 do 22 % izpolnjevanja letnega plana. Plan

so najbolje realizirali v Pržanu, nobena od ostalih TOZD pa ni dosegla 20 % izpolnitve plana.

Največji izpad je v izvozu gospodinjskih aparatov, uvozni plan pa je realiziran z 18,8 %. Vrednost uvoza reprodukcijskega materiala je za 14,6 % manjša kot v istem obdobju preteklega leta.

V prvem četrtletju je bil poprečni osebni dohodek v delovni organizaciji 4.559 din. Posamezne temeljne organizacije planirane višine večinoma še niso dosegle, glede na poprečje preteklega leta pa so se osebni dohodki različno povečali. Najmanjša rast je zabeležena v Antenah in Gospodinjskih aparatih, največja pa v Pržanu in Sprejemnikih. Poprečno število zaposlenih je bilo 3.153, kar je 97,4 % letnega plana.

V prvem kvartalu so četrtno letnega plana celotnega prihodka presegli samo v TOZD Antene, približali so se mu še TOZD Elektromotorji, najslabše pa je stanje v TOZD TGA. Rezultat delovne organizacije je približno 4 % pod linearno četrtno letnega plana. Enako se giblje tudi doseganje planiranega dohodka in čistega dohodka. Plan je realiziran in celo presežen na Vrhniki in v Železnikih, povsod drugod pa je rezultat pod predvidenim.

Prvi kvartal so s pozitivnim finančnim rezultatom zaključile vse TOZD razen Montaže, glede na planirano akumulacijo pa je najboljši rezultat dosežen v TOZD Antene z 48 % letnega plana in TOZD Tovarna elektromotorjev, kjer so realizirali celo 53 % letnega plana.

Sredstva in viri so se glede na stanje ob začetku leta povečali. Precej so se povečale terjatve do kupcev in denarna sredstva, stanje zalog surovin in materiala se glede na začetek leta ne povečuje, manjše pa so zaloge gotovih izdelkov.

S.F.

TOZD SPREJEMNIKI SEŽANA

Dolgoletni vodja odhaja

V sredini maja je nasledniku pustil opravljanje delovnih dolžnosti individualnega poslovnega organa dolgoletni direktor sežanske tovarne Stanislav Pavlin, ki je – kakor sam poudarja, z neumorno pomočjo vseh sodelavcev iz nekdanje tovarne, ki je iz leta v leto prinašala zgolj izgube, uspel narediti sodobno tovarno z obsežnimi razvojnimi in programskimi načrti. Ob njegovem odhodu smo mu postavili nekaj vprašanj, s katerimi se je ozrl v preteklost ter označil prehojeno pot.

Vprašanje: Pred prihodom v Sežano ste v Horjulu z velikimi naporji in seveda z izdatno pomočjo Iskre uspeli sanirati tovarno. Kako pa ste pravzaprav od tam prispeli na čisto našprotni konec Slovenije?

Pavlin: „V Horjulu se je že pred mojim prihodom sanacijska komisija brezupno trudila, da bi iz skoraj popolne zavoženosti naredila likvidno tovarno. Z nekaj novimi ukrepi smo stanje končno uspeli sanirati, za delo na tem področju pa sem dobil celo priznanje Iskre. Tedanji generalni direktor Vladimir Logar me je prepričal, da se lahko „preizkusim“ še na enem primeru, Sežani, kjer je takrat delovala začasna uprava – z zelo slabim uspehom. Morda tudi klima v Horjulu – stalno dež in slabo vreme – me je – ljubljancem – napotila na sončno Primorsko, kjer sem se potem do-

končno „zakoreninil“.

Ob mojem prihodu v Sežano je bilo stanje v tovarni, milo rečeno, porazno. Med tovarniškimi zidovi strahovita demoraliziranost kadra, tako da so bile visoke blokade žiro računa takrat celo manjši problem. Med drugo svetovno vojno sem se v zaporih večkrat srečal s Primorci in spoznal, da so kleno ključstvo, kot pobege taboriščnik pa sem bežal čez ozemlje Primorske – vse to mi je še pred prihodom v Sežano dalo nekakšno moralno obvezo, da po svojih močeh pomagam.

Takoj po prihodu v Sežano sem se odločil, da si moramo naliti čistega vina – situacija je bila kritična, nikakor pa ne izgubljena. Že takrat smo se dobro zavedali, da v prizadevanjih sami ne bi uspeli, z Iskrino pomočjo pa smo uspeli prebroditi vse težave. Seveda je jasno, da sanacije ni moč opraviti od zunaj, temveč je to dolžnost kolektiva. Prav takrat pa nas je precej ljudi zapustilo, tako, da smo angažirali „poslednje Mohikance“ in na račun marsikaterega udarniškega dneva prišli na zeleno vejo. Pričeli smo konsolidirati službe, že takrat pa nam je bilo jasno, da brez izšolanega kadra v perspektivi slabo kaže. Osebni dohodki, kakršni so bili, pa ne vem kakšnih ambicij niso dovoljevali, nismo uspeli niti s sklepi delavskega sveta, ki je odobril izredno dobre dohodke za manjkajoče strokovnjake.

TOZD SPREJEMNIKI SEŽANA

Investicije že tečejo

Iz občasnega poročila delavskemu svetu TOZD Sprejemniki Sežana povzemamo kratko poročilo o poteku priprav in izvajanju investicij v sežanski temeljni organizaciji. Investicije v infrastrukturalne naložbe, ki obsegajo dela na organizacijskem kolektorju novim cestnim priključkom industrijski cesti in novi trafo postaji, že po-

tekajo. Izdelan in podpisan je samoupravni sporazum vseh zainteresiranih, v postopku pa je pridobitev soglasja za novo trafo postajo in izdelavo izvedbenih projektov, zemljiško-knjižno dokumentacijo in odkup zemljišča.

V tem mesecu je tovarni uspelo dobiti dovoljenje za uvoz opreme za

Nekaj podatkov o rasti tovarne

Za desetletno obdobje (1967–1977) je za sežansko tovarno zanimivih vrsta značilnosti.

Prva tri leta 1967, 1968, 1969 so poslovali z izgubo, tako da poslovnega sklada pred letom 1970 ni bilo. Položaj se je iz leta v leto izboljševal, do leta 1977, ko je poslovni sklad že omogočal financiranje novih investicij.

Zanimiv je tudi pregled realizacije plana po procentih. Od leta 1968, ko so realizirali 61 %, je šlo stanje navzgor do leta 1970, ko so prvič presegli planirani rezultat in dosegli 115 % realizacijo, potem pa vse do leta 1977, ki so ga zaključili s 104 % plana niso dosegali s 100 %, poprečje se je gibalo okrog 95 %. Zanimivo je, da je v zadnjih letih manjša tudi akumulacija, ki je bila lani 4 %, največja pa je bila leta 1970 – 7,6 %. Značilno za indeks rasti poprečnih osebnih dohodkov je, da so najbolj rasli v letu 1975 (132), najmanj pa v letih 1969, 1970 in 1977, (109, 111, 117), tako da je bil lanski poprečni osebni dohodek 3.893 dinarjev. Najvišji indeks rasti bruto realizacije na zaposlenega je bil 1974. leta 1969, 156 leta 1970, ter 135 v preteklem letu.

S. F.

S.F.

Obisk gostov iz ČSSR

Med prvomajskimi prazniki so nas obiskali predstavniki tovarne merilnih instrumentov Metra Blansko iz Češko-slovaške. To je bil tradicionalen obisk, kot je tudi tradicionalno sodelovanje Iskre, še posebej nekdanje Počitniške skupnosti z omenjeno tovarno. Gre za izmenjavo delavcev obeh podjetij po načelu recipročnosti na področju letovanja oz. izletništva. Češki delavci prihajajo poleti k nam na morje, na Dugi otok, enako število naših ljudi pa v istem letu obišče in si ogleda Češko.

Tokrat je prvič skupaj s sindikalnimi voditelji, katerih domena je dopustovanje, prišel na obisk tudi generalni direktor podjetja tov. Funk. Z naše strani so v pogovorih sodelovali direktor Iskra ISE Dvoraček, Stegnar

ter Šilc in Janežič iz dejavnosti za rekreacijo in letovanje. Izražena je bila obojestranska želja po nadaljnjem sodelovanju, saj je taka vez pomembna za povezovanje in izmenjavo izkušenj delavcev različnih držav. Marjan Dvoraček je opozoril goste, da se je na Dugem otoku zaradi adaptacije kuhinje zmanjšala terasa, nastal je problem pomanjkanja prostora, vendar obljubil, da bomo postavili vse sile, da bo nova terasa nared do sezone in s tem odpravljeno morebitno čakanje na obroke, oz. strežba v turnusih. Na kraju smo določili tudi datume prihodov čeških skupin na 19., 29., julij in 8. avgust, za izleta naših delavcev na Češko pa 24. junij ali 1. julij in v jeseni 16. ali 23. september. jb

Uspel avtorally Iskre

Pokroviteljstvo nad letošnjim VII. turističnim avtorallyem Iskre je prevzela TOZD TELA, zato se je začel in končal na njenem parkirišču, oz. z razglasitvijo rezultatov v njeni lepo urejeni menzi.

Že kar v začetku lahko rečemo, da je letošnji rally dobro uspel, tako v organizacijskem pogledu, kot tudi glede števila udeležencev, čeprav smo to pot med tekmujočimi pogrešali nekatere, ki so se na prejšnjih vožnjah dobro izkazali. Na avtorallyu je letos nastopilo nad 130 posadk, med katerimi je bilo 8 ženskih, kar je doslej njihova najštevilnejša udeležba. Nad 130 vozil pomeni, da je bila to pri nas ena izmed najmočnejših tovrstnih prireditvev, ki zgovorno pričča, da je med Iskraši vedno več ljubiteljev te športne panoge. Udeleženci avtorallya so na parkirišču pred TOZD TELA na Savski cesti najprej „za ogrevanje“, opravili spretnostno vožnjo in premagali oviro, nato je za vsakega izmed njih elektronska ura začela odmerjati čas. S štarta so vozila odbrzela (nekatera celo kar prehitro, čeprav za to ni bilo potrebe) na nad 150 kilometrov dolgo tekmovalno progo. Le-ta je iz Ljubljane vodila do Trzina, Mengša, Brnika in prek Kranja do Lipnice, kjer je bila časovna kontrola. Prehodna kontrola je bila tudi že med Brnikom in Kranjem.

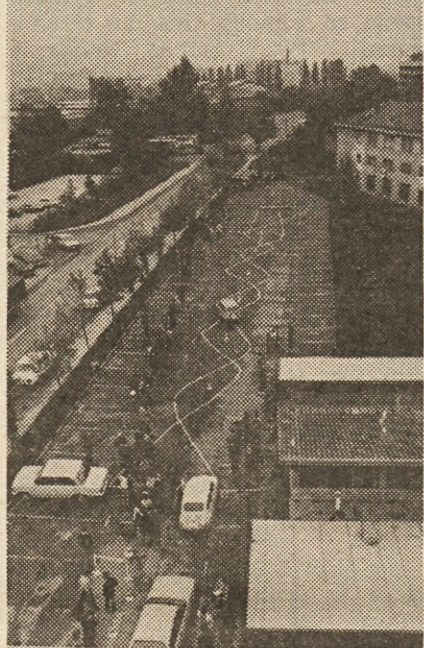
V Lipnici, za tovarno mehanizmov so tekmovalci in sovozači streljali z zračno puško, nato pa so nadaljevali pot do Kroke in po gorski cesti čez Jamnik na Dražgoše, kjer so pri spomeniku reševali teste iz NOV, se nato spustili v dolino ter prek Česnje in Škofje Loke v Kranj, kjer so ob tovarni telekomunikacij na Laborah opravili drugo spretnostno vožnjo ter pokazali svojo natančnost pri dotiku vozila s stojalom z žogo, nato pa je sledila še preostala pot v Ljubljano, kjer je bila pred TOZD TELA še zadnja spretnostna vožnja, za tem pa razglasitev rezultatov.

Najboljše tri posadke v vsakem tekmovalnem razredu so prejele kolajne, za najboljše tri v ekipni uvrstitvi pa so bili spominski krozniki, vsi udeleženci pa so dobili spominske obeske za ključke v obliki ključavnic, takojmenovanih žabic. Seveda ni manjkalo tudi žrebanje praktičnih nagrad, po razglednicah, ki so jih morali tekmovalci kupiti pri spomeniku na Dražgošah, nanje napisati svojo tekmovalno številko in razglednice oddati kontroli na cilju. Letošnji turistični avtorally Iskre je tudi v vremenskem pogledu uspel, saj se je dež predstavljal le s pljuskom v Lipnici ter po končanem tekmovalstvu, ko so udeleženci že sedeli pri okusnem „pasulju“ v menzi. Kako uspešni pa so bili posamezni tekmovalci povedo na naslednji rezultati

TEHNIČNI REZULTATI

I. razred: 1. Čokan (IEZE-SS) 164, 2. Košir (ATC) 190, 3. Tomat (I. C.) 192, 4. Fajfar (ATC) 197, 5. Sretnik (Elektronika) 203, 6. Košir (Mehanizmi) 207, 7. Delo-

renzo (IEZE-Orod.) 212, 8. Gartnar (ATC) 219, 9. Luzar (IEZE-Upori) 221, 10. Mlinar (IEZE-Feriti) 223, 11. Grgič (TELA), 12. Rupnik (TGA), 13. Kulovec (Feriti), 14. Breznik (MSO), 15. Jekovec (Elektromeh.), 16. Dornik (Mehanizmi), 17. Lavrič (Ker. kondenzatorji), 18. Možina (Vega), 19. Cimerman (Avtoelektrika), 20. Furlan (Avtoelektrika), 21. Potočnik (Elektromeh.), 22. Vencelj (Elektroliti),

Pogled na prizorišče prve in zaključne spretnostne vožnje na parkirišču na Savski cesti.

23. Remic (Stikala), 24. Hočevnar (Elektromeh.), 25. Blatnik (Napajanja), 26. Zvonar (Orodja), 27. Cegljar (ATC), 28. Čarman (IPT), 29. Gregorač (Montaža Idrija), 30. Mattias (Elektronika), 31. Podobnik (TEN), 32. Kranjčič (Vega), 33. Jeretina (TGA), 34. Balažič (TELA), 35. Makuc (Avtoelektrika), 36. Papavec (TV Pržan), 37. Bizjak (DES), 38. Rojšek (IPT).

II. razred: 1. Košir (ATC) 192, 2. Bertonec (Mehanizmi) 202, 3. Šketa (Žarnice) 212, 4. Rauh (Avtomatika-Orod.) 215, 5. Koželj (SEM 223, 6. Mandeljic (Vega) 223, 7. Demšar (TV Pržan) 233, 8. Skarza (Feriti) 234, 9. Šolar (Mehanizmi) 234, 10. Dolenc (TELA), 11. Milhner (Š. P.), 12. Vidic (IPT), 13. Zorn (IEZE), 14. Jevšek (Vega), 15. Fekonja (TEN), 16. Seljak (TV Pržan), 17. Grajski (Elektromeh.), 18. Por, 19. Vrhovski, 20. Geršak (vsi Vega), 21. Lozar (I.C.), 22. Sehafter (I.C.), 23. Kacin (Štip.), 24. Sršen (TV Pržan), 25. Čarman (TEN), 26. Škofic (Elektromeh.), 27. Veljkovič (Napajanja), 28. Mole (Elektromeh.), 29. Bizjak (SVN), 30. Čotar (DES), 31. Perko (TGA), 32. Vrhunec (Magnet), 33. Zalokar (Elektromeh.), 34. Stepančič (M.Z.), 35. Bugar (TV Pržan), 36. Cukrov

V času od 3. do 20. maja je na Dugem otoku delala prva 15-članska mladinska brigada Iskre. Mladi, katerih del je na zgornji sliki med odmorom, so pomagali pri gradnji kuhinje, pri čiščenju kampa, največji pa je bil njihov delovni prispevek pri izgradnji poti na Rdeče skale in k pristanišču. Preteklo soboto pa je na Dugi otok odšla še druga mladinska brigada, ki ji prav gotovo ne bo manjkalo dela.

- (TV Pržan), 37. Boc (TEN), 38. Lužer (MSO), 39. Spimger (Žarnice), 40. Šilar (TGA), 41. Starčevič (Elektronika), 42. Suhadolnik (TV Pržan), 43. Kobal (M.Z.), 44. Markovd (MSO), 45. Filej (Avtoelektrika).
- III. razred: 1. Martinjak (Elektromeh.) 189, 2. Lombar (ATC) 203, 3. Volkar (SVN) 222, 4. Jarc (IEZE-SS) 230, 5. Kotar (Vega) 242, 6. Beršek (IPT) 242, 7. Požar (TGA) 244, 8. Žnidaršič (Elektromeh.) 251, 9. Birska (DES) 261, 10. Bernard (Elektromeh.) 275, 11. Toman (Mehanizmi), 12. Cimperman (IPT), 13. Dobnikar (IPT), 14. Rahne (Žarnice), 15. Platiša (Žarnice), 16. Brešiček (Napajanja), 17. Jereb (TV Pržan), 18. Plahuta (DES), 19. Srebot (I.C.), 20. Jurič (TELA), 21. Furlan (Vega).
- Ženski razred: 1. Dobrila 273, 2. Žagar (obe Vega) 279, 3. Kapus (IEZE-SS) 309, 4. Brezovar (TGA) 312, 5. Susman (Vega) 313, 6. Femec (IEZE-SS) 334, 7. Kralj 335, 8. Ponikvar (obe Vega) 352 kazenskih točk.

BILI SMO NA POLŽEVEM

Pred tremi leti smo v našem časopisu prvič omenili „pohod na Polzevo“. Podrobno smo opisali, kako je sploh prišlo do tega, da sta se dva Iskraša pred sedmimi leti podala peš iz Ljubljane na Polzevo in kje poteka pot. Od takrat se tega pohoda udeležuje vsako leto več ljubiteljev hoje v naravo. Kaj naj pravzaprav povem o letošnjem? Težko je namreč napisati kaj novega o izletu, ki se ponavlja vsako leto. Pa vendar nekaj je. Do sedaj je bil vsakokratni start pred gostilno „Česnovar“ na Dolenjski cesti. Letos smo si morali izbrati nov start in sicer gostilno „Krim“ prav tako na Dolenjski cesti, „Česnovarja“ so namreč porušili. Slišati je bilo, da je enako usojeno tudi „Krimu“. Upamo, da nam startov ne bo zmanjkalo in da zaradi tega z našimi „polževimi“ pohodi ne bomo nehali. Nasprotno, sklenili smo, da bomo morali v to vključiti več mladine. Sedmi po vrsti, to je letošnji pohod smo posneli na filmski trak. Ta pohod je bil za nas stalne udeležence še posebnega pomena, ker se letos za spremembo od vseh ostalih izletov, na določenem mestu – po naše na Bermudskem trikotniku – nismo izgubili. Povedati je treba, da pot ni markirana. Odkritje te ture je bila tudi gostilna, katere do letos nismo našli. Ta je približno na pol poti v vasi Mali Lipoglav. V njej smo se po štiriurni hoji odpočili in najedli. Žejni nismo bili, saj je bilo precej hladno in oblačno. Tokrat smo dosegli tudi časovni rekord. Od vseh doseženih izletov smo prišli na cilj v najkrajšem času, to je v sedmih urah in pol. Na Polževem smo se tako kot po navadi fotografirali za „časopis“. Nato je sledil bolj prijeten del – polževa pojedina, metliška črnina in tudi ples. —ka—

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi najinega očeta
• FRANCA ŠILARJA

se toplo zahvaljujemo vsem sodelavcem in sodelavkam Iskre – Elektromehanike Kranj, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala vsem za darovano cvetje, izraze sožalja in denarno pomoč. Lepa hvala tudi govorniku za poslovljni govor

hčerki Vlasta in Nuša Šilar.

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega očeta
CIRILA BENEDIČIČA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem in sodelavkam TOZD ATC – oddelka mehanske obdelave in vsem ostalim za denarno pomoč in izrečena sožalja. Vsem še enkrat iskrena hvala!

sin Ciril z družino

ZAHVALA

Vsem sodelavcem iz TOZD AET se iskreno zahvaljujem za izkazano mi pomoč ter izraze sožalja ob bridki izgubi moža.

Ana Škoberne
s sinom Renatom
in hčerko Rosano.

ZAHVALA

Ob prerani smrti
dragega očeta

FRANCA OSTERMANA

se iskreno zahvaljujemo sodelavcem številčnika TOZD Števeci, vtične enote TOZD ATC in TEA za podarjeno cvetje, izrečeno sožalje in spremstvo na njegovi zadnji poti
žalujoče hčerke: Anica Debeljak,
Milena Lebar in Marija Tušar.

Posadke iz strokovnih služb IEZE so si priporile ekipno 2. mesto.

Začetek spretnostne vožnje na Laborah.

Na strelski preizkušnji v Lipnici.

Kontrolna ekipa pri spomeniku na Dražgošah.

Za protiutež P 126 je sodelovala tudi „cestna križarka“.

ISKRA — Institut za kakovost in metrologijo
Ljubljana, Tržaška c. 2

Komisija za delovna razmerja
objavlja prosta dela in naloge
administratorke

pogoji:
— dveletna administrativna šola
— 2 leti delovnih izkušenj
— dvomesečno poskusno delo
Delo se združuje za nedoločen čas. Objava velja do zasedbe del oziroma nalog.
Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev posredujete na naslov:
Iskra — Institut za kakovost in metrologijo
Kadrovska služba
Ljubljana, Tržaška c. 2

Animatorji kulturnega življenja

S čim vse se ukvarjajo zaposleni v novogoriški Iskri v prostem času? Na to vprašanje bi bilo verjetno zelo težko odgovoriti, in vendar sem izvedel za skupinico mladih, ki posveti ves prosti čas kulturnemu življenju. Ta skupinica, štirje od nje so zaposleni v Avtoelektriki, se je prejšnjo nedeljo predstavila občinstvu z igro „Burke o jezičnem dohtarju“, ki je po mnenju vseh odlično uspela.

Branko Žbogar.

Dramska skupina, ki deluje v okviru ZSMS Banjšice, se je pripravljala na to uprizoritev od letošnjega januarja. S to predstavitevijo so v skromni igri besedi ponesli živi delček kulture kmečkim v delo zaverovanim ljudem.

Miroslav Sedevčič.

Dan pred premiero sem obiskal te prizadevne fante in dekleta ter malo poklepetal z njimi o težavah in načrtih za bodoče delo. Ogledal sem si tudi prostor, kjer je bila naslednji dan prireditev in opazil: koliko prostega časa in truda so vložili v pripravo vsega potrebnega za predstavo. Kraj sam, ki leži na višini 700 m nima primernega prostora, nima dvorane za take in podobne prireditve, zato so ti

Ivan Bremec.

kulturni animatorji improvizirali to gledališče na skednju. Žal, še danes je tako, kraj je v razviti občini nerazvito območje. In vendar vztrajajo. Kljub temu, da delujejo v težkih pogojih, vaje so imeli v privatnih stanovanjih, je bil njihov trud poplačan s

Jože Sedevčič.

tem, da si je predstavo ogledalo preko 400 obiskovalcev od blizu in daleč.

Branko Žbogar, doma iz Banjšic, je vodja te dramske skupine. „Ljudje v teh krajih so daleč od kulturnih središč, zato se je že leta 1950 porodila zamisel o uprizoritvi Linhartove „Županove Micke“. Zaradi trdega dela in slabih pogojev je delo mlade dramske skupine zamrlo, vendar ne za dolgo. Leta 1961 je skupina nastopila s Finžgarjevo dramo Razvalina življenja. V letu 1975 pa so ponovili Županovo Micko. Že naslednje leto je skupina odigrala Rendez Vous, letos

Sonja Žbogar.

pa smo se odločili za burko o Jezičnem dohtarju.

Za to delo smo se odločili predvsem zato, ker je preprosto, razumljivo za slehernega obiskovalca in tudi za nas je kot nalašč. Prepričan sem, da bomo uspeli.“

Miroslav Sedevčič je zaposlen v tovarni velikih zaganjalnikov na liniji rotorja. V tej igri nastopa v vlogi bi-riča.

„Prav zato, ker v teh krajih praktično ni zabave, pričakujemo velik obisk. Delo smo dobro naštudirali, zato v uspeh ne dvomim. Veliko prostega časa in truda smo vložili v to predstavo, saj smo dobili majhno pomoč le s strani Iskre – Avtoelektrike, kulturno prosvetnega društva Nova Gorica, Primorsko dramsko gledališče pa nam je pomagalo predvsem z nasveti. Vsekakor pa ta predstava ni naše zadnje delo, saj smo sklenili, da bomo s to dolgoletno tradicijo nadaljevali.“

Ivan Bremec, opravlja dela in naloge v serijski proizvodnji v tovarni malih zaganjalnikov. V tej predstavi igra glavno vlogo, torej jezičnega dohtarja. „Vlogo sem sprejel z veseljem, vendar tudi s precejšnjo mero strahu in treme, saj nisem še nikoli nastopal na odru. Kljub temu pa upam, da bom uspel, saj sem vlogo do potankosti naštudiral. Vaje, ki smo jih imeli od novega leta, so bile zelo naporne, saj smo se učili v prostoru, ki ni bil ogrevan, vse proste sobote in nedelje smo posvetili samo temu. Veliko nas je, ki delamo v dveh izmenah tako, da smo se med tednom le malokrat dobili. Vendar smo sedaj, ko smo tik pred premiero, na vloženi trud pozabili, preostane nam le želja, da bodo tudi obiskovalci zadovoljni z našo predstavitevijo.“

Jože Sedevčič je zaposlen v tovarni velikih zaganjalnikov, nastopa pa v vlogi suknarja. To je že njegova druga vloga, prvič je nastopil z velikim uspehom v Županovi Micki. „Ni nam veliko, ki smo pripravljali nastopati, zato smo imeli dokaj skromno izbiro tovrstnih del. Vaje so bile zares težke, saj smo morali večkrat v zimi, po snegu v neogrevan prostor samo zato, da bi uresničili naš cilj in omogočili prebivalcem teh krajev urico kultur-

Mlada dramska skupina iz Banjšic.

nega življenja in pozabo na težko kmečko delo. Žal, imamo velik problem s prostorom, ob tem pa je potrebno vsekakor upoštevati našo voljo in pogum, saj smo praktično iz nič ustvarili nekaj res kvalitetnega.“

Sonja Žbogar, zaposlena v delovni skupnosti skupnih služb, je pomagala tej dramski skupini kot šepetalka, vendar ni imela večjega dela, saj so se igralci res potrudili.

„Začetek je bil res težak, vendar nas je hotenje, da moramo dvigniti kulturno življenje na vasi, preveč si-

lilo, da bi odnehali. Naš trud je pozabljen, zato so pred nami tudi daljnosežni načrti in cilji, ki smo si jih zadali. S to predstavitevijo bomo obiskali tudi bližnje kraje, naše prvo naslednje gostovanje pa bo v Lokovcu. Veseli smo, da nam je uspelo, še bolj veseli pa bomo jutri, če nas bo občinstvo dobro sprejelo in nagradilo naš trud z aplavzom, ki bo najlepše darilo za nas mlade animatorje kulturnega življenja.“

Marko Rakušček

4. JUNIJ DAN KRVODAJALCEV

Letos mineva 25 let prostovoljnega krvodajalstva pri nas, mineva 25 let odkar smo prešli iz plačanega na prostovoljno, anonimno dajanje krvi. Prvi koraki na prostovoljnem krvodajalstvu niso bili lahki. Našli so se takšni ljudje, kateri so delali antipropagando, kateri so s svojo protipropagandno dejavnostjo vnašali nemir v naše prve krvodajalce.

Vendar sta bila zavest in humani odnos do sočloveka močnejša v našem delovnem človeku.

Zavedali smo se, da naša kri rešuje življenje otroku, materi, očetu, sodelavcu. In ta zavest je vodila vse nas aktiviste – krvodajalce. Že leta 1953 smo imeli v Sloveniji registriranih več krvodajalcev, kot leta 1952, ko smo še kri plačevali. In po 25 letih prostovoljnega krvodajalstva, se je število krvodajalcev močno povečalo, saj Slovenija posega v sam svetovni vrh krvodajalstva.

Teh uspehov pa sami aktivisti ne bi mogli doseči, če ne bi bili imeli vse podpore in razumevanja široke mase delovnih ljudi in vseh družbenopolitičnih organizacij, kot so SZDL, ZK, ZSS, ZSMS in ne na koncu

samoupravnih in vodstvenih organov v samih delovnih organizacijah.

Za vso pomoč in razumevanje pri našem aktivističnem in našem humanem dejanju ob naši skupni 25. obletnici vsem najlepše čestitke.

Ob tej priliki pozivam vse tiste zdrave sodelavce, občane, kateri še niso v naših vrstah, da dajo vsaj enkrat letno kri in gredo z nami v lepši jutri. Saj kri dati ni težko – ne boleče, živila pa bo v nas in njih zavest, da smo s svojim humanim dejanjem morda rešili komaj rojeno življenje.

Imejmo v srcu to, da bomo jutri morda sami potrebovali kri. Zato dajmo danes, za zdrav in lepši jutri.

Za vso pomoč in razumevanje od vsega začetka našega aktivističnega dela in našega humanega dejanja – dajanja krvi ob našem skupnem jubileju 25. obletnici krvodajalstva iskrene čestitke in topla zahvala tistih, kateri so našo kri dobili. Najlepša hvala.

Za aktiv Rdečega križa
ZP ISKRA TOZD – IPT
STUBIČAR Anton

Prebrali smo za vas

Če bi kdo pričakoval, da so spomini znane francoske filmske igralkke Simone Signoret podobni običajnim spominom številnih filmskih zvezdnikov, bi bil v globoki zmoti. Kajti njeni spomini, oziroma biografski oris, napisan v prvi osebi, se zdaleč niso niti malo senzacionalistični, površni, lažni in lakirani, kot jih običajno pišejo plačani pisci bolj za reklamo filmskih zvezdnikov kot pa z namenom orisati in opisati neko življenje pomembnega igralca ali igralkke in njegove umetniške in življenjske probleme.

Knjiga zelo inteligentno, pronicljivo in živopisno popisuje življenjsko pot pariškega dekleta, po očetu židovskega rodu, saj se Simon Signoret v resnici piše Kaminker in je svoj umetniški priimek privzela po dedu, ki dorašča v drobnomeščanski družini in doraste v času vojne, kjer se znajde v odporniškem francoskem gibanju, da bi po vojni začela bleščečo gledališko in filmsko kariero ob strani svojega moža, šansonjerja in filmskega igralca Yvesa Montanda. Za razliko od številnih drugih njenih poklicnih kolegov pa njeno povojno življenje ni posvečeno samo igralski umetnosti, temveč hkrati tudi izredni politični in napredni angažiranosti, ki je skupaj z njenim možem, zlasti v času hladne vojne, pomenila tudi določen državljanski pogum in doslednost.

V knjigi sicer igralka pravi, da ni bila nikoli članica komunistične partije Francije, vendar je kot napreden aktivist za svetovni mir in sožitje skupaj s svojim možem še kako aktivno delovala v povojnem političnem življenju svoje domovine, Evrope in sveta. Tudi te strani, posvečene politiki in naprednemu angažiranju, so po svoje izredno zanimive in več kot dokument dobe: njena srečanja in razgovori s Hruščovom, Titom in še vrsto drugih državnikov presegajo običajne zapiske, saj jasno kažejo igralkin politični in napredni profil, hkrati pa pričajo o nekem razdobju naše moderne zgodovine, ko se je boj za humani in človeški svet po drugi vojni vodil vseh povsod in v katerem so imeli nemajhne zasluge tudi ljudje takšnega umetniškega kova, kot sta bila Simone Signoret in Yves Montand.

Za nas Jugoslovane pa je v tej knjigi še nekaj izredno zanimivega in tehtnega: stališče zakoncev Montand ob napadu informbiroja na našo deželo, ko sta oba brezkompromisno proti stalinistični politiki stopila na stran naše domovine in zato tudi ni nič čudnega, če med drugim preberemo v tej knjigi tudi priznanje nam, ko je igralka zapisala, da je bila Jugoslavija edina socialistična dežela, v kateri so predvajali film „Priznanje“ posnet po istoimenski knjigi češkoslovaškega revolucionarja Arturja Londona, žrtve stalinističnega lažnega procesa v katerem je glavno vlogo igral njen mož Yves Montand.

Knjigo Simone Signoret „Hrepenenje ni več, kar je bilo“, je odlično prevedel France Šušteršič. V opremi Nadje Furlan je igralkine spomine izdala založba Borec iz Ljubljane.

D.Ž.

Planinci!

Planinska sekcija PD Iskra pri Klubu štipendistov še vedno uspešno prireja predavanja in izlete s poučno strokovno vsebino na temo planinstva.

V okviru nekakšne poljudne planinske šole, ki jo vodi znani alpinist Tone Sazonov-Tonač, skušamo začetnike in tudi že stare znanke planin strokovno seznaniti z osnovami, ki naj jih obvlada vsak gornik. Tako so se v prostoru Kluba štipendistov zvrstila že štiri predavanja, popostrena tudi z diapozitivi. Prvo je obdelalo poglavje o planinski opremlitvi. Prisotni so izvedeli, kaj vse mora imeti s seboj planinec na izletih v različnih okoliščinah, kakšna naj bo oprema, njene dobre in slabe strani. Predavanju je sledil prikaz diapozitivov o lepota planinskega sveta ter o jugoslovanski himalajski odpravi na Kangbačen. Na drugem predavanju smo si ogledali diapozitive o najlepših slovenskih turnih smukov in ob tem prisluhnili besedam Sazonova o nevarnostih v gorah, osnovah orientacije in topografije. Tretje predavanje je obdelalo temo o prehrani planincev, četrto pa nam je Miki Grošelj predaval o zgodovini planinstva, razvoju jugoslovanskih alpinističnih odprav in tuja gorstva ter nam prikazal diapozitive o najlepših in najtežjih alpinističnih vzponih Jugoslovancev v Evropi in Aziji.

Na pobudo večine obiskovalcev naštetih predavanj pa smo se odločili, da bomo naslednj skušali strokovno združiti s prijetnim ter na samem izletu v naravi obdelati zastavljeno planinsko temo. Organizirali bomo nekaj krajših popoldanskih planinskih izletov, na katerih bo vodja Tone Sazonov poskrbel tudi za strokovno plat. To zamisel smo že uresničili na prvem takem izletu na Šmarno goro 18. maja popoldan.

MARKO MURN

OBVESTILO

Iskra Invest servis – Dejavnost za rekreacijo in letovanja, pripravlja 4-dnevni izlet v ČSSR od 1. 7. do 5. 7. 1978 na relaciji Ljubljana – Brno – Bhan-sko – Praga – Ljubljana.

Podroben program bo objavljen v prihodnji številki.

DIJAKI – ŠTIPENDISTI!

Če potrebujete inštrukcije, se javite v Službi štipendiranja, Ljubljana, Prešernova 27. Polovico stroškov krije Konferenca kluba štipendistov ISKRE.

KKŠI

GASILSKO DRUŠTVO CERKNO

bo priredilo tradicionalno tombolo 4. junija 1978 ob 15. uri pred hotelom ETA v Cerknem.

Glavni dobitki:
avtomobil Zastava 101
avtomobil Zastava 126
avtomobil Zastava 750 lux
mešalec za beton
televizor
šivalni stroj in drugi dobitki.
Vrednost tombole prek 250.000 dinarjev.
Pridite in poskusite svojo srečo!

S kamero po kampu na Dugem otoku

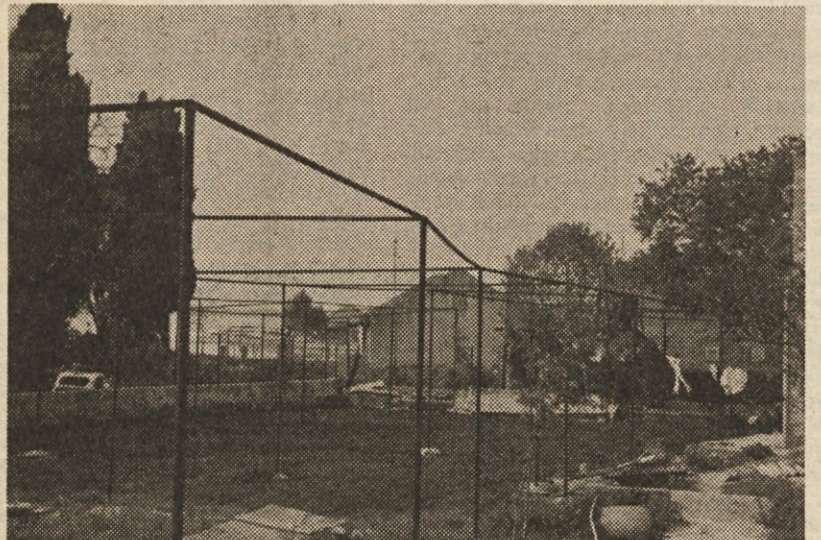
V prejšnji številki glasila smo vas informirali o gradnji, ki jo izvaja ISKRA INVEST SERVIS, dejavnost za rekreacijo in letovanje v kampu Mir. Objekt kuhinje je kot vidite gradbeno dokončan. Tudi keramičarji so v teh dneh že opravili delo. Na vrsti so instalaterji. Do začetka sezone bo kuhinja pripravljena.

Fotograf z motnja in zbiranje fotografij na je izredno zanimivo in koristno delo. Vsi, ki so zainteresirani za to, naj se obrnejo na odgovarjajočo osebo.

Zelo zavzeto in v želji po večjem sodelovanju so predstavniki Salija na licu mesta razpravljali s predstavniki ISKRE o nadaljnjih načrtih v zalivu Mir. Želja vseh je, da narava v tem predelu naše domovine ostane čim bolj neokrnjena in da se bodo vsi tisti, ki bodo tu preživeli dopust zadovoljno vračali na delovna mesta.

Tudi v Sukošanih, kjer se bodo ISKRAŠI vkrcali na ladjo za kamp Mir, se dobro pripravljajo. Parkirišče pri Ante Rogoznici je že zravnano in ga sedaj že prekriva nova trava. Tudi trstika bo kmalu na pripravljeni nosilni konstrukciji, tako da bodo avtomobili v senci in miru čakali na lastnike. Foto in tekst S.M.

TRIM POHOD NA VELIKO POLJANO

Športno društvo Kokrica organizira v sodelovanju s komisijo za šport pri sindikalni konferenci Iskre Elektromehanike Kranj drugi trim pohod na Veliko Poljano pod Storžičem, ki bo v nedeljo, 4. junija. Start udeležencev bo med 6. in 10. uro na Trsteniku. Organiziran bo avtobusni prevoz z odhodom ob 6.30 in 7.30 uri izpred Delavskega doma in avtobusne postaje v Kranju. Vsak udeleženec bo prejel spominsko značko in evidenčni karton, lanske pa naj kartone prinesejo s seboj. Zmerne hoje je le približno dve uri, zato vas pričakujemo v še večjem številu kot lani. Športni in planinski pozdrav!

Baterijada

Šport povezuje narode, dežele, kontinente. Ne glede na dosežene rezultate. Ker utrjuje telo, nima pa nikakih dodatnih za-vojevalnih ali političnih ambicij je izjemno kulturno sredstvo zlasti mladih po počutju. Pri nas imamo iskrijado ali kakor ji drugače pravimo: zimske in letne športne igre Iskre. Že vrsto let. Vsi jih poznamo. Ne samo mi. Tudi drugi, saj so lep nepovtorjen zgled sodelovanja malone 30 tisoč delavcev naše „vesoljne“ Iskre.

Imamo pa tudi baterijado. Popolnoma podobna je osrednji iskrijadi, le skromnejša je po obsegu in povezuje le tri organizacije, od katerih je le Zmaj Iskra, ostali dve pa sta zagrebška Croatia in gospiški Nikola Tesla.

Podjetja s panogo proizvodnje baterij in baterijskih naprav so se namreč že pred leti dogovorila za podobne nastope, kjer bi športniki v vseh treh sodelovali na tekmo-vanjih in pomagali ustvarjati most spora-zumevanja in sodelovanja.

Baterijada poteka vsako leto. Vsako leto prevzame drugo podjetje organizacijo tekmovanj. Minuli teden je bila osma po redu. Organizirala je tekmovanje Nikola Tesla v Gospiču.

Tekmovalni program je že skrajša precej zožen, zaradi manjšega števila sodelujočih in interesa samo za nekatere določene športne panoge. Vsako leto se spoprimejo tekmovalci le v malem nogometu, kegljanju, streljanju — tod tekmujejo posebej tudi ženske — v namiznem tenisu in šahu.

Letos je tekmovalo 80 delavcev, iz Zmaja jih je bilo 20. Že tretjič zapovrstjo je ekipno zmagala zagrebška Croatia, med tem ko je Zmaj prejel prvo nagrado in pokal v kegljanju. V zmagoviti ekipi Zmaja je namreč zvezni reprezentant v bowlingu Jani Tratnik, ki je nastopil tudi že v Helsin-kih. Njegova premoč je seveda znatno prispevala k osvojitvi prvega mesta.

Po splošni oceni je prireditev tudi letos zelo uspela in izpolnila vsa pričakovanja.

Marjan Kralj

Prvenstvo v vaterpolu

Pretekli teden je bila v kranjskem zim-skem bazenu finalna tekma v vaterpolu med TOZD Števci in TOZD Orodjarna. Tekmovanje je postalo že tradicionalno in prava škoda je, da je tokrat zatajilo propagi-ranje po tozdih, da bi lahko imelo vsako medsebojno tekmovanje več navijačev za svoje ljubljence — igralce. Tekmovanje je organizirano po načelu izpadanja in igranja vsak z vsakim. V finalu pa se nato pomerita med sabo tozda, ki sta uspešno premagala vse nastavljene ovire. Tokrat sta bila to iz-brana moštva v vaterpolu iz TOZD Števci v sestavi: Pičulin M., Belovič D., Umbrecht J., Rozman K., Grm A., Semen M., Hudolin T., Pavc Z. ter iz TOZD Orodjarna v sestavi: Štefančič J., Hvala D., Čebašek J., Kavčič J., Čarman M., Šparovec Franc in Viki Pirc in Fojkar.

Po ogorčeni borbi se je tekma v regular-nem času, katero sta z dosti napakami so-dila Jože Marinček iz ISKRE in Zdravko Maržič iz Planike, končala brez zmagovalca z rezultatom 3:3. Šele igranje dveh podalj-škov je prineslo zmagovito stopničko TOZD Števci. Končni rezultat tekme je bil 4:3. To pa je tudi rezultat, ki ustreza se-stavi ekipe, saj v moštvu TOZD Števci igra-jo 4 bivši člani in najboljši igralci tozda Orodjarne. Prav gotovo je poznanje taktike in moči pomlajenega moštva Orodjarne pravilno in dobro izkoristilo moštvo TOZD Števci, kar pa je tudi umestno, saj se to dogaja tudi drugod ...

Tako si je tokrat priborilo prehodni pokal moštvo TOZD Števci, TOZD Orod-jarna in TOZD Vzdrževanje pa sta dobila diplome za osvojeno drugo oziroma tretje mesto.

Prav bi bilo, da bi v prihodnje ta vrst rekreativnega športa dobila še več privržen-cev, to pa je odvisno predvsem od organi-zatorjev takih in podobnih tekmovanj, saj bi bilo prav, da bi za množičnost poskrbeli z raznimi propagandnimi plakati, da ne napišem akcijami.

Franc Šenk

ISKRA — glasilo delovnega kolekti-va SOZD Iskra—Industrija za elek-troniko, telekomunikacije, elektro-mehaniko, avtomatiko in elemente — Ljubljana.

Glavni urednik: Bogo Mohor, od-govorni urednik: Dušan Željeznov, tehnični urednik: Janko Colnar — Ureja uredniški odbor: Alojz Boc (Elektromehanika), Špela Ditttrich (Avtomatika), Lado Drobež (Iskra Commerce), Stane Fleischman (Ši-roka potrošnja), Franc Kotar (IEZE) in Marko Rakušček (Avto-elektrika) — Izhaja tedensko — Ro-kopisov ne vračamo — Naslov: Ljub-ljana, Prešernova 27, telefon 24-905, int. 48 — Tisk: Časopisno-tiskarsko podjetje PRAVICA—DNEVNIK, Ljubljana. Po mnenju sekretariata za informa-cije SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proiz-vodov.

ŠE PROSTE KAPACITETE V DOMAČIH POČITNIŠKIH OBJEKTIH IN HOTELIH

	izmene:	št. sobe/ležišča:
POREČ	10. 6. do 17. 6.	prazno
	17. 6. do 24. 6.	prazno
	24. 6. do 1. 7.	16/4
	1. 7. do 8. 7.	13/2
	12. 8. do 19. 8.	6/2, 2/4
	19. 8. do 26. 8.	6/2, 11/3
DUGI OTOK	26. 8. do 2. 9.	3/3, 7/4, 11/3, 16/4, 6/2
	2. 9. do 9. 9.	prazno
	20. 6. do 30. 6.	13/2, 14/2, 15/2
	21. 6. do 1. 7.	16/2, 20/2, 22/3, 23/2, 24/4
	22. 6. do 2. 7.	26/3, 27/3, 28/3, 31/3, 32/3, 33/3, 34/3
	9. 8. do 19. 8.	2/3, 9/2, 6/2, 11/2
TRENTA	10. 8. do 20. 8.	27/3, 28/3, 18/4, 16/2, 19/4, 25/3, 22/3
	11. 8. do 21. 8.	31/3, 26/3, 29/3, 37/3, 34/3
	19. 8. do 29. 8.	10/2, 25/3, 2/3, 4/3, 5/2
	20. do 30. 8.	19/4, 17/2, 20/2, 28/3, 37/3, 21/4, 23/2
	21. 8. do 31. 8.	35/3, 31/3, 36/3, 39/3, 33/3, 38/3, 32/3, 34/3, 29/3, 40/3
	29. 8. do 8. 9.	prazno
DUGI OTOK LASTNI ŠOTOR	30. 8. do 9. 9.	prazno
	31. 8. do 10. 9.	prazno
		še dovolj prostora
UMAG	hotel Istra hotel Kristal privatne sobe	
ROVINJ	vile Rubin — t	
NOVI VINODOLSKI		
KRK — NJIVICE	hoteli Zagori hotel Beli Kamnik	
RAB — RAB	hotel Beograd	
ŠIBENIK — SOLARIS	hotel Ivan (cene glej glasilo Iskra št. 15, 16)	
POČITNIŠKA STANOVANJA Apartmaji	UMAG VODICE (cene glej glasilo Iskra št. 17)	
MOLAT — MOLAT	zasebne sobe	
Turistično naselje FUNTANA — VR SAR		
otok Koločep — Vile KOLOČEP zasebne sobe		(cene glej glasilo Iskra št. 16)
KORČULA LUMBARDA		7-dnevni aranž.
hotel Borik	od 3. 6. do 1. 7.	1.330,00
	od 1. 7. do 2. 9.	1.645,00
	od 2. 9. do 23. 9.	1.330,00
		10-dnevni
	od 10. 6. do 30. 6.	1.900,00
	od 30. 6. do 29. 8.	2.350,00
	od 29. 8. do 18. 9.	1.900,00

Vse informacije in prijave sprejema ISKRA INVEST SERVIS — DEJAVNOST ZA REKREACIJO IN LETOVANJE, Ilirska 27, Ljubljana, tel. 325-587, 325-589

PO POTEH PARTIZANSKE LJUBLJANE 1978

V okviru prireditev „Po poteh partizan-ske Ljubljane“ sta se osrednje prireditve „Partizanski marš“ udeležili dve ekipi iz TOZD AET. Med 111 ekipami je naša 1. ekipa, ki so jo sestavljali Jože Kragelj, Albin Skočir in Josip Kezić, dosegla 30. mesto, druga ekipa v sestavi Božo Sarič, Živko Kavs in Tone Pervanja, pa 52. mesto. Če upoštevamo, da je bilo med udeleženci ve-liko športnih društev, so rezultati naših ekip odlični. Ta 23 km dolgi marš je prva ekipa obvladala v času 2:17,21, druga pa v času 2:27,07. Ekipi je spremljal in vodil Zoran Oblak. Smelim fantom čestitamo.

Ob pregledu štartne liste za Partizanski marš pa sem bil močno presenečen, ko sem ugotovil, da se, razen naših ekip in ekipe iz Iskre v Otočah, ki je dosegla 64. mesto, iz Iskre tega marša ni udeležila nobena druga ekipa. Ali je mogoče, da ISKRA med 30.000 zaposlenimi ne premore več kot 9 fantov, ki bi zmogli 23 km marša? Smo res tako mehkužni, ali pa nezainteresirani? Mislim, da bi se te prireditve morali Iskraši udeležiti v večjem številu, saj je to odraz ne samo spoštovanja tradicije, ampak tudi spo-

sobnosti fizičnega napora, ki je del našega sistema Splošne ljudske obrambe. Iz tega zornega kota so dosežki naših ekip in ekipe iz Iskre Otoče še toliko bolj pomembni.

Alojz Zorjan

NOGOMETNA ZMAGA V ŽUŽEMBERKU

Morda še kdo ne ve, da ima TOZD Ke-ramični kondenzatorji novi del tovarne streljaj daleč od stare. Ker sta pač to dve lokaciji, so letos tradicionalno nogometno tekmo odigrali med kolektivoma teh dveh. Vsako leto imajo „nogometni dan“. Odigra-jo tekmo med mladimi in starimi, med debelimi in suhimi, ali tudi v drugačni po-stavi. V sredo sta se torej pomerili enajsto-ri stare in nove tovarne. Prepričljivo so zmagali „starini“ s 4:3. Zmagovalce je na-gradil sindikat s tremi zaboji piva, ki so ga zmagovalci, premagani in navijači složno spili.

Posebnost letošnje tekme je bil spiker Jože Klopčar, ki je navijače in gledalce te-koče obveščal o vsem dogajanju na igrišču... FY

Turni smuk za Cmirom

Planinsko društvo Iskra bo organiziralo 4. tradicionalni Juletov smuk za Cmirov 3. in 4. junija 1978.

Odhod bo v soboto, 3. 6., ob 6. uri zjutraj izpred Filharmonije v Ljubljani z osebnimi avtomobili do Vrat (Turkove Planine) in nato peš mimo Staničeve koče do Kredarice, kjer bomo prenočili. V nedeljo pa se bomo spustili s smučmi v dolino Vrat.

Izlet je primeren tudi za člane, ki ne smučajo, so pa kondicijsko dobro pripravljeni. Hoje bo približno 6—7 ur. Vsak udeleženec smuka prejme spominsko značko, posvečeno gorniku Stojanu Juletu. Prijave sprejema vodja izleta Breda Jančar, tel.: 20-341, int.: 3, Iskra, Tržaška 2.

Prispevek za člane PD je 60 din.

Če bodo snežne razmere neugodne, bo izlet prestavljen na kasnejši datum.